

Årsredovisning 2021

TROLLHÄTTANS STAD

Trollhättans
Stad

Vision

Trollhättan

– en stolt och innovativ stad
med plats för framtiden

Ett av flera färdigställda projekt under 2021 var ombyggnaden av Slättbergshallen.
Foto: Per Ivarsson

Innehåll

Trollhätteåret 2021.....	4
Kommunstyrelsens ordförande	6
2021 – ett händelserikt år med stora utmaningar	7

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling	10
Den kommunala koncernen	11
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	17
Händelser av väsentlig betydelse	21
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	22
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	24
Balanskravsresultat	43
Väsentliga personalförhållanden	45
Förväntad utveckling	48

Finansiella Rapporter

Resultaträkning och kassaflödesanalys	50
Balansräkning	51
Redovisningsprinciper och noter	52
Intäkter och kostnader	61
Ekonomisk översikt – koncernen	62

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning.....	64
Investeringsredovisning.....	65
Större investeringar i de helägda bolagen.....	66
Exploateringsverksamhet	67

Nämnderna

Utbildningsnämnden.....	70
Kultur- och fritidsnämnden	72
Omsorgsnämnden.....	74
Arbetsmarknads- och socialnämnden	76
Samhällsbyggnadsnämnden.....	78
Kommunstyrelsen.....	80

Agenda 2030 och hållbar utveckling

Social hållbarhet	82
Ekologisk hållbarhet/miljöredovisning 2021.....	84

Övrigt

Revisionsberättelse	87
---------------------------	----

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redogörelse över 2021 års verksamhet till kommunfullmäktige och övriga intressenter. Nämndernas egna redogörelser och analyser är samlade i en särskild handling.

Trollhätteåret 2021

Trollhättan Årets friluftskommun

Trollhättans Stad har utsetts till årets friluftskommun i Västra Götaland, och nationellt klättrar Trollhättan från plats 41 till plats 5.

– Det är oerhört positivt och resultatet av en strategisk satsning som bygger på ett fantastiskt lagarbete. Vi har en strategi i Trollhättans Stad att utveckla friluftslivet för alla målgrupper. Naturligtvis handlar det om våra invånare och turister, men också för alla inom skolan, våra föreningar och annan verksamhet, säger Robert Stenberg, områdeschef på Kultur- och fritidsförvaltningen.

Årets kvinnofridskommun för tredje gången i följd

För tredje gången i följd rankas Trollhättans Stad som landets bästa kommun för sitt arbete mot mäns våld mot kvinnor.

– Det här visar på ett långsiktigt och uthålligt arbete i en prioriterad fråga. Det är ingen dagslända, utan ett arbete som är här för att stanna och som vi kommer fortsätta att utveckla, säger Said Niklund, stadsdirektör i Trollhättans Stad.

Grönt ljus igen för studentboende i Trollhättan

Sveriges förenade studentkårer har släppt sin årliga bostadsrapport över boendesituationen på 33 studieorter runt om i landet. Trollhättan är fortsatt grönmarkerad i rapporten. Trollhättan ihop med Karlshamn är de orter som har flest grönmarkerade år.

Kontaktcenter öppnar – gör livet enklare för trollhättebor

Den 1 september öppnade kontaktcenter, som gör det enklare för Trollhättebor och andra intressenter att komma i kontakt med Trollhättans Stad.

– Det är en vision som vi har haft i flera år, en investering för att skapa en ökad tillgänglighet, säger kommunstyrelsens ordförande Paul Åkerlund

Lyckad premiär för skolskjuts till likvärdig skola

Onsdag den 18 augusti var det terminsstart för elever i Trollhättans Stad. För cirka 250 elever från Kronogården blev det en liten annorlunda skolstart då skolbussar fanns på plats för att skjutsa eleverna till sina nya skolor runt om i Trollhättan. Premiärdagen väckte stort medialt intresse när förväntansfulla elever skulle kliva ombord på bussarna. Bakgrunden till att eleverna erbjuds skolskjuts till andra skolor är det politiska beslutet om likvärdig skola som togs förra året.

– Likvärdig skola handlar om att ge eleverna likvärdiga förutsättningar, och vi tror och hoppas att fler elever nu ska få möjlighet att lyckas i skolan, säger kommunikatör Andreas Gleisner.

Dubbelt firande (!) av världsmästarna från Trollhättan

Nils van der Poel, skridskofostrad i SK Trollhättan, hyllades vid en ceremoni på Edsborg för sina dubbla guld på VM i Heerenveen i februari.

Kristian Karlsson, med moderklubb Trollhättans BTK, firades i Parkhallen i december efter sitt VM-guld i dubbel i Houston tillsammans med Mattias Falck.

Hybrideventet Smaka på Trollhättan fick en smakstart

Sveriges första hybrida matfestival fick en lyckad start. Tillsammans med Visit Trollhättan Vänersborg, City Trollhättan och näringslivet arrangerade Trollhättans Stad den första upplagan av "Smaka på Trollhättan" den 21-22 maj. Det var ett fullspäckat arrangemang med matlagningstävlingar, matprat, cookalongs, underhållning, efterfestival och så vidare.

- Vi är otroligt nöjda på så många plan! Det gav effekter som nya affärsmodeller, stärkt samverkan, nya affärer och kompetensutveckling - och givetvis stor marknadsföringseffekt då eventet sågs av 12 700 unika enheter, berättar Anna Nilsson från Näringslivsenheten.

Trollhättans Stad får rekordhög betyg och är i topp i företagsklimatrankingen

Trollhättans Stad får rekordhög betyg av de lokala företagen i Insiktsmätningen för 2020 och med det en förstaplatsplacering i rankingen för kommuner över 40 000 invånare.

Hur finansieras verksamheten?

Trollhättans Stads verksamhet finansieras till största delen av skatter 2 945 mkr och generella statsbidrag 982 mkr. Övriga intäkter kommer från avgifter, hyror, räntor och bidrag m. m. på 817 mkr. Totalt omsätts 4 744 mkr.

Så används en hundralapp i skatt

Vård och omsorg	32 kr
Utbildning.....	31 kr
Förskola och fritidshem.....	14 kr
Kultur och Fritid	6 kr
Individ och familjeomsorg.....	6 kr
Ekonomiskt bistånd.....	3 kr
Gator, vägar o parker	3 kr
Räddningstjänst och samhällsskydd	1 kr
Politisk verksamhet	1 kr
Övrigt	3 kr

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande:

Högt resultat för andra året!

Den globala pandemin har även satt sin prägel på stora delar av verksamhetsåret 2021 och påverkat verksamheten på olika sätt. När vi nu går in i 2022 finns det förhoppningar om att vi återgår till en mer normal situation igen.

Under 2021 minskade invånarantalet i Trollhättan för första gången på många år med 95 personer till 59 154 invånare. I över 30 år har Trollhättan ökat sin befolkning förutom under några få år.

Arbetslösheten har minskat med 1,8 procentenheter jämfört med december 2020 till 10,4 procent i slutet av 2021. För att mildra pandemins effekter för näringslivet har aktiva åtgärder vidtagits för att stötta det lokala näringslivet i Trollhättan.

I Trollhättan finns också goda utbildningsmöjligheter vid Högskolan Väst med cirka 13 200 studenter.

Trollhättan är ett arbetsmarknadscentrum och ingår nu i samma arbetsmarknadsregion som Göteborg.

Viktigt är också en offensiv näringslivsutveckling med stadens näringslivsfunktion och det kommunala bolaget Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB som tillsammans med Innovatum är viktiga förutsättningar för att bidra till tillväxt i stadens näringsliv.

Byggnad av bostäder är en prioriterad fråga som hör samman med målet att Trollhättans invånarantal ska öka till 70 000 invånare. Under 2021 var produktionstakten inte lika hög som på senare år, men många nya bostäder planeras att byggas under kommande år, inte minst inom den helt nya gröna stadsdelen Vårvik, där vi kommer närmare vårt vackra älvrum. Fler invånare ger förutsättningar för en mångsidig service och ett rikt utbud av arbetstillfällen, utbildning och fritidsaktiviteter, dvs Trollhättan blir mer attraktivt!

Årets resultat uppgick till +261 miljoner kronor, vilket är 247 miljoner kronor bättre än budgeterat och är för andra året historiskt högt. Det är mycket glädjande att samtliga nämnder har budgetbalans i sin ekonomi vilket ger bra förutsättningar inför nya året.

Det är positivt att det ekonomiska resultatet samt utfallet i måluppfyllelsen gör att balanskravet, de finansiella målen och kravet på god ekonomisk hushållning uppfylls för 2021. Med två starka ekonomiska år 2020 och 2021 har ekonomin stärkts och god ekonomisk grund skapats inför kommande år.

Budgetöverskottet förklaras av ett flertal olika poster, men de stora förklaringarna är bättre utveckling på skatteunderlaget och därmed högre skatteintäkter och överskott inom nämndernas verksamheter.

Investeringsnivån har varit hög under året, totalt 380 mkr med ett flertal större projekt. De största projekten var Stridsbergsbron, gatutbyggnad Vårvik, exploatering Hjulkvärn, ombyggnad Slättbergshallen och Stadsparken samt nytt kontaktcenter i stadshuset.

I MRP/Budget 2022 - 2024 är de ekonomiska förutsättningarna fortsatt utmanande utifrån den demografiska utvecklingen och hög investeringsnivå, bland annat färdigställande av nya Stridsbergsbron över Göta älv som ska ansluta till den nya stadsdelen Vårvik.

Med visionen "Trollhättan - en stolt och innovativ stad med plats för framtiden" kommer arbetet under kommande år präglas av stort engagemang för att fortsätta utveckla Trollhättan. Ett Trollhättan som har ett långsiktigt helhetsperspektiv utifrån aspekterna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Till sist ett stort tack till alla förtroendevalda och alla anställda för alla goda insatser under verksamhetsåret 2021.

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Stadsdirektör:

2021 – ett händelserikt år med stora utmaningar

År 2021 var ett händelserikt år med många stora utmaningar. En av utmaningarna var coronapandemin som satt sin prägel på det mesta under ytterligare ett år. Tack vare god struktur, gemensamt ledningsarbete och hjälteinsatser från många medarbetare lyckades vi upprätthålla våra verksamheter och fortsätta utveckla Trollhättan.

Said Niklund, stadsdirektör

Invigningarnas år

Samtidigt som pandemin fortgick fortsatte vi oförtröttligt med många av våra utvecklingsarbeten och gjorde 2021 till invigningarnas år. En av invigningarna var Sylteskolan som är Trollhättans största fastighetsinvestering någonsin. De andra invigningarna var Sylte bibliotek, vård och omsorgsboendet Hagtornstigen, förskolan Loket, Lexingtons och Älvens fritidsgård, om- och tillbyggnaden av Slättbergshallens B-hall och trollhätteetappen av Pilgrimsleden Göta Älv. Sist men inte minst var 2021 året då vi etablerade Kontaktcenter, som ska ge bättre, effektivare och mer jämlik service till kommuninvånare, företag och organisationer.

Vi har även andra framgångar att glädjas över. Trollhättans Stad blev 2021 utsedd till bästa kommun i Unizons Kvinnofridsbarometer för tredje gången i rad. Trollhättan utsågs också till årets friluftskommun i Västra Götaland. Kvinnofrid och friluftsliv i topp! Trygghetsarbetet har varit i fortsatt fokus under 2021. Den strategiska samverkan med polisen har kommit i gång och har resulterat i en handlingsplan för trygghetskapande och brottsförebyggande åtgärder.

Nya bostadsområden växer fram

För att möjliggöra hög befolkningstillväxt och fortsatta företagsetableringar har nya bostads- och verksamhetsområden utvecklats på Lärketorpet, Halltorp, Vårvik, kvarteret Propellern på Norra Stallbacka och Alingsåker. Efterfrågan på tomter har varit stor och närmare 700 familjer är registrerade i kommunens tomtkö. Trafikverket genomför en utredning om hur en ny slussled ska dras vilket påverkar en del av exploateringsprojekten där markanvisningsavtal har förlängts i väntan på besked om hur slussbyggnationen påverkar området.

Näringslivets förutsättningar avgörande för stadens utveckling

Arbetslösheten minskade med 1,8 procent under året, vilket är bättre än riket som minskade med 1,6 procent. Ungdomsarbetslösheten minskade med 2,5 procent medan riket minskade med 3,1 procent. Jobben är grunden för Trollhättans utveckling och välbefinnande och avgörande för människors möjlighet att påverka sina liv och vara delaktiga i samhället. Detta gäller i synnerhet för ungdomar, och vi kommer att behöva anstränga oss än mer för att få dem som fastnat i långvarig arbetslöshet att komma ut i arbete.

Pandemin förändrade förutsättningarna för delar av näringslivet, samtidigt har Trollhättan goda förutsättningar att stärka företagsklimatet. Med hög närvaro av aktörer såsom ALMI, Drivhuset, Coompanion, Innovatum Startup och Nyföretagarcentrum kan vi få fler trollhättebor att starta företag. Ett bevis på detta är att Trollhättan hade 280 nystartade företag, 105 inflyttade företag och cirka 70 etableringsförfrågningar under 2021. En ny näringslivsstrategi har antagits i dialog med näringsliv och utbildningsaktörer. I Insiktsmätningen angående kommuners Näringslivsklimat hamnar Trollhättan på första plats bland kommuner över 40 000 invånare med ett mycket högt NKI (NKI 82). Det visar att vi är på väg mot ett bättre företagsklimat. Under 2021 har tre strategiskt utpekade evenemang genomförts i Trollhättan; Smaka på Trollhättan, Trollhättan Action Week och Tech In West Sweden. Alla tre evenemangen har varit ett led i att utveckla Trollhättan som destination.

Digitaliseringsstrategin visar vägen

I oktober antogs en digitaliseringsstrategi för koncernen Trollhättans stad. Ett omfattande arbete har bedrivits för

På det nya boendet Hagtornsstigen 51 får brukarna lite extra guldkant på tillvaron tack vare Serviceförvaltningens medarbetare som ser till att de äldre får njuta av nybakat bröd, tillbehör och smarriga efterrätter.

Foto: Per Ivarsson

att förbättra struktur, strategi och stöd till stadens förvaltningar i arbetet med att använda digitaliseringens möjligheter i verksamhetsutveckling. Arbetet har identifierat ett 30-tal förbättrings- och utvecklingsområden.

Koncerngemensamt arbete för social hållbarhet

Vår ambition är att genom god samhällsplanering få våra invånare att känna trygghet och gemenskap oavsett livssituation. När Trollhättan växer och utvecklas är det vårt ansvar att se till att alla kan följa med på resan och få chansen att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Med satsning på det koncernövergripande arbetet med "Färdplan för social hållbarhet" tar vi sikte på att skapa ett socialt hållbart och inkluderande samhälle.

Tillsammans är vi starkare

När jag ser tillbaka på det år som gått så känner jag en stor tacksamhet för den handlingskraft och snabbfothet som medarbetare på alla våra förvaltningar har visat under det gångna året. Allt från att ställa om till distansundervisning i grundskola och kulturskola och hitta nya sätt att möta invånarnas behov när våra vanliga arbetsätt hindrats av restriktioner till att lära sig digitala verktyg för att kunna arbeta

hemifrån köksbordet. Gemensamt har vi visat Trollhättan från sin bästa sida, nämligen att tillsammans är vi starkare. Det finns ett fantastiskt driv och engagemang i hela vår organisation, och i staden. Trollhättan sprudlar av tjänstemän, individer, företag och föreningar som på olika sätt vill utveckla vår stad och som lägger kraft och energi på att också hjälpa andra under denna prövningens tid, som pandemin inneburit.

Jag har sagt det förut, och jag säger det igen; - Jag är stolt över att representera Trollhättans stad.

Ett stort och varmt tack till alla medarbetare, kommuninvånare och företagare för allt arbete och engagemang under 2021!

Said Niklund, stadsdirektör

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen sammanfattar årsredovisningen och fokuserar på väsentliga delar av kommunens ekonomi och verksamhet.

Översikt över verksamhetens utveckling	10
Den kommunala koncernen.....	11
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	17
Händelser av väsentlig betydelse	21
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	22
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	24
Balanskravsresultat.....	43
Väsentliga personalförhållanden	45
Förväntad utveckling	48

Medarbetare i Trollhättans Stad promenerar på Drottningtorget.
Foto: Sebastian Lamotte

Översikt över verksamhetens utveckling

Trollhättans kommunkoncerns finansiella utveckling har sammantaget varit god de senaste fem åren. Så även utvecklingen för staden som svarar för 85 procent av koncernens omsättning. För att få en bild av kommunens och koncernens ekonomiska ställning, redovisas över en femårsperiod mått från resultaträkning, kassaflödesanalys samt balansräkning.

Mkr, där inget annat anges

Verksamhetens intäkter	2 080	2 053	2 019	1 949	1 931
Verksamhetens kostnader	-5 065	-4 883	-4 920	-4 823	-4 636
Skatteintäkter och statsbidrag	3 927	3 750	3 488	3 377	3 297
Finansnetto	-49	-30	-32	-30	-56
Årets resultat	384	405	110	82	159
Soliditet, % 1)	23,4	22,0	20,7	22,2	23,7
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, % 2)	16,8	14,8	12,6	12,8	13,1
Investeringar	1 292	1 278	1 344	1 497	1 286
Långfristig låneskuld	7 346	6 741	6 254	5 899	4 525
Antal anställda, medelantal årsarbetare	5 206	5 279	5 445	5 319	5 311
Personalkostnader	3 112	3 034	3 068	*	*

* Uppdelning på kategori saknas

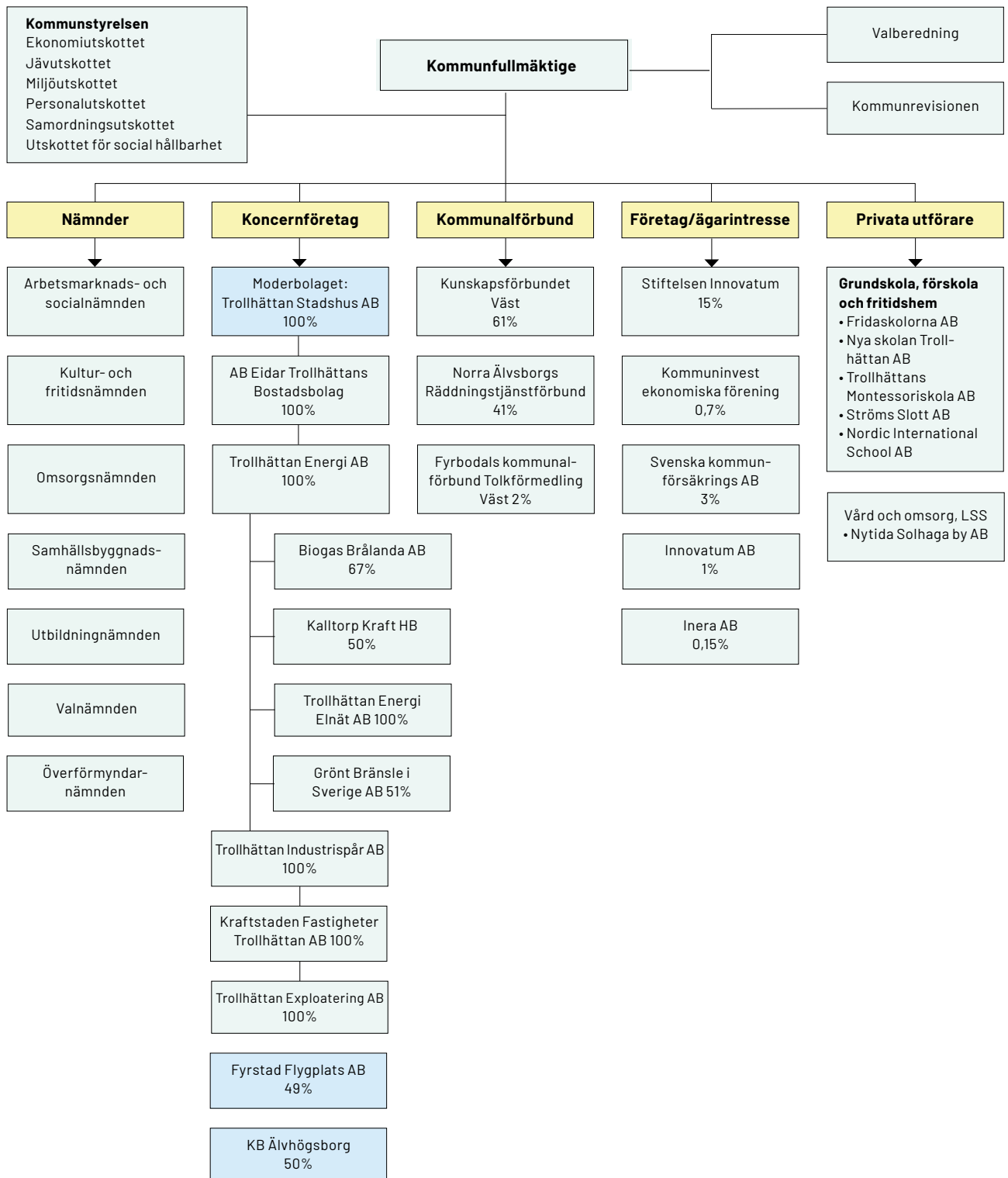
Kommunen	2021	2020	2019	2018	2017
Folkmängd, st, 31 december	59 154	59 249	59 058	58 728	58 238
Kommunal skattesats, %	22:36	22:36	21:56	21:56	21:56
Relativ skattekraft enligt taxering respektive år, % 4)	92	92	93	93	92
Verksamhetens intäkter	730	798	768	788	840
Verksamhetens kostnader	-4 368	-4 245	-4 230	-4 184	-4 041
Skatteintäkter och statsbidrag	3 927	3 750	3 488	3 377	3 297
Finansnetto	54	72	82	72	61
Årets resultat	261	296	36	-14	94
Driftbudgetutfall, avvikelse mkr	105	49	-52	-80	47
Skatteintäktsutveckling, % 5)	4,7	7,5	2,1	6,1	5,3
Nettokostnadsutveckling, % 6)	5,5	-0,2	3,3	2,4	4,5
Soliditet, % 1)	54,6	51,5	52,2	60,8	61,6
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, % 2)	34,1	29,7	25,7	28,3	28,2
Investeringar (netto)	380	212	145	168	162
Självfinansieringsgrad, % 3)	291	362	71	28	92
Självfinansieringsgrad inklusive exploaterings- och större infrastrukturprojekt, % 7)	100	203	57	24	81
Långfristig låneskuld	468	431	399	92	79
Antal anställda, medelantal årsarbetare	4 293	4 364	4 553	4 399	4 413
Personalkostnader	2 661	2 592	2 621	2 611	2 488

- Soliditet** Eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt.
- Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser** Eget kapital inklusive pensionskund före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelse, i relation till de totala tillgångarna.
- Självfinansieringsgrad** Anger hur stor del av årets investeringar som finansieras av egna medel. Årets resultat exklusive avskrivningar och realisationsvinster med tillägg för ersättning för sålda anläggningstillgångar/nettoinvesteringar med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.

- Relativ skattekraft enligt taxering respektive år** Anger Trollhättans genomsnittliga skattekraft i relation till rikets genomsnittliga skattekraft.
- Skatteintäktsutveckling** Anger periodens skatteintäkter och statsbidrag i relation till föregående års skatteintäkter och statsbidrag.
- Nettokostnadsutveckling** Anger verksamhetens nettokostnader för perioden i relation till verksamhetens nettokostnader föregående år.
- Självfinansieringsgrad** inklusive exploateringsinvesteringar och stora infrastrukturprojekt.

Den kommunala koncernen

Trollhättan kommunkoncerns samlade verksamhet kan visas med utgångspunkt från nedanstående bild. Den består av nämndsorganisationen, kommunalförbund, koncernens moderbolag samt väsentliga privata utförare. Cirka 85 procent av den samlade verksamheten utgörs av Trollhättans stad.

Den politiska organisationen

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunövergripande frågor med de två förvaltningarna kommunstyrelsens förvaltning och serviceförvaltningen. Under kommunstyrelsen sorterar olika utskott som bereder frågor till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige är stadens högsta beslutande organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer för verksamheterna, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor. Fullmäktige ska även vara ett forum för idéer, debatt och information. Ledamöterna, som representerar olika partier, utses genom allmänna val för en period på fyra år. Valnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter vid val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar med mera. Fullmäktige ska kontrollera att den kommunala verksamheten sköts på ett korrekt sätt. För detta arbete utser fullmäktige revisorer. Revisorerna är oberoende och granskar objektivt och självständigt kommunens alla verksamheter samt prövar om de bedrivs enligt god revisionssed. I uppdraget ingår också att granska de kommunala bolagen.

Mandatfördelning kommunfullmäktige:

	Mandat 2019 – 2022	Mandat 2015 – 2018
Socialdemokraterna	24	27
Moderaterna	13	11
Sverigedemokraterna	8	6
Centerpartiet	4	3
Vänsterpartiet	4	4
Liberalerna	3	4
Miljöpartiet	3	4
Kristdemokraterna	2	2
Totalt antal mandat	61	61

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige och ansvarar genom sin förvaltning för att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp. Styrelsen har hand om samtliga verksamheter som fullmäktige beslutat att inte lägga på annan nämnd, bolag, stiftelse eller förening samt har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet, samt övrig kommunal verksamhet som bedrivs i kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Utbildningsnämnden ansvarar för det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar, vad avser förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola och grundsärskola och i övrigt de uppgifter inom det offentliga

Gert-Inge Andersson, ordförande i kommunfullmäktige.
Foto: Per Ivarsson

skolväsendet som enligt relevanta förordningar och skollag kommunen ansvarar för. Nämnden ansvarar också för tillstånd för bedrivande av fristående förskolor, beslut om rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg samt har tillsynsansvar för dessa verksamheter.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamheten inom kommunen som omfattar kommunens folkbibliotek, N3 med kommunens kulturskola, Kronans kulturhus och fritidsgårdsverksamheten samt det rörliga friluftslivet och idrotts- och fritidsanläggningarna. Nämnden är vidare ansvarig för den allmänkulturella verksamheten, arrangemang, Konsthall med kommunens konstsamling, samt bidrag till föreningar, organisationer och studieförbund, med undantag av de bidrag som tillagts annan nämnd. Kultur- och fritidsnämnden ska även med uppmärksamhet följa utvecklingen inom ansvarsområdet och ta initiativ samt lämna förslag till åtgärder.

Omsorgsnämnden ansvarar för stöd till äldre och personer med funktionsnedsättningar eller andra svårigheter i den dagliga livsföringen, förebyggande och uppsökande verksamhet riktade till äldre samt personer med funktionsnedsättningar. I omsorgsnämndens ansvar ingår också den kommunala hälso- och sjukvården. Vidare ansvarar nämnden för bostadsanpassning, och hjälpmedel inom särskild boende och biståndsbedömd verksamhet, färdtjänst och riksfärdtjänst samt stöd till anhöriga.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för den del av socialtjänsten som avser Individ och familjeomsorg och innefattar bistånd för att uppnå skälig levnadsnivå, så kall-

lat försörjningsstöd, skydd och stöd till barn och unga, hjälp och vård till personer med beroendeproblematik, familjerådgivning, anhörigstöd och stöd till brottsoffer. Vidare ansvarar nämnden för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, arbetsmarknadsåtgärder, konsumentrådgivning och aktivitetsansvar för ungdomar mellan 18-20 år. Därutöver hanterar förvaltningen prövning av serveringstillstånd, tillstånd för försäljning av receptfria läkemedel, tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt spel hos rörelser med serveringstillstånd.

Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden är fysisk planering, bygglov, strandskydd, väghållnings- och parkverksamhet, trafiksäkerhet, fastighetsbildning, mätning, kartförsörjning samt namn- och adressättning. Nämnden ansvarar också för miljöövervakning samt för kommunens uppgifter inom miljöbalkens, livsmedelslagstiftningens, foderlagstiftningens, strålskyddslagstiftningens och tobakslagstiftningens områden.

Överförmyndarnämnden fullgör överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken och lag om god man för ensam-

kommande barn samt vad som i övrigt överförmyndare eller överförmyndarnämnden ansvarar för enligt annan lag eller författning. Till nämndens uppgifter hör bland annat att besluta om förordnande och uppsägning av vissa gode män och förvaltare, utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet samt att se till att verksamheten bedrivs med ändamålsenlig inriktning med hänsyn till gällande rätt och berörda intressenter.

Privata utförare

Kommunen använder sig till viss del av privata utförare. De främsta områden där privata utförare förekommer är inom grundskola, förskola och fritidshem.

De största privata utförarna är: Fridaskolorna AB, Nya skolan Trollhättan AB, Trollhättans Montessoriskola AB, Ströms Slott AB och Nordic International School AB.

Inom området boende LSS är den största privata utföraren Nyttida Solhaga by AB. Kommunens totala kostnad för köpta verksamhetstjänster från privata utförare uppgår till 318 mkr, varav ovan listade utförare utgör 205 mkr.

Koncernbolagens och kommunalförbundens verksamhet

Trollhättans Stad innehar ett antal hel- och delägda koncerner och bolag. Intäkterna uppgick till totalt 6,0 mdkr (5,8 mdkr). Resultatet efter finansiella poster och skatt uppgick till 384 mkr (405 mkr) och de sammantagna investeringarna till 1 292 mkr (1 278 mkr).

Trollhättan Stadshus AB

Rörelseintäkter	0 mkr	Tillgångar	487 mkr
Resultat	0 mkr	Eget kapital.....	99 mkr
Soliditet	20 %		

Bolaget är moderbolag i kommunkoncernen Trollhättan Stadshus AB och äger samtliga aktier i AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag, Trollhättan Energi AB, Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB, Trollhättan Exploatering AB och Trollhättan Industrispår AB. Bolagets verksamhet är att äga och förvalta aktier i Trollhättan Stads hel- och delägda bolag och tillsammans med dessa utveckla verksamheten på ett värdeskapande sätt. Bolaget skall även samordna övergripande finansiella frågor och riskexponering i dotterbolagen. Under 2021 har bolaget haft sju styrelsemöten och två avstämningsmöten med de helägda bolagen har genomförts. På ett av avstämningsmötena deltog hela kommunstyrelsen utifrån styrelsens uppsiktsplikt.

Resultatet efter finansiella poster (inklusive erhållet koncernbidrag från dotterbolagen) uppgick till +2,2 mkr (+2,0 mkr). Koncernbidrag har erhållits från de helägda dotterbolagen med 14,9 mkr.

AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag

Rörelseintäkter	544 mkr	Tillgångar	4 634 mkr
Resultat	18 mkr	Eget kapital	387 mkr
Soliditet	8 %		

AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag, som är Trollhättans allmännyttiga bostadsföretag, förvaltade vid årsskiftet totalt 6 355 lägenheter (6 375) varav 766 bostäder i särskilda boenformer, företrädesvis för äldre. Dessutom förvaltar bolaget 322 lokaler. Antalet lediga lägenheter per 31/12-21 var 58 stycken (56).

Bolaget har fortsatt arbetet med projektet för att generera minst 1 000 nya hyresrätter i staden som ska vara färdigställda senast år 2030. Vid årsskiftet var ca 570 av de 1 000 lägenheter klara.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till +18,4 mkr (+16,7) mkr. Investeringarna uppgick till 315 mkr under år 2021 (391 mkr) i nyproduktion och i befintliga fastigheter i form av standardhöjande åtgärder och åtgärder som skall minska till exempel energiförbrukning. Fastighetsbeståndet har ett bokfört värde om 4,1 mdkr. Under 2021 har nedskrivningar gjorts om totalt 2,5 mkr.

Trollhättan Energi AB

Rörelseintäkter	757 mkr	Tillgångar	2 436 mkr
Resultat	69 mkr	Eget kapital.....	477 mkr
Soliditet	20 %		

Trollhättan Energi AB är moderbolag i en koncern med produkter inom fjärrvärme, vatten- och avlopp, renhållning, elnät och fibernät, elproduktion samt försäljning av el och biogasproduktion samt försäljning av biogas.

Resultat efter finansiella poster uppgick till +99,9 mkr (+63,8 mkr). Årets resultat påverkas mest av affärerna fjärrvärme, elnät och stadsnät. Väder och temperatur påverkar speciellt fjärrvärmeaffären. Genomsnittstemperaturen 2021 var normal. För elnät var vädret gynnsamt och orsakade inte några större avbrott som påverkade resultatet negativt.

Stora investeringar har genomförts inom främst vatten- och avloppsnetet. Årets investeringsutgifter uppgick till 276 mkr (227 mkr). Investeringarna har tack vare det starka resultatet kunnat självfinansieras och bolagets lån uppgick per balansdagen till 1 423 mkr (1 443 mkr).

Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB

Rörelseintäkter	363 mkr	Tillgångar	3 159 mkr
Resultat	17 mkr	Eget kapital	308 mkr
Soliditet	11 %		

Bolagets verksamhet består i att bygga, förvalta och hyra ut verksamhetslokaler för näringslivet samt offentlig verksamhet. Bolaget förvaltar också all parkering på kommunägd centralt belägen tomtmark. Lokalbeståndet omfattar en bruksarea på drygt 410 000 kvm, varav ca 64 % utnyttjas för offentlig verksamhet, främst skolor och förskolor. Högskolan Väst inräknas också här. Vakansgraden var 0,3 % i det aktiva lokalbeståndet exkl. kommunala verksamhetslokaler vid årsskiftet 2021/2022. Antalet parkeringsplatser som förvaltas av bolaget uppgår till 996 st.

Bibliotekarie Hanna Aderum och enhetschef Agneta Wikström välkomnar trollhätteborna till nybyggda Sylte bibliotek.
Foto: Jenny Persson

Årets resultat uppgick till 40,7 mkr efter finansiella poster. Investeringar om drygt 233 mkr har utförts, varav 169 mkr i kommunala verksamhetsfastigheter. Den största investeringen är den sista etappen på nya Sylteskolan med 67 mkr. Dessutom har ombyggnader på Magnus Åbergsgymnasiet uppgått till 29 mkr och den pågående om- och tillbyggnaden av förskolan Toppluvan har uppgått till 32 mkr. Renoveringar av kulturmiljön på Vårvik har påbörjats och uppgått till 26 mkr. Fastigheten Isbjörnen 4 såldes.

I början av året antogs nya ägardirektiv av kommunfullmäktige. Kraftstaden får i uppdrag att bygga upp och utveckla stadsdelen Vårvik samt ansvara för uppbyggnad och förvaltning av parkering inom Vårvik.

Trollhättan Exploatering AB

Rörelseintäkter	2 mkr	Tillgångar	216 mkr
Resultat.....	-5 mkr	Eget kapital	15 mkr
Soliditet	7 %		

Bolagets verksamhet består i att förvärva, äga, förvalta och försälja fastigheter, aktier och andelar i bolag, vars verksamhet är en kommunal angelägenhet inom stadsdelen Vårvik. Ändamålet med bolagets verksamhet är att, utan vinstsyfte och med iakttagande av lokaliseringsprincipen, exploatera stadsdelen Vårvik.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Trollhättan Stadshus AB.

Utvecklingen av stadsdelen väntas pågå till en bit in på 2030-talet.

Resultatet uppgick till -6,8 mkr efter finansiella poster. Investeringar på 41 mkr har utförts.

Sanering av industriförorenad industrimark blivit färdigställd. Arbetet med försäljning av byggrätter har fortgått och några markanvisningsavtal med framtida exploatörer har ingåtts.

År 2022 fortsätter stadsdelen att byggas ut på flera fronter med bland annat Stridsbergsbron, huvudgata och lägenheter. Bron och huvudgata väntas bli klara i början av år 2023 varpå färdigställning och inflyttning till de första lägenheterna kan ske.

Fyrstads Flygplats AB

Rörelseintäkter	22 mkr	Tillgångar	24 mkr
Resultat	0 mkr	Eget kapital	14 mkr
Soliditet	58 %		

Flygplatsen och hela branschen påverkas fortfarande av coronapandemin, även om linjetrafiken i landet återhämtat sig något.

Antalet passagerare minskade under 2021 med ca 200 personer, jämfört med 6 132 föregående år. Minskningen beror helt och hållet på utebliven linjetrafik sedan mars 2020. Det samhällsviktiga flyget såsom polis-, ambulans- och sjöräddningshelikoptrar har förekommit i något högre utsträckning än tidigare år.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -0,3 mkr (0,6 mkr). Verksamhetsanslag från ägarna uppgick till 5,5 mkr, varav Trollhättans Stad 2,8 mkr. Flygplatsen fick driftbidrag från Västra Götalandsregionen med 4,2 mkr.

Caroline Sandström, externutbildare på Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund håller i brandskyddsutbildning för anställda i Trollhättans Stad.

Foto: Malin Husar, Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund.

Kommanditbolaget Älvhögsborg

Rörelseintäkter	59 mkr	Tillgångar	267 mkr
Resultat	1 mkr	Eget kapital	26 mkr
Soliditet	10 %		

Bolagets huvudsakliga uppgift är att driva och utveckla bad-, sport- och friskvårdsanläggningen Arena Älvhögsborg. Företaget driver sedan 2015 även en friskvårdsfilial med sjukgymnastikverksamhet på Innovatumområdet.

Ägare till kommanditbolaget är Trollhättans Stad och PEAB Projektutveckling Väst AB. Trollhättans Stad är komplementär, dvs. ytterst ansvarig för bolagets förpliktelser. Resultatet efter finansiella poster uppgick till +1,2 mkr (+4,3) mkr. Den kommunala uppdragsersättningen för året uppgick till 29,0 mkr (27,5 mkr).

Coronapandemin har fortsatt att innebära många utmaningar i verksamheterna. Delar av dessa har i olika perioder begränsats och delvis varit helt stängda. Trots pandemi har årets utebadsintäkter blivit rekordhöga, då många förmodligen även detta år stannade hemma under semestermånaderna. Bolaget har också i olika perioder korttidspermitterat personal, vilket gjort att de intäktsbortfall som pandemin medfört, åtminstone något kunnat motverkats.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF)

Rörelseintäkter	110 mkr	Tillgångar	101 mkr
Resultat	1 mkr	Eget kapital	31 mkr
Soliditet	31 %		

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund som, av medlemmarna Färgelanda, Mellerud, Trollhättan och Vänersborg, fått i uppdrag att bedriva verksamhet utifrån antagen förbundsordning och i enlighet med Lag om Skydd mot olyckor med tillhörande förordning.

Resultatet för år 2021 uppgick till +0,8 mkr (+2,6 mkr). Trollhättans Stad lämnade en uppdragsersättning på 43,4 mkr (40,4 mkr).

Kunskapsförbundet Väst

Rörelseintäkter	701 mkr	Tillgångar	271 mkr
Resultat	6 mkr	Eget kapital	21 mkr
Soliditet	8 %		

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund som bildades till följd av att Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun bestämt sig för att samla sina gymnasie- och vuxenutbildningar i ett gemensamt kommunalförbund. Avsikten med förbundsbyggandet var att tillsammans åstadkomma en effektivisering av det totala resursutnyttjandet så att det blir möjligt att långsiktigt säkerställa resurser för undervisning och stöd för elevernas utveckling.

Förbundet ansvarar för gymnasie- och vuxenutbildning i Vänersborg och Trollhättan med 2 700 elever på gymnasiet och 2 500 elever inom vuxenutbildningen. Gymnasiet omfattar 16 nationella program, lärlingsprogram samt introduktionsprogrammen.

Resultatet för 2021 uppgick till +5,5 mkr (+7,5 mkr). Trollhättans Stad lämnade förbundsbidrag för gymnasiet och uppdragsersättning till vuxenutbildningen på totalt 353 mkr (325 mkr).

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Ekonomi i vår omvärld

Det är hög BNP-tillväxt i Sverige under 2022. BNP-nivån är nu återhämtad i många länder men inte antalet arbetade timmar. Det är problem med jämvikt mellan efterfrågan och utbud på varu- respektive tjänstesidan. Samtidigt har inflationen stigit till höga nivåer i främst USA, där den var 7,5 procent i januari 2022, vilket beror främst på en hög varukonsumtion och efterföljande utbudsproblem samt höga energipriser. Centralbanker och finansiella marknader pratar nu om hur snabbt styrräntan bör höjas och hur snabbt de kvantitativa lättnaderna bör "backas ut". Det är ett stort problem i USA där inflationen nu måste bringas under kontroll, men även i Eurozonen om än mindre än i USA. I Sverige är det inte något större problem med inflationen om energipriserna räknas bort. Här handlar det mer om att den ekonomiska politiken måste bli mindre expansiv allteftersom arbetsmarknaden blir mer ansträngd, ett normalt penningpolitiskt handlande. Inflationen, KPIF, i Sverige beräknas uppgå till 2,8 procent 2022 och 1,2 procent 2023.

Omikronvarianten av coronaviruset har visat sig vara mindre farlig än tidigare varianter. Smittspridningen har varit väldigt hög men faller nu tillbaka samtidigt som det är färre som ligger på IVA än vid tidigare faser av hög smittspridning. Återhämtningen bedöms bli något begränsad i slutet av 2021 och i

början av 2022. Trots vissa negativa effekter av höga energipriser och högre räntor i USA är den globala ekonomiska utvecklingen framöver stark, återhämtningen mot trend fortgår. Speciellt när hushållens konsumtion växlar tillbaka mot tjänstebranscherna. Utbudsproblemen som finns främst i den internationella handeln fortsatt kommer troligen att lättas upp under året. Samtidigt är de höga energipriserna negativa för köpkraften och en ökad osäkerhetsfaktor för hushållen. BNP ökar enligt SKR:s bedömning med 3,6 procent i år och 1,6 procent 2023, samtidigt som arbetslösheten fortsätter att gå tillbaka långsamt. Arbetslösheten beräknas uppgå till 7,8 procent och 7,5 procent 2023. Sysselsättningen fortsätter att stiga, men så gör även arbetsutbudet. Framöver ser SKR en normalisering även på arbetsmarknaden, efter en kraftig ökning av antalet arbetade timmar 2022, men även ett starkt 2023. Det bidrar till att skatteunderlaget ökade kraftigt förra året och fortsätter att öka i år (underliggande). Inflationen faller tillbaka under andra halvan av 2022, efter att ha drivits upp av höga energipriser. Den uppkomna Ukrainakrisen kommer att medföra olika effekter på samhällsekonomin och konsekvenserna i kommunerna är svårbedömda för tillfället.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Risk- och omvärldsanalys för koncernen i stort och för Trollhättans Stad

Demografiska utmaningar

Kommunerna står inför stora demografiska utmaningar under den kommande 10-årsperioden. Befolkningsstillväxten förväntas fortsatt öka i en förhållandevis hög takt. Befolkningen förväntas dock inte vara jämnt fördelad för olika befolkningsgrupper. Det är främst äldre som utvecklingen är som högst i riket och även i Trollhättan gäller detta förhållande. I kontrast till dessa åldrar förväntas utvecklingen i de yrkesverksamma åldrarna vara betydligt lägre. Befolkningsutvecklingen kommer således att ställa stora krav på de kommunala verksamheterna. I takt med att antalet äldre främst men även yngre växer, står kommunerna inför kravet att tillgodose det ökade behovet av äldreomsorg och skolplatser. Åldrar som är förhållandevis kostnadsintensiva. Att befolkningsutvecklingen för yrkesverksamma åldrar i jämförelse är förhållandevis svag innebär att försörjningskvoten

kan förväntas sjunka. Behovet av kommunal verksamhet kommer alltså att öka i en högre takt än skatteintäkterna från en ökad sysselsättning. Enligt Sveriges Kommuner och Regioner kommer detta att leda till ett betydande gap mellan intäkter och kostnader. Detta kommer att ställa stora krav på den kommunala verksamheten vad gäller att erbjuda en kostnadseffektiv service. Detta utgör en betydande risk för kommuner och nödvändiggör genomförande av nödvändiga omställningar för att möta de demografiska förutsättningarna.

Finansiella risker och riskhantering

Den av fullmäktige beslutade Strategin för finansiell verksamhet och borgenspolicyn innehåller riktlinjer och regler för riskhantering och limiter för finansverksamheten inom staden och de helägda bolagen. De båda styrdokumenterna inom finansverksamheten har i allt väsentligt följts. Koncernens långfristiga upplåning uppgick i bokslutet till 7,4 mdkr

och Trollhättan Stads borgensåtagande totalt uppgick till 8,6 mdkr varav 8,4 mdkr gentemot de kommunala bolagen. Räntan på koncernens långfristiga upplåning är låg, utifrån gällande generell låga ränteläge, och stora delar av koncernens lån är räntesäkrade med ränteswappar. Skuldsättningen i koncernen är hög och soliditeten låg i jämförelse med genomsnittet i riket för kommunkoncerner. Samtidigt finns det betydande övervärden i koncernens tillgångar inom fastighetsbeståndet.

Finansiell ställning och utveckling

Koncernen har en hög skuldsättningsgrad och låg soliditet både i faktiska nyckeltal och i jämförelse med liknande kommuner. Skuldsättningen per invånare är bland de högsta i riket. Koncernen står inför stora investeringar den kommande 10-årsperioden med en genomsnittlig investeringsnivå på ca 1,4 mdkr. Investeringarna är på en högre nivå än historiskt och beror på en målsättning att kommunen ska växa till 70 000 invånare år 2030. Invånarantalet har inte växt i förväntad takt de senaste åren vilket gör att det finns en risk med att uppsatt befolkningsmål inte uppnås fullt ut. Resultatutvecklingen bedöms få en positiv utveckling under samma period och de kommunala bolagen bedöms uppnå en fortsatt god intjäningsförmåga. Den höga investeringsnivån gör att koncernens soliditet kommer att sjunka med 1–2 % - enheter på kort sikt men en återhämtning och ökning sker under slutet av 10-årsperioden.

En viktig förutsättning är att Trollhättans Stad, som utgör ca 85 procent av koncernen, uppnår uppsatta finansiella mål. Inom stadens finansiella utveckling finns det risker främst utifrån den framtida demografiska utvecklingen som kommer att driva kostnader. Samtidigt förväntas inte intäkterna i form av skatteintäkter och generella statsbidrag öka i samma takt. Det finansiella gap som förväntas uppstå måste lösas med bland annat en effektivare verksamhet och kostnadsbesparingar. Trollhättan har ett bra geografiskt läge med närheten till den expansiva Göteborgsregionen och dess arbetsmarknad samt fortsatt goda förutsättningar för att fortsätta öka invånarantalet fram till 2030. Det finns betydande övervärden inom koncernen tillgångar utifrån bokförda värden i balansräkningen. Trollhättans Stad har relativt hög nivå på borgensåtagande men den största andelen utgör borgen till de kommunala bolagen där riksnivån betraktas som låg.

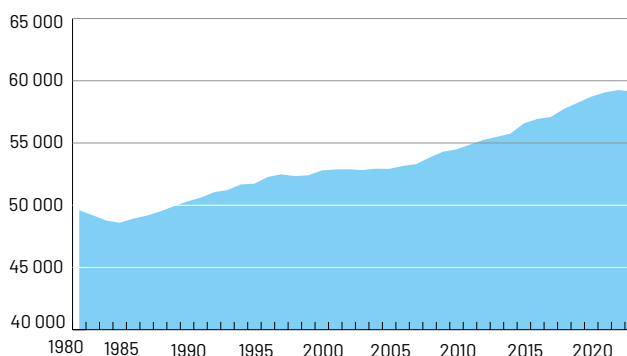
Befolkningsutveckling

Vid årsskiftet hade Trollhättan 59 154 invånare, en minskning med 95 personer under 2021. Under den senaste 30 års perioden har Trollhättan haft befolkningsökning så när som på fyra år. På senare tid berodde ökningen främst på ett födelseöverskott och ett inflyttningsöverskott från utlandet.

Under förra året blev det totala inflyttningsöverskottet negativt, vilket inte har skett sedan 2003. Det berodde främst på en större utflyttning än inflyttning mot andra kommuner inom Västra Götalands län men även mot övriga Sverige. Flyttnettot gentemot utlandet blev positivt, men 78 färre än föregående år.

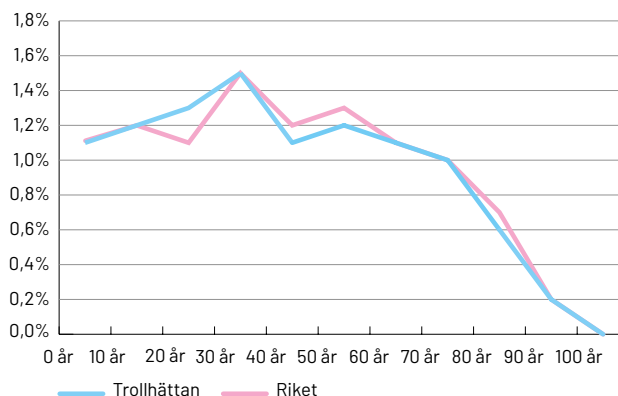
Befolkningsutvecklingen påverkas av produktionen av bostäder och har en koppling till hur attraktivt det är att leva och bo i Trollhättan. Under 2021 var produktionstakten inte lika hög som på senare år, men många bostäder planeras och byggs i attraktiva lägen vilket väntas bidra med en ökad folkmängd framöver.

Befolkningsutveckling i Trollhättans kommun 1980–2021

Trollhättan har en relativt ung befolkning och hög andel med utländsk bakgrund

Åldersfördelning Trollhättans kommun jämfört med riket 2021

Arbetsmarknad och sociala förutsättningar

Trollhättan är ett arbetsmarknadscentrum med en stark bas i industri- och tjänsteföretag inom teknologi, teknik och tillverkning. Senaste officiella siffror avser 2020 och visar 29 343 arbetstillfällen.

Som industristad med många arbetstillfällen är Trollhättan en av fem kommuner i Västra Götalands län med störst arbetspendling. År 2020 var inpendlarna 11 281 personer medan 9 108 Trollhättebor arbetade på annan ort. Pendlingen till Göteborg har ökat över tid, och Trollhättan ingår nu i samma arbetsmarknadsregion som Göteborg. Goda förbindelser mot Göteborg har skapat förutsättningar för en ökad pendling.

Coronapandemin har påverkat den svenska arbetsmarknaden hårt. I takt med att restriktioner har lättats har efterfrågan på arbetskraft ökat och andelen inskrivna arbetslösa i Sverige var under hösten 2021 tillbaka på samma nivå som före pandemin. I slutet av december uppgick arbetslöshets-

Vid årsskiftet hade Trollhättan 59 154 invånare, en minskning med 95 personer under 2021. Under den senaste 30-årsperioden har Trollhättan haft befolkningsökning så när som på fyra år. På senare tid berodde ökningen främst på ett födelseöverskott och ett inflyttningsöverskott från utlandet.

ten i Trollhättan till 10,4 procent, jämfört med 7,2 procent i riket. Jämfört med samma period 2020 har arbetslösheten minskat med 1,8 procentenheter. För att mildra pandemins effekter för näringslivet har Trollhättans Stad vidtagit näringsfrämjande åtgärder för att stötta vårt lokala näringsliv.

I Trollhättan finns goda utbildningsmöjligheter för såväl unga som vuxna. Under 2021 studerade cirka 13 200 vid Högskolan Väst. Med profilen arbetsintegrerat lärande hör Högskolan Väst till de högskolor där en stor andel får arbete direkt efter avslutade studier. Trollhättan har tillsammans med Vänersborg en gemensam organisation för gymnasie- och vuxenutbildningarna - Kunskapsförbundet Väst i syfte att skapa goda förutsättningar för ett regionalt kunskapscentrum och fortsatt brett utbildningsutbud, trots minskande elevkullar i gymnasieåldern.

Utbildnings- och inkomstnivån har stor betydelse för människors hälsa och sociala förutsättningar. Andelen invånare i kommunen som har läst vidare efter gymnasiet är något lägre än i riket. År 2020 var andelen invånare i åldrarna 25-64 år med eftergymnasial utbildning 42 procent, vilket är något lägre än riksgenomsnittet på strax över 44 procent. Genom att allt fler söker sig till högskolestudier ökar nivån successivt. Invånarnas medelinkomst på 328 700 kronor om året ligger cirka 7 procent lägre jämfört rikssnittet.

I Trollhättan syns stora skillnader mellan olika delar av kommunen när det gäller till exempel förutsättningar som utbild-

ningsnivå, inkomst och medellivslängd. Under 2021 startade ett koncernövergripande arbete i syfte att kraftsamla kring gemensamma prioriteringar för social hållbarhet. Arbetet går under namnet "Gemensam färdplan för social hållbarhet".

Infrastruktur

En central faktor till Trollhättans attraktivitet som boende- och näringslivskommun är väl utbyggd infrastruktur och goda kommunikationer. Järnvägens dubbelspår och fyrfilig E45 mellan Trollhättan och Göteborg innebär snabba förbindelser som ger möjligheter till fortsatt utveckling som attraktiv ort för boende och företagande. Närheten till flygplats bidrar till snabba förbindelser mot Stockholm.

Planeringsförutsättningen är att kommunen år 2030 ska ha kapacitet för 70 000 invånare. Fler invånare ökar också behovet av alla typer av transporter. Trollhättans Stad arbetar kontinuerligt med att främja det hållbara resandet. Genom att bygga ut gång- och cykelvägnätet förbättras förutsättningar för cyklister. Hållplatser tillgänglighetsanpassas för att bidra till en attraktiv kollektivtrafik.

Bostadsförsörjning

Nya bostadsområden och förtätningar av bebyggelsen planeras i attraktiva lägen. Detta tillhör huvudfrågorna i den översiktsplan för Trollhättans kommun som antogs 2014. Ambitionen är att erbjuda en blandad bebyggelse med god servicenivå och växlande natur.

Trollhättan värnar om att alla studenter ska trivas och att de har goda och trygga förutsättningar för att studera och leva på studieorten. Trollhättan är en av tre universitets- och högskoleorter med godkänd bostadsgaranti för studenterna. Garantin är viktig för Trollhättans attraktionskraft som studentstad och högskolans konkurrenskraft.

Antal bostäder i kommunen uppgick 2020 enligt SCB till 29 067, fördelat på cirka 11 000 småhus och cirka 18 000 lägenheter i flerbostadshus. Under 2021 har preliminärt 117 lägenheter i flerbostadshus och 33 friliggande enbostadshus färdigställts.

Antalet nya bostäder väntas öka de närmaste åren eftersom flera större flerbostadshus byggs eller planeras, såväl allmännyttiga som privata. Efterfrågan på småhus och villatomter är stor. Den kommunala tomtkön ökar stadigt med nya medlemmar.

Näringsliv Trollhättan – med sikte på framtiden

Ett starkt och brett näringsliv med många framgångsrika företag är en förutsättning för ett gott liv i Trollhättan och regionen. Trollhättans attraktionskraft – en attraktiv plats att besöka, bo, studera, verka och leva i – är särskilt viktig för att bidra till stolta trollhättebor, kompetensförsörjning och nya jobb.

Trollhättans näringsliv har en stark bas av industri- och tjänsteföretag inom teknologi, teknik och tillverkning. Här finns världsledande företag med spetsteknologier, och tillsammans med akademien och andra utvecklingsaktörer, är de motorer för forskning och innovation i Trollhättans utvecklingsmiljöer. Totalt har Trollhättan drygt 4 500 arbetsställen varav cirka 2 000 är aktiebolag där de små företagen utgör en klar majoritet. Många av de små och medelstora företagen är framgångsrika underleverantörer och tillsammans bidrar de mindre företagen till stor mångfald.

Stadens industrihistoria innehåller många exempel på framgångsrika omställningar där företag ställts om och nya företag bildats. Ur varje omställning har utvecklingen gått framåt och en *trollhätteanda*, som präglas av samverkan, vilja och handlingskraft, har förstärkts. Profilen som en kunskapsintensiv och innovativ stad, och en växande techstad, hjälper oss att driva utvecklingen i en positiv riktning.

Högskolan Väst och andra utbildningsaktörer spelar en viktig roll för Trollhättans och regionens kompetensförsörjning, där det innovationsstödjande systemet och forskningsmiljöer har utvecklats i samarbete med externa aktörer.

Göteborgs arbetsmarknadsregion har växt ihop med Trollhättan och Uddevalla, vilket innebär att 1,4 miljoner invånare

bor inom pendlingsregionen. Pendlingen har vuxit i båda riktningarna vilket stärker tillväxtpotentialerna.

De senaste åren har det varit stor efterfrågan gällande köp av verksamhetsmark och lokaler vilket fortsatt även under pandemiåren. Trollhättans totala attraktionskraft inklusive läget med bra kommunikationer, tillgång till kompetens, attraktiv mark/verksamhetslokaler och ett starkt befintligt näringsliv tillsammans med varumärken som Högskolan Väst och Innovatum har stor betydelse för stadens tillväxt. Insatser för att skapa ett gott företagsklimat, arbete med kompetensförsörjning och innovationskraft är viktiga insatser för att bidra till Trollhättans attraktionskraft.

I Insiktsmätningen angående kommuners Näringslivsklimat hamnar Trollhättan på en första plats bland kommuner över 40 000 invånare med ett mycket högt NKI (NKI 82).

Pensionsförpliktelser

Koncernens totala pensionsåtagande uppgår till 1 391 mkr, varav kommunens andel utgör 1 367 mkr. Pensionsförpliktelserna i kommunen redovisas sedan 1998 enligt den sk. blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelserna som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 970 mkr. Pensioner har i sin helhet återlånats i verksamheten och inte placerats. Ytterligare upplysningar om förpliktelserna finns i not *Avsättningar för pensioner* samt *Ansvars- och borgensförbindelser*.

Mkr	Koncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	1 391	1 363	1 367	1 343
<i>Avsättning inkl särskild löneskatt</i>	421	381	397	361
<i>Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt</i>	970	982	970	982
Summa pensionsförpliktelser	1 391	1 363	1 367	1 343

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2021 finns det ett flertal händelser av väsentlig betydelse som har påverkan på de finansiella rapporterna. Nedan följer en sammanställning av större händelser i den kommunala verksamheten under året.

Pandemin har även präglat stora delar av år 2021 och påverkat verksamheterna på olika sätt. Ekonomiskt har Trollhättans stad och ingående dotterbolag i kommunkoncernen klarat sig på ett oväntat bra sätt för andra året i rad. Trollhättans Stad och kommunkoncernen har återigen fått ett oväntat och högt årsresultat och det är både Trollhättans Stad och de kommunala bolagen som bidragit med det.

- ▶ Trollhättan Stadshus AB beslutade att investera i renovering av kulturmiljö för fil- och hyveljärnsfabriken i Vårvik, som genomförs av Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB. Projektbudgeten är på 65 Mkr och pågår till och med år 2023.
- ▶ Trollhättan Stadshus AB beslutade 2020 om igångsättning av investering i förskolan Toppluvan. Projektbudgeten är på 54 mkr och totalt har 33 mkr hittills upparbetas.
- ▶ Trollhättan Stadshus AB beslutade 2020 om igångsättning av investeringen Renovering av Lantmannavägen 12-14, kv Båset, som har avslutats 2021 med total utgift om 51 mkr.
- ▶ Trollhättan Stadshus AB beslutade 2020 om igångsättning av investeringen nybyggnation 40 lägenheter i Sjuntorp. Investeringsprojektet som pågår har hittills upparbetat totalt 49 Mkr.
- ▶ Trollhättan har som mål att växa till 70 000 invånare. Idag ligger befolkningen på ca 59 000. Precis som i stora delar av Sverige har det varit bostadsbrist i Trollhättan, men de senaste åren har staden en bostadsmarknad i balans. Eidar har under många år skapat förutsättningar för tillväxt genom den offensiva strategiska satsningen; "Hem till Framtiden", med målsättningen att bygga minst 1 000 nya bostäder till år 2030. Hittills har Eidar levererat 570 av dessa. Under de närmaste kommande åren är ytterligare ca 380 lägenheter planerade, inklusive studentlägenheter.
- ▶ AB Eidar kom i gång med renoveringen och ombyggnationen av kvarteret Hackan vid Kronogårdstorg. Här ska det bli 62 lägenheter och verksamhetslokaler vilket skapar förutsättningar för ett levande och aktivt torg.
- ▶ Projekteringsarbetet för lägenheter i de nya stadsdelarna Lärketorpet och Vårvik startade. Likaså arbetet med 40 lägenheter i kvarteret Bandgrinden i Sjuntorp. Avtal tecknades för nästa etapp av renoveringen av kvarteret Guldvingen i Lextorp och bolaget gick i mål med den omfattande renoveringen av kvarter Stensmedjan i centrum.
- ▶ Kommunfullmäktige beslutade i september 2021 om att anta digitaliseringsstrategi för Trollhättans Stad.
- ▶ Saneringen av gamla Stridsbergsområdet, nuvarande Vårvik, slutfördes under 2021. Därefter har utbyggnad av infrastruktur på området tagit vid och samtidigt pågår arbete med att planera för kommunal service i det nya bostadsområdet. Utöver mötesplatser av olika slag planeras det bland annat för en ny förskola och ett nytt vård- och omsorgsboende. Genom ett socialt hållbarhetsperspektiv har det arbetats med att hitta sätt för att Vårvik ska bli en heterogen stadsdel där alla kan bo.
- ▶ Investeringen i ny bro över Göta älv, Stridsbergsbron pågår och har hittills upparbetat 238 mkr, varav 182 mkr 2021.
- ▶ Investering i Stadsparken, Folkets park, färdigställdes 2021 för totalt 17 mkr.
- ▶ Investering i Slättbergshallen färdigställdes 2021 för totalt 18 mkr.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

”Trollhättan – en stolt och innovativ stad med plats för framtiden” är Trollhättans vision. Visionen beskriver vår gemensamma långsiktiga färdriktning och målbild för såväl platsen som den kommunala organisationen. Visionen konkretiseras via vår verksamhetsidé ”Tillsammans jobbar vi för att alla i vår stad ska kunna utvecklas, uppleva trygghet och känna framtidstro. Vi gör livet enklare i Trollhättan”. Den kommunala verksamheten skall vägledas utifrån ledorden; mod, nytänkande, delaktighet och handlingskraft, vilket genomsyrar styrningen av den kommunala verksamheten.

Styrning av koncernen

De helägda bolagen ägs av moderbolaget Trollhättan Stads-
hus AB som i sin tur ägs till 100 % av Trollhättans Stad. I moderbolagets styrelse sitter politiska representanter från Trollhättans Stad. Kommunfullmäktige tillsätter representanter till bolagens styrelse. Sammansättningen beslutas i samband med årsstämman och motsvarar aktuell politisk representation i kommunen. Kommunerna styr bolagen även genom bolagsordningar, ägardirektiv och bolagspolicy. Bolagens styrelse ska inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande inför beslut av principiell beskaffenhet eller av

större vikt. De helägda bolagen ska årligen i samband med bokslutet rapportera årets verksamhet utifrån ägardirektiv och bolagsordning till kommunstyrelsen. De kommunala bolagen ingår i kommunens årsbokslut för koncernen samt i delårsbokslutet per augusti. Två gånger per år sker en formaliserad rapportering och information från de helägda bolagens ledningar till moderbolaget om verksamhet och ekonomi samt uppföljning av ägardirektiven. På ett av dessa årliga möten deltar hela kommunstyrelsen utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Kommunens styrmodell

Stadens verksamhet styrs av lagstiftning och de styrdokument som kommunfullmäktige antar. Lagstiftningens grundläggande krav finns i kommunallagen, förvaltningslagen och aktiebolagslagen. Verksamheten regleras dessutom i speciallagar för olika områden. Utöver detta sker statlig styrning även i andra former genom bland annat förordningar och föreskrifter.

Trollhättans Stad har en vision som beskriver den gemensamma långsiktiga färdriktningen för såväl platsen som den kommunala organisationen. Visionen konkretiseras av en verksamhetsidé och ledord utgör en vägledning som ska genomsyra organisationen och dess beslut.

Styrmodellen bygger på mål- och resultatstyrning. Kommunfullmäktige beslutar i sin mål- och resursplan om de fokusområden och prioriterade mål staden som helhet ska sträva mot. Varje nämnd beslutar därefter om mål som bidrar till att fullmäktiges mål nås långsiktigt i sin verksamhetsplan med budget. Nämndernas mål följs bland annat upp av målsat-

ta indikatorer som har fokus på resultat och effekt. En röd tråd ska finnas i styrkedjan genom en tydlig koppling mellan fullmäktiges mål, nämndens mål och det arbete som bedrivs ute i stadens verksamheter. Detta bidrar till att den politiska viljeinriktningen når hela vägen ut i verksamheten och att organisationen steg för steg närmar sig visionen.

Kommunfullmäktiges mål- och resursplan (MRP) tas fram efter varje val och ska gälla i fyra år. Det första året i den nya MRP:n är också budget för det kommande året.

Kommunfullmäktige fastställer utdebitering, totalbalanser och budgetanslagen för respektive nämnd och fastställer också investeringsbudgeten.

Mål- och resursplanen ses över varje år avseende budgeten för nästa år och ytterligare två år framåt. Den inkluderar ekonomiska driftramar och investeringsplaner tre år framåt.

Vision

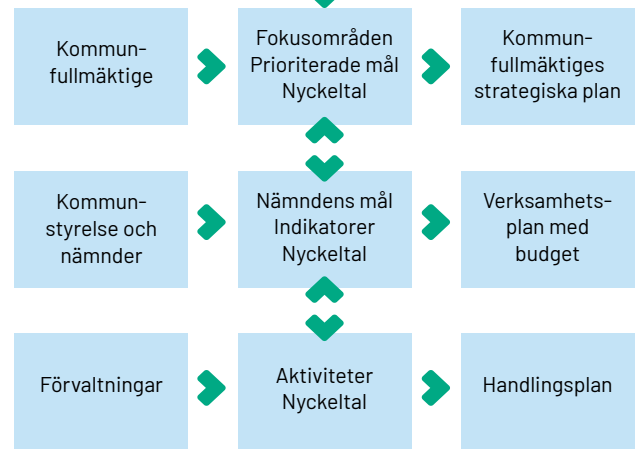
Fokusområde och prioriterade mål

Fokusområdena anger de områden där staden har sina största utmaningar och behöver utvecklas.

Fokusområden ska ange de viktigaste områden som kommunfullmäktige ska styra inom för att kommunen ska utvecklas i rätt riktning. Det ska vara områden som staden har rådighet över och ligger inom den kommunala kompetensen och budgeten.

Fullmäktiges prioriterade mål avser klargöra de viktigaste målen under respektive fokusområde och utgör grunden för den politiska uppföljningen i kommunfullmäktige. De ska ange önskad riktning av utvecklingen, t. ex öka/minska.

De prioriterade målen är strävansmål under perioden. Kommunfullmäktige följer också nyckeltal, som är kopplade till de prioriterade målen, som ger kommunfullmäktige information om utvecklingen över tid. Detta ska ge fullmäktige, tillsammans med nämndernas rapportering av målen, en indikation på vilken riktning som verksamhetens utvecklas i.

Uppföljning av kommunfullmäktiges fokusområden görs i beskrivande text. Uppföljning av fullmäktiges prioriterade mål görs genom en professionell och kvalitativ analys av måluppfyllelsen av de mål som nämnderna kopplat till det prioriterade målet samt utveckling av de nyckeltal som är kopplade till det prioriterade målet.

Kommunfullmäktiges fokusområden 2020–2023

Trollhättans stad kommunfullmäktige har ett fokusområde under perioden 2020–2023:

Ett hållbart växande Trollhättan

- ▶ Ett Trollhättan där vi tillsammans tar ansvar för både staden och dess invånares likvärdiga förutsättningar till positiv utveckling.
- ▶ Ett Trollhättan som har ett långsiktigt helhetsperspektiv utifrån aspekterna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Fokusområdets prioriterade mål 2020–2023

Till fokusområdet har kommunfullmäktige beslutat om tre prioriterade mål som gäller för Trollhättans stad. Dessa mål är strävansmål under perioden:

- ▶ Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre.
- ▶ Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan.
- ▶ Utveckla och stärka den lokala kraften

De globala Agenda 2030-målen kan kopplas till kommunfullmäktiges fokusområde och prioriterade mål.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Det kan också beskrivas som att varje generation ska bära kostnaden för den service som konsumeras och inte belasta kommande generationer med kostnader. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Det är fullmäktiges finansiella mål och fokusområde med prioriterade mål som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad. Enligt styrprinciperna som anges i dokumentet "Bestämmelser om styrning av verksamhet och ekonomi", antaget av kommunfullmäktige 2019, ska dessa beslutas i mål- och resursplanen inför varje ny man-

datperiod. De prioriterade målen är strävansmål under mandatperioden, för närmare beskrivning av målen se avsnitt Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.

Enligt stadens styrmodell följs fokusområden och prioriterade mål upp genom nyckeltal och nämndernas mål som är kopplade till kommunfullmäktiges prioriterade mål. Nämndernas mål följs bland annat upp genom målsatta indikatorer som har fokus på resultat och effekt.

Staden bedöms sammantaget ha uppnått god ekonomisk hushållning utifrån att de tre finansiella målen har uppfyllts samt att nämnderna bedömer att arbetet med målen går i helt rätt riktning mot 2023 i drygt 79 % av målen. Resterande 21 % av målen bedöms gå delvis rätt riktning, men åtgärder krävs för att nå målen till 2023.

Sofia Persson och Magda Augustsson leder projektet "Schyssta relationer" som syftar till att nå och hjälpa unga par i destruktiva parrelationer.

Foto: Per Ivarsson

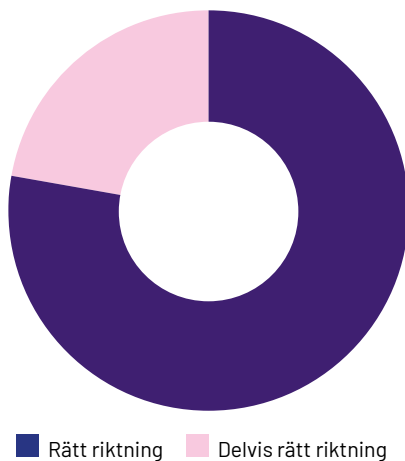
Uppföljning av verksamhetens mål

Nämnderna har i tagit fram nämndsmål som ska bidra till att nå fullmäktiges prioriterade mål. Dessa är strävansmål med sikte på 2023. Kommunfullmäktiges prioriterade mål följs även upp via nyckeltal. Dessa redovisas under respektive prioriterat mål.

Uppföljningen av de prioriterade målen visar att nämnderna bedömer att drygt 79% av målen går i helt rätt riktning mot 2023 (74 % 2020). Resterande 21 % av målen bedöms gå delvis rätt riktning, men att åtgärder krävs för att nå målen till 2023. Alla nämndsmål omfattar en eller flera Agenda 2030 mål. Pandemin har haft påverkan på verksamheterna även 2021 men organisationen har använt nya arbetssätt för att delvis kompensera pandemins effekter. Nedan beskrivs en övergripande sammanfattning med exempel från nämndernas arbete.

Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre

Jämlikhet innebär att individen ska ha möjlighet att styra sitt liv trots olika förutsättningar och den upplevda tryggheten innebär att ha tillit till familj, sina närmaste, sin omgivning och samhället. Uppföljningen visar att 78 % (72% 2020) av nämndsmålen går i rätt riktning för att nå målet till 2023 och 22 % av nämndsmålen går i delvis rätt riktning. Ökningen grundar sig på att arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att det samlade förebyggande arbetet går i helt rätt riktning jämfört med delvis i rätt riktning föregående år.

Figur 1 - Cirkeldiagram som visar att 78 % av nämndsmålen bedöms gå i rätt riktning för att nå målet till 2023. 22 % går delvis i rätt riktning.

Arbetet att säkerställa barns och elevers rätt till en likvärdig utbildning fortlöper. Förskolan har en positiv trend när det gäller kunskapsuppdrag, likvärdighet och kvalitet. Åtgärden som möjliggör att erbjuda fler barn mer tid i förskolan skapar bättre förutsättningar för att stärka barns språkliga utveckling. Grundskolans resultat har ökat de senaste åren, men behörigheten till gymnasiet minskade något 2021 för både pojkar och flickor. Lägst är resultaten för elever vars föräldrar saknar eftergymnasial utbildning och elever med utländsk bakgrund. Arbetet med att stärka undervisningens kvalitet fortlöper. Åtgärden att avveckla stadens mest segregerade skolor skapar bättre förutsättningar för att långsiktigt öka likvärdigheten. Utvecklingen kring problematisk frånvaro i förskola och skola är försiktigt positiv, men den totala frånvaron bland barn och elever har ökat under pandemin.

Exempel på förebyggande arbete är metoden att stödja föräldrar att sätta gränser för barn, utan att använda våld, har fått god effekt. Insatsen "Schyssta relationer" har startats och syftar till att nå och hjälpa unga par i destruktiva parrelationer.

Under sommaren utökades satsningar på aktiviteter för barn och unga, ex. sommarkulturskola, läsfrämjande insatser och fler föreningsaktiviteter, då pandemin påverkat antal insatser under våren.

Arbete med barn och ungas delaktighet har skett via trygghetsronder på utvalda områden, dialog inför byggande av lekplats och uppföljning av upplevd delaktighet. En övergripande kartläggning av barnrättsarbetet i organisationen och utbildningsinsatser för att verksamheten ska få med sig barnrättsperspektivet i arbetet har genomförts, ex. att göra det synligt i tjänsteskrivelser hur barnrättsperspektivet har beaktats i ärendet.

För att öka tryggheten bland personer med hemtjänst har införande av fast omsorgskontakt påbörjats. Fler trygghetskapande åtgärder, som förtydligande av kontaktmannaskapsrollen och ökad synlighet av verksamhetspedagoger, har genomförts i vård- och omsorgsboenden.

I syfte att nå ökad egenförsörjning har personer med försörjningsstöd fått ökad tillgång till insatser inom arbetsförmedlingen och särskilda satsningar på utbildning inom vuxenutbildning, ex. vis kombinationsutbildning inom SFI där språk och yrkesutbildning genomförs parallellt.

Nyckeltal	2019	2020	2021	Trend	Kommentar
Behörighet till gymnasiet (%) Behörighet till yrkesprogram, elever folkbokförda i kommunen	83,0	85,4	84		Trollhättan har haft ett lägre utfall än riket under nio av de senaste tio läsåren men skillnaden har minskat över tid. Flickor hade en högre behörighet än pojkar (84,7% / 83,2%). Både flickor och pojkar har ett lägre utfall än riket men även här minskar skillnaden.
Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år (%)	68,8	70,1	72,1		Kvinnor fullföljer i högre grad än män. Andel män i Trollhättan (71,4) fullföljer i högre grad i jämförelse med rikets snitt (67,9) och kvinnor i Trollhättan (72,7) fullföljer i lägre grad än rikets snitt (75,7).
Trångboddhet i flerbostads- hus (%) <i>Hushållet räknas som trång- bott om det bor mer än två personer per rum (kök och vardagsrum oräknade)</i>	20,3	19	i.u.		På riksnivå är trångboddheten 17,4 % vilket innebär att Trollhättan trots minskning ligger över snittet.
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år (%)	77,2	75,6	i.u.		Andel män i förvärvsarbete har i högre utsträckning minskat än kvinnor.
Upplevd trygghet utomhus <i>Andel invånare, 18-64 år, som upplever otrygghet utomhus</i>	i.u.	31	31		Trollhättan har en högre andel invånare, både kvinnor och män, än riket, som ofta eller ibland avstår att gå ut ensam i rädsla för att råka illa ut. Kvinnor avstår i högre grad (46 %) än män (16 %).
Upplevd tillit <i>Andel invånare med avsaknad av tillit till andra</i>	i.u.	28	28		Kvinnor saknar i högre grad tillit till andra än män i Trollhättan men utvecklingen visar att kvinnor och mäns upplevelse närmar sig varandra.
Föreningsaktiva äldre, andel (%)	44	46	44		Andelen föreningsaktiva äldre ligger på en stabil nivå.
Hållbart medarbetarengage- mang, totalt värde	i.u.	79	79		Resultatet är som rikets resultat och något högre än närmaste grannkommuner i Trestad.

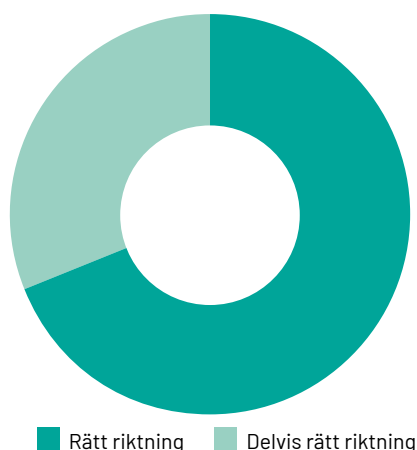
Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan

Ett klimatsmart Trollhättan är ett samlingsbegrepp för arbetet med ekologisk hållbarhet. Strategin för ekologisk hållbarhet anger inriktning och prioriteringar för stadens arbete. Huvudfokus i redovisningen nedan behandlar två av de dominerande miljöproblemen; hoten mot klimatet och den biologiska mångfalden. Uppföljningen visar att 69 % (86 % 2020) av nämndsmålen går i rätt riktning för att nå målet till 2023 och 31 % av nämndsmålen går i delvis rätt riktning.

En viktig del i klimatomställningen är en ökad andel hållbart resande. En handlingsplan för hållbart resande har därför tagits fram.

I höstas fanns det möjlighet för Trollhätteborna att anmäla sig till ett evenemang för vardagsresor med cykel under vintern. Tjugo lyckligt lottade deltagare har fått sina cyklar utrustade med vinterdäck och trotsat väder och vind under några bistra månader. Målsättningen är att ändra vanor och att inspirera fler att våga testa vintercykling.

Trollhättans Stads medarbetare har testat att använda elcyklar och lådcyklar i några av verksamheterna, men även här behövs ett mer långtgående arbete för att våga ändra vanor och testa något nytt.

Figur 2 Cirkeldiagram som visar att 69 % av nämndsmålen bedöms gå i rätt riktning mot att nå målet till 2023. 31 % går delvis i rätt riktning.

För att minska smittspridningen under pandemin har de medarbetare som haft möjlighet fortsatt att arbeta hemifrån. Många möten och konferenser har varit digitala vilket har minskat behovet av tjänsteresor. Staden har tagit fram riktlinjer för hur medarbetarna även efter pandemin ska erbjudas att jobba hemifrån i viss utsträckning.

Många medarbetare har varit delaktiga i arbetet med att minska matsvinnet. Genom ändrade arbetssätt och regelbundna avstämningar har målet om max 15 % svinn kunnat nås. Svinnet har även minskat tack vare att det serveras kylda matlådor i stället för varmhållen mat inom hemtjänst och daglig verksamhet.

Bo Nylén, lärare och tillförordnad rektor på Hjortmosseskolan, har deltagit i projektet vintercyklist.

Trollhättan har genomfört samtliga av de antagna löften från Klimat2030 under 2021. Exempel på aktiviteter är att klimatkrav ställts i upphandlingar och installering av solceller vid takreoveringar. Via digital föreläsning, även tillgänglig på Youtube, fick medborgarna information om Trollhättans klimatmål och koldioxidbudget. Kronan har anordnat föreläsningar och studieresor om ekologisk odling. I samarbete med Naturskyddsföreningen anordnades en föreläsning om klimatomställningen. På sociala medier fick invånarna under en vecka flera tips om hur de kan minska sin klimatpåverkan. Inför 2022 har Trollhättan antagit nya klimatlöften.

Inköp av ekologiska livsmedel har en nedåtgående trend på grund av ökade livsmedelspriser. Som motvikt minskar de inköpta livsmedlens klimatpåverkan.

I somras började Returen ta emot byggmaterial, till exempel fönster, dörrar och inredning, för återbruk.

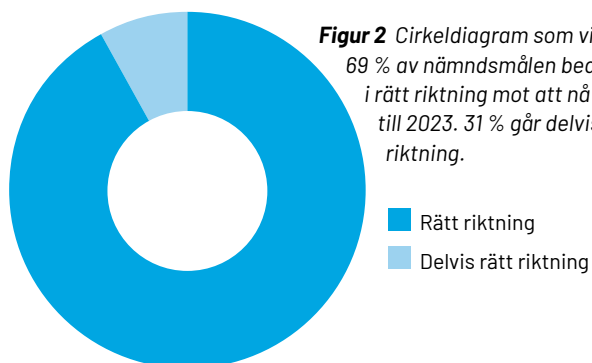
Arbete sker för att minska användningen av engångsprodukter i plast genom att byta ut dem till förnybara material. Några produkter som bytts ut i år är bestick, koppar och sugrör.

Det har tagits ett beslut att ta bort avkastningskravet i skog som ägs av Trollhättan Stad. Det möjliggör mer hyggesfritt skogsbruk, vilket är en fördel för den biologiska mångfalden. Projektet "Bred samverkan för biologisk mångfald" har under året resulterat i fem ansökningar om naturvårdsmedel för att öka den biologiska mångfalden på kommunal mark.

Nyckeltal	2019	2020	2021	Trend	Kommentar
Utsläpp växthusgaser, ton CO ² <i>Eftersläpning i statistiken, redovisar tillgängliga värden (år inom parentes).</i>	133 400 (2017)	128 800 (2018)	126 000 (2019)	⊕	Eftersläpande statistik. Nationella siffror visar att utsläppen av växthusgaser minskade med 9 % år 2020. Detta var en direkt följd av pandemin med minskade utsläpp från industrin och transporter i kombination med en mild vinter. Under 2021 ökade utsläppen igen, framför allt beroende på ökade utsläpp från transportsektorn.
Matsvinn <i>Andel (%) svinn av producerad mat. Nytt nyckeltal, varför tidigare data inte finns tillgängligt.</i>	i.u.	19	13	⊕	Arbetet med att minska matsvinnet har gett mycket goda resultat vilket innebär att delmålet om max 15 % svinn är uppnått. Nyckeln till framgång kan sammanfattas med ett stort engagemang och delaktighet bland medarbetare och chefer, kontinuerlig uppföljning, stängda omsorgsrestauranger och receptberäkning i kostplaneringssystemet. Flera förvaltningar kommer att involveras i arbetet.
Ekologiska livsmedel <i>Andel (%) ekologiskt producerade livsmedel av livsmedel som inhandlats via ramavtal (värde)</i>	33	31	29	⊖	Livsmedelspriserna ökar och även priset på ekologiska livsmedel. Verksamheten har valt att satsa på inköp av prisvärda ekologiska livsmedel i stora volymer, ex. rotfrukter, vilket det är säsong för under större delen av året. På så vis nås över 37 viktprocent ekologiska livsmedel med endast 29 % av det ekonomiska värdet.
Plastreduktion, <i>Index utgår från inköpen 2018 som sattes till Index 100</i>	108	139	104	⊕	I och med pandemins intåg ökade användningen av engångsmaterial i plast. Nu är nivån åter på väg neråt. Minskningen har skett för de flesta produkter. Som vanligt dominerar engångshandskar stort i indexet, som visar antal inköpta enheter i förhållande till inköp år 2018, som fick enheten 100.
Inköp av klimatsmarta livsmedel som minskar negativ påverkan av klimatet <i>Måttet mäter mängden CO² ekvivalenter / kg inköpta livsmedel. CO² ekvivalenter är en enhet för flera olika växthusgaser.</i>	i.u.	1,95	1,9	⊕	Siffran visar klimatutsläpp i förhållande till mängd inköpta livsmedel. Målet är att nå 1,7. Ex. på är att erbjuda fler vegetariska rätter och minska inköp av rött kött till förmån för fågel och vegetabilier. Tack vare gemensamma menyer i stadens verksamheter så har andel klimatsmarta livsmedel ökat något.

Utveckla och stärka den lokala kraften

Att utveckla och stärka den lokala kraften innebär att mobilisera invånare att vara aktiva och delaktiga, ett aktivt föreningsliv, ett starkt näringsliv och en innovativ offentlig sektor och att dessa tillsammans stärker Trollhättan som ort. Nya vägar för olika former av samverkan ska göra Trollhättan till en än mer stolt och innovativ stad med plats för framtiden. Uppföljningen visar att 92 % (64 % 2020) av nämndsmålen går i rätt riktning för att nå målet till 2023 och 8 % av nämndsmålen går i delvis rätt riktning.

Samverkan med externa parter sker i många olika former. Ett avtal om strategisk samverkan med fokus på interkulturellt samarbete har ingåtts utifrån idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Genom aktivt samarbete ses en ökad vaccinationsgrad i de socioekonomiskt utsatta områdena. Trollhättans stad var sammanhållande i det övergripande arbetet. Eidar har bistått med lokal och en rad olika föreningar, trossamfund, trygghetsvandrare bidrog till informationsspridning. Tillgänglighet och närhet är viktiga faktorer för beslutet att vaccinera sig mot Covid-19.

Det systematiserade trygghetsarbetet har lett till att de ideella trygghetsvandrarerna har blivit mer aktiva och att deras insatser utgår ifrån den framtagna lägesbilden av social oro.

Samarbete kring både fysiska och digitala arrangemang sker med föreningsliv, ex Kulturskolans dag och att tillsammans med idrottsföreningar stimulera lokala initiativ i smååtöterna.

En ny näringslivsstrategi har beslutats där inspel till strategin inkommit utifrån dialog med både interna och externa samarbetspartners såsom företag, offentliga aktörer, utbildningsaktörer, aktörer inom innovationssystemet och andra regionala aktörer.

Inom omsorgsverksamheten har engagemanget från kommuninvånare och föreningar varit stort under året men till viss del begränsats av smittföre

byggande orsaker. Dock har vissa lokala samarbeten, som till exempel med frivilligorganisationer och lokalt näringsliv genomförts. Det finns goda förutsättningar att arbeta mer aktivt med lokala samarbeten framöver. En ökning av externa samverkanspartners har skett, bl.a. för praktikplatser inom daglig verksamhet.

Tre arbetsintegrerade sociala företag bedrivs, Trollhättans möbeltapetseri, Hunddagiset "Hunddrivet" samt Work In West Center. Alla företagen är relativt nystartade och stötts till viss del av Framtidscentrum samt av Companion.

Ett samarbete kring innovations- och utvecklingsprojekt, omstarts- och etableringsstrategi, har påbörjats och syftar till att utveckla och anpassa stadskärnan efter framtidens behov och förväntningar. Samverkansparter är City Trollhättan, Fastighetsägarna och näringsidkare i centrum.

En utökad tillgång till öppna data i den nationella plandatabasen ger möjligheter för företag att skapa tjänster där man exempelvis skulle kunna se vart man kan bygga och hur mycket i Trollhättans stad.

Lokal kraft för utveckling skapas också i den egna organisationen. Ett exempel på detta är införandet av teamledarskap inom skolan för att utveckla och stärka ledarskapet till stöd för medarbetarna i syfte att alla ska känna tillit och känsla av sammanhang inom och mellan olika delar av organisationen.

Nyckeltal	2019	2020	2021	Trend	Kommentar
Företagares nöjdhet med kommunens verksamhet, Insikt (Nöjd-kund-index, NKI)	79	82	i.u.		Trollhättan klättrar till plats 10 på den totala Sverige listan med 188 kommuner i mätning som presenterades 2021. Det betyder plats 1 bland kommuner över 40 000 invånare och är högsta siffran sedan mätningen startade.
Valdeltagande (%), Visar tillgängliga data (år inom parentes)	83,0 (2014)	84,4 (2018)	i.u.		Valdeltagandet har ökat vid de två senaste valtillfällena.
Ungdomar 7-25 som är medlemmar i idrottsföreningar	8 243	8 505	8 565		Bedöms ligga på en stabil nivå över tid, viss ökning de senaste tre åren.
Besöksnäring, Antal gästnätter på hotell	137 551	79 720	i.u.		Besöksnäringen har drabbats hårt av och en markant minskning ses av antalet gästnätter, både affärs och privatturism. Möten, evenemang och konferenser har ej genomförts vilket ger en mycket låg belägningsgrad.
Antal deltagartillfällen i idrott (tusental), 7-25 år	294	306	i.u.		Deltagartillfällen ökar något och ligger på en stabil nivå över tid. Ökningen är i paritet med att antalet medlemmar i idrottsföreningar ökat något.

Uppföljning av finansiella mål för en god ekonomisk hushållning

Koncernen

För de helägda bolagen följs finansiella mål och riktlinjer avseende god ekonomisk hushållning upp i samband med bokslutet. I tabellen visas en analys av koncernens finansiella nyckeltal enligt ägardirektiven:

Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB	Avkastningskrav 3 % på justerat eget kapital	13,3 %	Ja
Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB	Soliditet lägst 10 %	10,8 %	Ja
AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolag	Soliditet lägst 8 %	8,4 %	Ja
AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolag	Avkastning om minst 5 % på det egna kapitalet där resultatet definieras som resultat före skatt plus årets värdetillväxt i bolagets fastigheter	5,3 %	Ja
Trollhättan Energi AB	Avkastningskrav 6 % på totalt kapital exkl. kommunal service	8,0 %	Ja
Trollhättan Energi AB	Soliditet lägst 20 % exkl. kommunal service	37,0 %	Ja
Trollhättan Stadshus AB	Soliditet långsiktigt lägst 5 %	20,4 %	Ja

Kommentar utfall av finansiella nyckeltal i de helägda bolagens ägardirektiv

Uppföljningen av de finansiella nyckeltalen i de helägda bolagens ägardirektiv omfattar Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB, AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag, Trollhättan Energi AB och Trollhättan Stadshus AB. En årlig översyn görs av ägardirektiven.

Av totalt sju finansiella nyckeltal i ägardirektivet, som är styrande från ägaren Trollhättans Stad gentemot de helägda bolagen, uppfylls sju finansiella nyckeltal i bokslutet 2021.

Kommunen

En långsiktig stark ekonomi sträcker sig längre än balanskravets nollresultat. Balanskravet är därför en miniminivå. Ett överskott är nödvändigt för att ha en beredskap mot oväntade händelser (buffert) och för att finansiera investeringar. Tabellen visar Trollhättans Stad finansiella mål för perioden 2020-2023:

--	--	--	--	--

Resultatmål - Resultatnivån bör, tillsammans med avskrivningar och försäljningar, finansiera en normal investeringsnivå och klara svängningar i kostnader och intäkter över en konjunkturcykel. En resultatnivå på 1 % krävs för att klara investeringsnivån (i genomsnitt på 120 mkr per år), exkluderat exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt. En genomsnittlig resultatnivå på 1 % är en miniminivå för att kunna uppnå god ekonomisk hushållning.

Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag	Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter och utjämningsbidrag. I snitt senaste 3 åren	1,07 %	3,5 %	Ja
---	--	--------	-------	----

Kapacitetsmål - Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har staden.

Soliditeten med fullfondering av pensioner ska öka eller hållas oförändrad	Soliditet enligt fullfonderingsmodellen	29,7 %	34,1 %	Ja
--	---	--------	--------	----

Investeringsmål - En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att staden finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att stadens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättrats. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel alternativt minskade placeringar eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme försvagas. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över mandatperioden

Nettoinvesteringar ska finansieras med egna medel	Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar* *Med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt	362 %	291 %	Ja
---	--	-------	-------	----

Resultatmål uppfylls. Det redovisade resultatet uppgår till +261 mkr. Resultatet justerat med jämförelsestörande poster motsvarar 5,8 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag 2021. I snitt senaste tre åren uppnås 3,5 %.

Kapacitetsmål uppfylls. Soliditeten inkluderat samtliga pensionsförpliktelser ökar med 4,4 %-enheter och uppgår till 34,1 % jämfört med föregående år 29,7 %. Det beror på ett starkt resultat i kombination med att ansvarsförbindelser inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar.

Investeringsmål uppfylls. Årets nettoinvesteringar uppgår till 380 mkr. Exkluderat gatukostnadsersättning, exploateringsprojekt och investeringar i Stridsbergsbron uppgår investeringarna till 120 mkr. I kombination med ett högt resultat innebär det att årets självfinansieringsgrad uppgår till 291 %.

Kvalitet

”Trollhättans Stad arbetar målmedvetet för en god kvalitet i alla verksamheter som bygger på ständig förbättring, med fokus på dem vi är till för. Kvalitetsarbetet handlar om att både säkra och utveckla arbetssätt och processer. Det innebär att vi fortsätter göra det som fungerar och ger goda resultat och utvecklar det som kan fungera bättre”

Så lyder inledningen av Trollhättans Stads kvalitetspolicy.

Trollhättans Stads verksamheter och tjänster har stor betydelse för våra kommuninvånare och företag. För att åstadkomma bra verksamhet och service krävs ett systematiskt utvecklingsarbete i verksamheterna. Nedan visas resultat ur nationella undersökningarna Öppna jämförelser och Kommunens kvalitet i korthet (KKIK).

Öppna jämförelser

Inom socialtjänst, omsorg och kommunal hälso- och sjukvård är nio öppna jämförelser genomförda under året. Jämförelserna sätter fokus på att arbetet med brukarna sker med effektfulla metoder som har stöd i forskning och att samverkan mellan olika berörda offentliga verksamheter sker för att åstadkomma bästa möjliga stöd. De öppna jämförelser som når högst resultat för andra året i rad är arbetet avseende våld i nära relationer och sociala barn- och ungdomsvården. Faktorer som ger lägre resultat i några av jämförelserna är att systematiken i uppföljningen saknas samt att ett genusperspektiv saknas när uppföljning görs.

Företagsklimatet följs upp genom en kvalitetsmätning av kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företag (skala 0–100). De senaste resultaten är från 2020. Trollhättans totala resultat (82) ligger över snittet för alla kommuner (74). Bästa kommun får resultatet 86. Bedömning görs av sex myndighetsområden: brandskydd, bygglov, livsmedelskontroll, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd. De högsta resultaten når myndighetsområdena livsmedelskontroll, brandskydd, markupplåtelse och serveringstillstånd. Fem av sex myndighetsområden ligger över alla kommuners snitt. Utöver myndighetsområdena följer jämförelsen också upp bemötande, effektivitet, information, kompetens, rättssäkerhet samt tillgänglighet. Bemötandet fick högst resultat i jämförelsen. Alla ingående delområden ligger högre än alla kommuners snitt och ligger bland de 10 kommuner som får högst resultat.

I den öppna jämförelsen som avser folkhälsa följs 16 områden upp 2021. Trollhättan ligger bland de mittersta 50 % av kommunerna i elva av dessa. Andel invånare med bra självskattat hälsotillstånd och tandhälsa ökar i jämfört med föregående år. Samma utveckling har även invånare (16–84 år) i fråga om gott psykiskt välbefinnande. Andel invånare med fetma ligger i stort sett på samma nivå sedan 2018. Vad gäller livsvillkor och levnadsförhållanden så har Trollhättan fortsatt en högre andel långtidsarbetslösa än riket och har haft detta under mycket lång tid. Trollhättan har också en högre andel invånare (16–84 år), både kvinnor och män, än riket som ofta eller ibland avstår att gå ut ensam i rädsla för att råka illa ut. Kvin-

nor avstår i högre grad (46 %) än män (16 %). Andel invånare som saknar tillit till andra ligger på samma nivå som riket. Kvinnor saknar i högre grad tillit till andra, än män i Trollhättan, men utvecklingen visar att kvinnor och mäns upplevelse närmar sig varandra. Kommuninvånare som är fysiskt aktiva ligger på samma nivå som 2020 men under rikets nivå. Männen i Trollhättan är i högre grad mer aktiva än kvinnor. Kvinnor har högre andel hälsosam kost (29 %) än män (14 %) och utfallet totalt är något över riket. Uppföljningen av riskabla alkoholvanor visar att mäns andel (18 %) ökat lite sedan 2020 men kvinnors andel (10 %) är oförändrat. Både kvinnors och mäns resultat är något under rikets.

I Trollhättans kommunala grundskolor når alla elever ett högre resultat än riket att få lägst betyget E i svenska. Under åren 2015–2020 har andel flickor i årskurs 6 med lägst betyg E i svenska varit högre än pojkars. Resultaten särredovisas inte i flickor och pojkar i statistiken 2021. I matematik når en högre andel flickor lägst betyget E, 86,8 % och pojkar 85,9 % i åk 6. Totalt ligger resultaten för matematik under rikets snitt. Under åren 2015–2021 har andel flickor i åk 6 med lägst betyg E i matematik varit några procentenheter högre än pojkars med undantag för 2019 då pojkar nådde högre resultat.

Det sammanlagda meritvärdet för flickor i årskurs 9 (åk 9) ökar för tredje året i rad till 235. Pojkars sammanlagda meritvärde sjönk från 210 till 206. Både flickors och pojkars resultat är lägre än rikets snitt. I riket är det genomsnittliga meritvärdet för flickor 239 och för pojkar 215. Flickors meritvärde har legat under rikets snitt för flickor under perioden 2015–2021. Pojkars meritvärde låg högre 2016–2017 men har därefter legat under pojkars snitt i riket.

Andel flickor och pojkar som når i kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9 skiljer sig (flickor 66,9 % och pojkar 68,7 %). Flickor och pojkars resultat är under rikets snitt. Totalt sett har andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen legat under rikets resultat under mycket lång tid och det resultat fortsätter även 2021. Flickor når behörighet till yrkesprogram på gymnasiet i högre andel än pojkar. I jämförelse med rikets snitt för flickor har andel flickor i Trollhättans kommunala skolor en lägre behörighet över tid. Under 2019 och 2020 har pojkar legat över rikets resultat för pojkar men 2021 vändes denna trend.

I Trollhättans gymnasieskolor tar fler kvinnor än män examen inom tre år 2021 (61,7 % och 57,8 %). Männen resultat har sjunker för andra året i rad. Kvinnors resultat vände också nedåt. Mäns resultat sjönk under rikets snitt efter att i tre år legat över rikets snitt. Kvinnors resultat ligger under riket. I jämförelse med riket når kvinnor rikets snitt för examen inom fyra år (70,6 %). Männen presterar över riket sedan 2019 (69,7 %).

Inom Trollhättan uppnår en högre andel kvinnor grundläggande behörighet inom 3 år än män (54,5 % jämfört med 45,3 %). Andel kvinnor och män som får grundläggande behörighet till högskola och universitet inom 3 år är lägre än riket 2021. Andel män som gått direkt vidare till universitet/högskola är som rikets och andel kvinnor är under rikets snitt.

Andel kvinnor som studerar vid högskola/universitet 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning ökar och andel män minskar något 2021. Resultatet är i linje med riket.

Kommunens kvalitet i korthet

Resultaten visar hur staden ligger till i jämförelse med 172 kommuner och utgår ifrån kommunfullmäktiges perspektiv. Nyckeltalen mäts i olika intervall, några vartannat år och vissa nyckeltal utgår från eftersläpande statistik, ex. statistik för 2020 kommer under hösten 2021. Nyckeltalen är indelade i tre områden: samhälle och miljö, barn och unga och stöd och omsorg.

Resultatet varierar och Trollhättan befinner sig, för drygt 67 % av de nyckeltal som mäts (inkl. mått med eftersläpande statistik), bland de 50 % av kommunerna med medelresultat. Staden ligger bland de 25 % kommunerna som har högst resultat för 18 % av nyckeltalen. I 15 % av nyckeltalen befinner sig Trollhättan bland de kommuner som har lägst resultat. De barn som har svårast att nå behörighet till gymnasiet, är barn till förgymnasialt utbildade föräldrar. Det är större skillnader i barns resultat beroende på föräldrars utbildningsbakgrund än skillnaden i resultat mellan flickor och pojkar. När det gäller kostnad individ- och familjeomsorg kr/inv. påverkar kommunens sociala struktur dessa kostnader. Kostnad för äldreomsorg, kr per invånare, som är 80 år och äldre, påverkas främst av höga kostnader inom ordinärt boende (hemtjänst). En genomlysning är gjord under 2021 och åtgärder har påbörjats för att få ner kostnaderna. Andel elever i åk 9, kommunala skolor, med lägst betyget E i idrott och hälsa ligger lågt, främst genom att resultatet är särskilt lågt på skolor med svåra förutsättningar (lägre utbildningsnivå hos föräldrar, högre andel elever med utländsk bakgrund). Tidigare analys visar att en delförklaring kan vara att en högre andel elever på ovan nämnda skolor inte klarar kravet att kunna simma.

Resultaten är indelade i tre grupper och färger:

- Kommunerna med högst resultat (25% av kommunerna)
- Kommunerna med medelresultat (50% av kommunerna)
- Kommunerna med lägst resultat (25% av kommunerna)

Tom ruta och att fotnot saknas innebär att området inte mätts.

Samhälle och miljö	2019	2020	2021
Delaktighetsindex	■	■	■
Andel som börjat arbeta eller studera efter deltagande i kommunens arbetsmarknadsverksamhet ³	■	■	☐
Andel elever på SFI som klarat minst två kurser (av nybörjare två år tidigare) ³	■	■	☐
Företagsklimat (Insikt) ³⁾	■	■	☐
Handläggningstid i antal dagar (median) från när ansökan är fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus ³	■	■	☐
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	■	■	■
Andel fossiloberoende fordon i organisationen	☐	☐	■
Andel ekologiska livsmedel ³	■	■	☐

Barn och unga	2019	2020	2021
Antal inskrivna barn per årsarbetare i förskolan ³	■	■	☐
Kostnad för ett inskrivet barn i förskolan ^{1 3}	■	■	☐
Andel elever i åk 3 kommunala skolor som deltagit i och klarat alla delprov i svenska och svenska som andraspråk ^{3 4}	■	☐	☐

Barn och unga	2019	2020	2021
Andel elever i åk 6 kommunala skolor, med lägst betyget E i matematik	■	■	■
Andel elever i åk 9 kommunala skolor som är behöriga till yrkesprogram	■	■	■
Andel elever i åk 9 hemkommun ² , som är behöriga till yrkesprogram	■	■	■
Andel elever i åk 9 som är nöjda med sin skola, kommunala skolor ³	□	■	□
Andel elever i åk 9, kommunala skolor, med lägst betyget E i idrott och hälsa	■	■	■
Kostnad i grundskolan F-9, kr per elev, hemkommun ¹²³	■	■	□
Andel gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor	■	■	■
Andel gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun ²	■	■	■
Andel gymnasieelever, hemkommun ² , med ogiltig frånvaro ³	■	■	□
Kostnad i gymnasieskola, kr per elev, hemkommun ¹³	■	■	□
Aktivitetstillfällen för barn och unga 0-18 år i kommunala bibliotek ³	■	■	□
Antal deltagartillfällen (7-20 år) i idrottsföreningar ³	■	■	□
Elevplatser i kulturskola (andel av invånare 6-15 år) ³	■	■	□

1) Färgsättningen utgår ifrån att låga kostnader är positivt.

2) Hemkommun - alla elever som är folkbokförda i kommunen oavsett var de går i skola

3) Eftersläpande statistik

4) På grund av Covid 19 genomfördes inga ämnesprov läsåret 2019-2020

Stöd och omsorg	2019	2020	2021
Andel personer som upplever att livssituationen förbättrats efter kontakt med individ och familjeomsorg	■	□	□
Andel personer som inte återaktualiserats ett år efter att de haft försörjningsstöd	■	■	■
Väntetid från ansökan till beslut om försörjningsstöd	■	■	■
Kostnad individ- och familjeomsorg (kr/inv.) ³	■	■	□
Väntetid från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS (genomsnitt)	□	■	■
Andel brukare inom boende LSS som alltid trivs hemma	□	□	■
Andel brukare inom daglig verksamhet LSS som upplever sig kunna påverka saker som är viktiga i verksamheten	□	□	■
Kostnad för funktionsnedsättning totalt (borträknat ersättning från Försäkringskassan), kr per invånare ¹³	■	■	□
Väntetid från ansökan till första erbjudna inflyttningsdatum till särskilt boende, genomsnitt	■	■	■
Antal personal som besöker en äldre person med beviljad hemtjänst under 14 dagar	■	■	■
Kvalitetsaspekter inom särskilda boenden	■	■	■
Andel som är nöjda med sitt särskilda boende	■	■	□
Andel som är nöjda med sin hemtjänst	■	■	□
Sjuksköterska /plats i boende för särskild service för äldre, vardagar (antal enligt schema)	■	□	□
Kostnad för äldreomsorg, kr per invånare som är 80 år och äldre ¹³	■	■	□

Ekonomisk översikt kommunkoncernen och Trollhättans Stad

Ekonomisk översikt – kommunkoncernen

Omsättningen

Koncernen Trollhättans Stad redovisade under 2021 intäkter på 6,0 mdkr, varav 65 % består av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Jämfört med 2020 ökade intäkterna med 3,5 % eller 204 mkr, varav Trollhättans Stad 2,4 % eller 109 mkr.

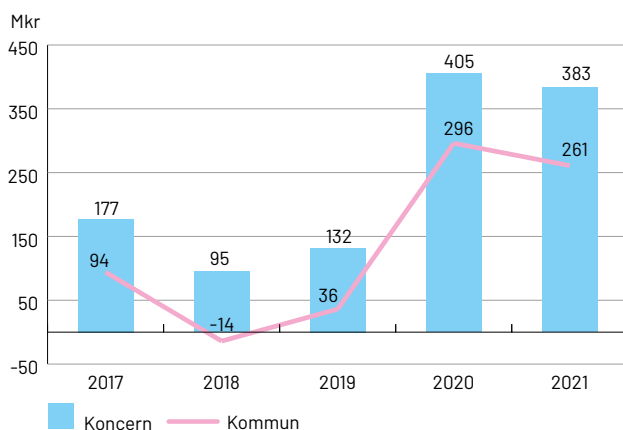
Resultat

Koncernens resultat före extraordinära poster uppgick till 383 mkr (405 mkr) och resultat efter extraordinära poster uppgick till 384 mkr (405 mkr). Resultatet för Trollhättans Stad uppgick till 261 mkr (296 mkr) och för dotterföretagen till 123 mkr (111 mkr).

Moderbolaget Trollhättan Stadshus AB har erhållit 15 mkr (15 mkr) i koncernbidrag från sina helägda dotterbolag.

Viss regional verksamhet bedrivs tillsammans med grannkommunerna i gemensamma bolag och kommunalförbund. Det har utbetalats 353 mkr i förbundsbidrag och uppdragsersättning till Kunskapsförbundet Väst för gymnasieskolan och vuxenutbildning. Utöver det har uppdragsersättning till NÄRF utbetalats med 43 mkr, Innovatum AB med 16 mkr, Kommanditbolaget Älvhögsborg med 29 mkr och Folkets Hus 10 mkr.

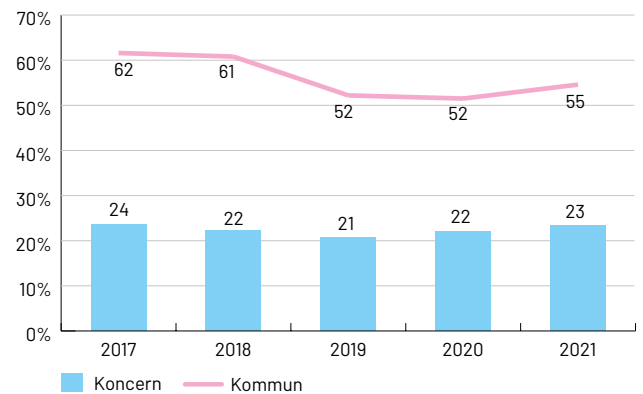
Resultat före extraordinära poster

Balans

Kommunkoncernens omsättning uppgick till 5,1 mdkr (4,9 mdkr) och balansomslutningen uppgick till 14,5 mdkr (13,8 mdkr). Av anläggningstillgångarna svarar bolag en för 75 % (9,9 mdkr) och Trollhättans Stad för 25 % (3,6 mdkr). Koncernens totala långfristiga upplåning uppgick till 7,3 mdkr (6,7 mdkr). Dotterföretagens andel av koncernens långfristiga lån uppgår till 94 %. AB Eidar svarar för 42 % av koncernens låneskulder. Koncernens redovisade soliditet förstärktes och uppgick till 23,4 % (22,0 %) och inklusive hela pensionsåtagandet till 16,8 % (14,8 %).

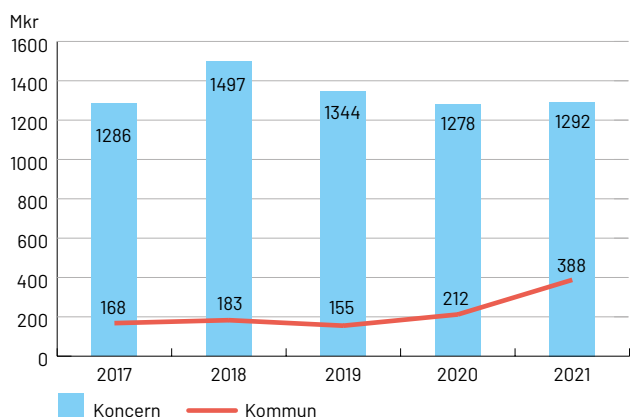
Soliditet

Finansiering och investering

Genom den finansiella koncernredovisningen samordnas koncernens likviditet och kortfristiga rörelsekapitalbehov. Långfristig upplåning sker separat för varje företag. I bokslutet uppgick likvida medel till +221 mkr (+315 mkr) och balanslikviditeten uppgick till 41 % (37 %).

Koncernens investeringar uppgick totalt till 1 292 mkr (1 278 mkr) och har i genomsnitt uppgått till 1 335 mkr de senaste fem åren. De största investeringsvolymerna fördelades enligt följande: Trollhättans Stad (388 mkr), AB Eidar (315 mkr), Trollhättan Energi AB (276 mkr) och Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB (260 mkr). Långfristiga lån finansierar 54 % av anläggningstillgångarna i koncernen.

Investeringar**Kommunal borgen**

För dotterbolagen har Trollhättans Stad tecknat borgen med 8,4 mdkr (8,3 mdkr). Trollhättans Stad avvecklade år 2014 utlåningen till sina bolag. Den ersattes med externa lån och ett ökat borgensåtagande om 1,4 mdkr. Ökningen 2021 avser ökad upplåning av AB Eidar 200 mdkr. Borgen har i huvudsak ersatt annan säkerhet. Bedömningen visar att risken i åtagandet är begränsad då det finns stora marknadsmässiga övervärden inom fastighetsbeståndet både inom AB Eidar och Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB.

Personal

	Koncernen		Kommunen	
Medelantal årsarbete:				
Män	1 518	1 568	1 017	1 051
Kvinnor	3 688	3 711	3 276	3 313
Totalt	5 206	5 279	4 293	4 364
Löner o ers, mkr	2 278	2 246	1 826	1 815

Pensionsåtagandet

Koncernens totala pensionsåtagande uppgick till 1,4 mdkr (1,4 mdkr). Av det totala pensionsåtagandet avser 1,0 mdkr åtagande för pensioner och skatt som är äldre än 1998. Åtagandet redovisas inte som en avsättning i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse enligt kommunal redovisningslag.

God ekonomisk hushållning

Med koncernens ekonomiska resultat, måluppfyllelse och ekonomiska ställning 2021 (samt Trollhättan Stads, respektive bolags och kommunalförbunds resultat och ekonomiska ställning) bedöms god ekonomisk hushållning uppnåtts för året. I bedömningen ingår graden av uppfyllande av de finansiella målen i ägardirektiven för de helägda bolagen AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag, Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB och Trollhättan Energi AB och Trollhättan Stads-hus AB. Av totalt sju finansiella mål, tre resultatmål och fyra soliditetsmål, uppfylls samtliga mål.

Avslutande kommentar

Årets resultat i koncernen om 384 mkr motsvarar 7,6 % av omsättningen och är historiskt högt. Resultatet försämrades något jämfört med föregående års rekordresultat med - 21 mkr till +384 mkr. Samtliga företag inom koncernen redovisar positiva resultat med undantag för Fyrstads Flygplats AB. God ekonomisk hushållning bedöms uppnåtts för koncernen. De helägda bolagen (AB Eidar, Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB, Trollhättan Energi AB) har under de senaste åren redovisat stabila och positiva resultat, vilket minskar risken för Trollhättans Stad som ägare. Med en hög investeringsvolym under de senaste åren har soliditeten påverkats negativt ett par procentenheter men har återhämtat sig 2,7 % från år 2020 till år 2021 till 23,4 % på grund av kraftigt förbättrade resultat, främst Trollhättans Stad.

De ägda företagens och kommunalförbundens investeringar uppgick till 0,9 mdkr och Trollhättans Stads investeringar uppgick till 0,4 mdkr.

Med fortsatt planerad hög investeringsvolym, risk för stigande räntenivåer på sikt samt väsentligt lägre resultatnivåer för Trollhättans Stad väntas en svagare ekonomisk utveckling i koncernen. Förväntad befolkningstillväxt under många år framåt resulterar i ett betydande ökat demografiskt tryck som påverkar koncernens ekonomiska utveckling. Samtidigt ökar inte skatteunderlaget i samma takt som de senaste åren utan blir på en lägre nivå i takt med att konjunkturen går in i en lägre tillväxttakt fr.o.m. år 2023. Intäkterna förväntas öka i lägre takt än kostnaderna. Anpassningar behöver därför vidtas för att en fortsatt god ekonomisk utveckling ska kunna vidmakthållas på sikt och att de finansiella målen uppfylls. Omvärldsfaktorer som bland annat Ukrainakrisen, ökad inflation ökade energipriser ökar osäkerheten om kommande års förutsättningar för den ekonomiska utvecklingen.

Ekonomisk översikt – Trollhättans Stad

Modell för finansiell analys

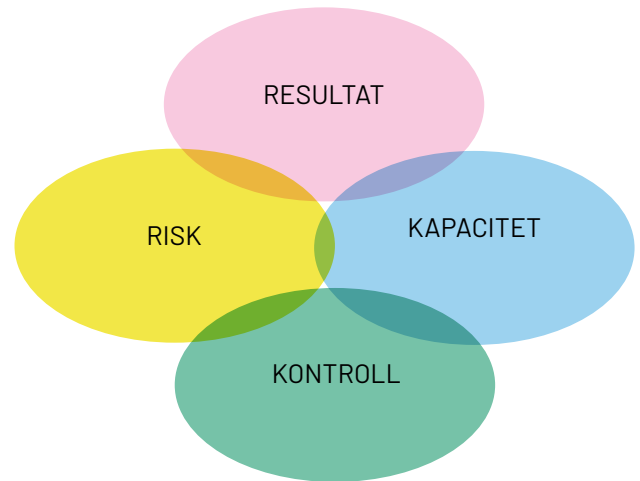
För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning används en analysmodell som utgår från fyra viktiga finansiella aspekter. Avsikten är att utifrån dessa identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem och därigenom klargöra om Trollhättans Stad har den goda ekonomiska hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

RESULTAT: Vilken balans har funnits över intäkter och kostnader under året och över tiden?

KAPACITET: Vilken kapacitet har funnits att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

RISK: Föreligger några risker som kan påverka resultat och kapacitet?

KONTROLL: Vilken kontroll har funnits av den ekonomiska utvecklingen?

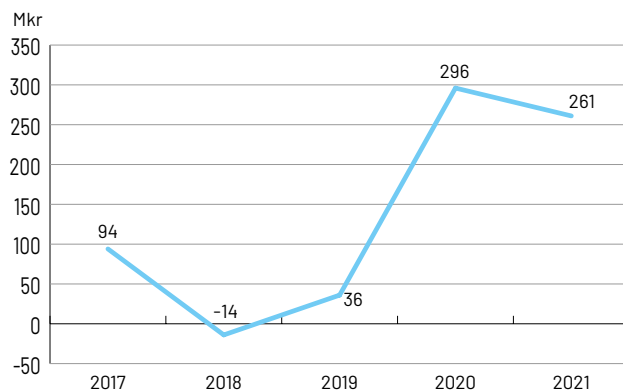

Resultat och kapacitet

Årets resultat

Årets resultat uppgick till +261 mkr, vilket är 35 mkr lägre än föregående års resultat om +296 mkr.

Årets resultat

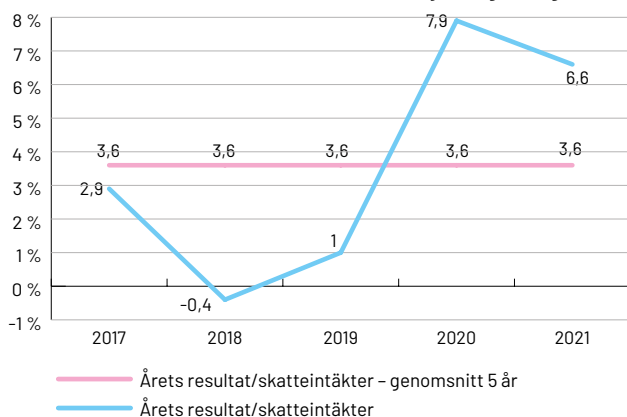

Vid eliminering av jämförelsestörande poster såsom realisationsvinster vid försäljning av mark/ tomter och värdepapper, realiserade vinster i värdepapper, exploateringsresultat och engångsposter uppgår årets resultat till +226 mkr

jämfört med föregående år +191 mkr, en förbättring med 35 mkr. Nämndernas överskott ökade med +56 mkr. Det betyder att det underliggande resultatet är starkare än föregående år då jämförelsestörande poster uppgår till 35 mkr i jämförelse med föregående års höga jämförelsestörande poster på 105 mkr. De största jämförelsestörande posterna för året kunde härledas till exploateringsverksamheten som främst bestod av försäljning av mark om 24 mkr, ersättning för sjuklönekostnader 28 mkr kopplat till Covid-19, realisationsvinster vid inlösen av värdepapper 12 mkr samt realiserade förluster på innehav av värdepapper -30 mkr.

Resultat 2019–2021

Resultat	2021	2020	2019
Årets resultat, mkr	261	296	36
Resultat exklusive jämförelsestörande poster, mkr	226	191	-16
Årets resultat i relation till skatteintäkter och utjämningsbidrag, % exklusive jämförelsestörande poster	5,8	5,1	-0,4

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag

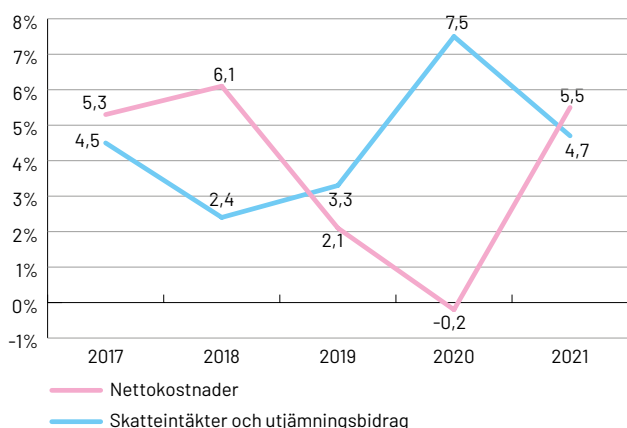
Resultat relaterat till skatteintäkter och utjämningsbidrag uppgick till 6,6 %, inkluderat jämförelsestörande poster. Det genomsnittliga resultatet för de senaste fem åren har varit 3,6 %. Bidragande orsaker till detta har varit tillfälliga statliga tillskott, förtida vinst vid försäljning av värdepapper och försäljning av mark och tomter. Ett resultat på cirka 2 % brukar betraktas som god ekonomisk hushållning. Då kan en normal investeringsnivå skattefinansieras över en längre tidsperiod.

Motsvarande nyckeltal exklusive jämförelsestörande poster för 2021 uppgår till 5,8 % och ett snitt senaste tre åren på 3,5 %. Kommunfullmäktiges målnivå är 1 %.

Skatteintäkter och nettokostnader

Ur ett ekonomiskt perspektiv bör ökningen av skatteintäkter vara högre än nettokostnadsökningen. Skatteintäkter och utjämningsbidrag redovisade ett överskott mot budget med +104 mkr och ökade med 4,7 % jämfört med föregående år. Anledningen till överskottet är en snabbare återhämtning av konjunkturen än vad som prognostiserades vid budgettillfället.

Verksamhetens nettokostnader ökade totalt med 5,5 %. Ökningen beror delvis på att nämndernas nettokostnader ökade med 3 %, därutöver minskade realisationsvinster och tillfälliga statliga kostnadsersättningar såsom kompensation för sjuklönekostnader på grund av covid-19 jämfört med 2020.

Förändring av verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter, utjämningsbidrag**Finansnetto**

Redovisat finansnetto blev +54 mkr, vilket är -18 mkr lägre än 2020 och -19 mkr lägre än budgeterat. Minskningen mot 2020 samt budgetunderskottet beror främst på värdering av värdepappersinnehav till marknadsvärde per balansdagen, så kallad orealiserad förlust, vilket innebar en resultateffekt på -30 mkr. Värderingerna vägs upp av realisationsvinster på värdepapper +12 mkr.

Trollhättans Stad har under 2020 haft två pågående tvister av större värde. En tvist gällande ett bygglov där avsättning fanns sedan tidigare på 15 mkr. Under 2021 fastställdes en dom i Hovrätten vilket innebar att ett skadestånd inkluderat ränta om 14 mkr reglerades. Skillnaden på + 1 mkr har påverkat årets finansnetto positivt. Den andra tvisten avser ombyggnationen av Drottningtorget. För tvisten avseende Drottningtorget har ingen avsättning gjorts. Ärendet har ännu inte gått vidare till domstol.

Investeringar

Nettoinvesteringar uppgick till 380 mkr, vilket var 154 mkr lägre än budget, vilket främst förklaras av att ett flertal projekt förskjutits i tid. I nettoinvesteringarna ingår utgifter för exploatering om 18 mkr. Årets investeringar är 168 mkr högre än föregående år. Anledningen är investeringar i samband med etablering av den nya stadsdelen Vårvik såsom Stridsbergsbron samt gatuutbyggnad.

Samhällsbyggnadsnämnden (239 mkr), kommunstyrelsen (79 mkr) och kultur- och fritidsnämnden (31 mkr) har haft högst nettoinvesteringar. De största investeringsprojekten var Stridsbergsbron (182 mkr), Vårvik gatuutbyggnad (32 mkr), Hjul kvarn (18 mkr), Slättbergshallen ombyggnad (18 mkr), Stadsparken (17 mkr), kontaktcenter (17 mkr) och Lärketorget norra (14 mkr).

Investeringar i verksamhetsfastigheter och vatten och avlopp görs i helägda bolag. Det förklarar att investeringsvolymen är förhållandevis låg jämfört med många andra kommuner.

I MPR/budget anges som mål att resultatet ska vara tillräckligt för att, tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar, långsiktigt finansiera investeringar. Tabellen visar att årets nettoinvesteringar, inkluderat exploateringsprojekt och större infrastrukturprojekt såsom stridsbergsbron, inte fullt ut finansierats av resultat och avskrivningar. Summa tillförda medel uppgår till 373 mkr att jämföra med årets investeringar på 380 mkr.

Finansiering av investeringar 2019-2021

Finansiering av investeringar (mkr)	2021	2020	2019
Avskrivningar	82	79	72
Resultat exklusive reavinster	282	249	20
Försäljning anläggningstillgångar	9	46	11
Summa tillförda medel	373	374	103
./. Nettoinvesteringar	-380	-212	-145
Återstår efter nettoinvesteringar	-7	162	-42

Risk och kontroll

Likviditet ur ett riskperspektiv

Balanslikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande likviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Rörelsekapital 2019–2021

Rörelsekapital	2021	2020	2019
Balanslikviditet, %	89	88	118
Rörelsekapital, mkr	-139	-167	199

Balanslikviditet: Omsättningstillgångar/kortfristiga skulder.

Rörelsekapital: Skillnad mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Likvida medel (405 mkr) och kortfristiga placeringar (227 mkr) uppgick vid årsskiftet till 632 mkr. Jämfört med föregående år har rörelsekapitalet ökat med +28 mkr till -139 mkr. Ett starkt resultat har bidragit till att finansiera årets investeringar och minskat behovet av att frigöra likviditet från de finansiella anläggningstillgångarna. Den kortsiktiga betalningsberedskapen säkerställs för Trollhättans Stad och bolagen inom koncernen Trollhättans Stadshus AB genom en gemensam koncernkassa. Trollhättans Stad nettobehållning på koncernkontot var -124 mkr jämfört med +23 mkr i bokslutet 2020. Trollhättans Stad har tillgång till checkräkningskredit om 200 mkr.

Soliditet

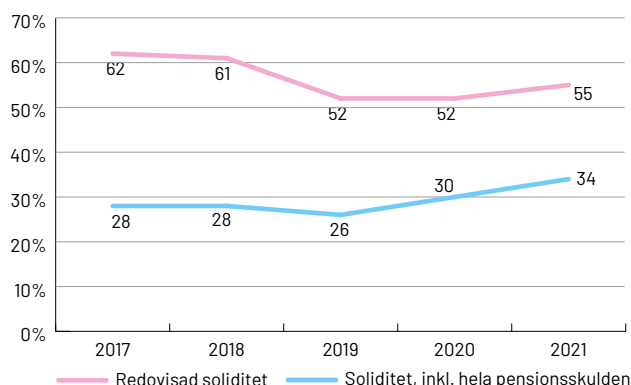
Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Soliditeten är beroende av resultatutvecklingen och förändring av tillgångarna.

Soliditet i procent 2019–2021

Soliditet enligt balansräkningen	54,6	51,5	52,5
Varav:			
Tillgångsförändring	-2,7	-8,3	-9,6
Förändring av eget kapital	5,8	7,6	1,0
Soliditet inkl ansvarsförbindelse	34,1	29,7	25,7

Den redovisade soliditeten har ökat med 3,1 %-enheter jämfört med föregående år. Anledningen till ökningen beror på ett starkt resultat i kombination med att balansräkningens omslutning endast ökar med 5 %. Balansomslutningens ökning avser främst de materiella anläggningstillgångarna till följd av en hög investeringsvolym.

Soliditet

Soliditeten med hela pensionsskulden, det vill säga även den del som tas upp i ansvarsförbindelse, ökade med 4,4 %-enheter till 34,1 %. Anledningen är ett starkt resultat i kombination med att ansvarsförbindelsen för pensioner inte längre ökar i nominella tal utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar.

Soliditeten påverkas av att verksamhetslokalerna är överförda till ett kommunalt bolag. Detta är viktigt att beakta vid jämförelser med andra kommuner.

Pensionsskuld

Den totala pensionsskulden inklusive löneskatt uppgick vid årsskiftet till 1 367 mkr, där 970 mkr avser åtaganden före 1998. De redovisas i ansvarsförbindelse enligt kommunal redovisningslag.

Pensionsskuld 2019–2021

	2021	2020	2019
Pensionsavsättning	397	361	338
Ansvarsförbindelse	970	982	1026
Total pensionsskuld	1367	1343	1364

Under åren 2006–2015 har en ökad pensionsavsättning gjorts om 118 mkr, inklusive löneskatt, för att inte ytterligare skjuta över kostnaden för pensioner intjänade före 1998 på framtida skattebetalare. Under 2020-talet når utbetalningarna från ansvarsförbindelsen sin kulmen.

Den ökade avsättningen leder inte till något större åtagande eller utbetalning, men en del av ansvarsförbindelsen flyttas in i balansräkningen. Följande tre motiv finns för den extra pensionsavsättningen: den reala maxkostnaden är uppnådd, viss utjämning av dubbelkostnaden och konsolidering av del av ansvarsförbindelsen.

Kommunalskatt

Den totala kommunalskatten i Trollhättan uppgick 2021 till 33,84 % av den kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomsten. Den primärkommunala skatten var 22,36 % medan skatten till Västra Götalandsregionen var 11,48 %. Genomsnittlig primärkommunal skatt i regionen var 21,38 % och i riket 20,71 %.

Koncernen är inne i en period med stora investeringar som bland annat beror på att Trollhättan växer och kommer fortsätta att växa de kommande 10 åren enligt befolkningsprognosen. På bilden den nya stadsdelen Vårvik med Hjalmar Oskarsson och Johanna Berg från Plankontoret.
Foto: Sebastian Lamotte

Borgensåtagande för lån

En borgenspolicy finns antagen. Kommunfullmäktige fastställer vid behov ett totalt rambelopp för borgensåtaganden för stadens majoritetsägda bolag och hur stor del som kan disponeras av respektive bolag. Något totalt rambelopp har inte fastställts av kommunfullmäktige. Det totala borgensåtagandet för majoritetsägda kommunala bolag uppgår till 8 431 mkr, en ökning med 2,9 % jämfört med föregående år. Det totala borgensåtagandet uppgår till 8 673 mkr.

Borgensåtagande 2019–2021

Borgensåtagande mkr	2021	2020	2019
Egna bolag	8 431	8 192	7 693
Bostadslån egna hem	7	7	8
Föreningar	143	147	150
Övrigt	92	272	205
Totalt borgensåtagande	8 673	8 618	8 056

Trollhättans borgensåtaganden ligger jämförelsevis högt med 146,7 tkr per invånare 2021. Av det totala borgensåtagandet på 8,7 mdkr utgör 8,4 mdkr borgen gentemot ägda kommunala bolag. En förklaring till den höga nivån är att staden har lagt verksamhetslokaler och VA-verksamheten i de helägda bolagen. Den analys som gjorts visar att den allra största delen skulle kunna ersättas av normal pantsäkerhet, varför risken i åtagandena bedöms som låg. Staden har i huvudsak valt att ersätta annan säkerhet med kommunal borgen, då man som ägare ändå ytterst står risken. Stadens borgensåtagande ökar och kommer att öka kommande år på grund av investeringar i de helägda kommunala bolagen. Koncernen är inne i en period med stora investeringar som bland annat beror på att staden växer och kommer att fortsätta växa kommande 10 år enligt stadens befolkningsprognos. Enligt finansiell analys t.o.m. år 2030 sker en utplaning av koncernens långfristiga låneskuld från och med mitten av 2020-talet.

Finansiell profil

Ett kompletterande perspektiv till den finansiella analysen är att undersöka hur staden befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till andra kommuner. Kommunforskning i Väst sammanställer årligen den finansiella profilen för länets samtliga kommuner. Den speglar ekonomin ur fyra perspektiv (resultat, kapacitet, risk, kontroll) med åtta nyckeltal.

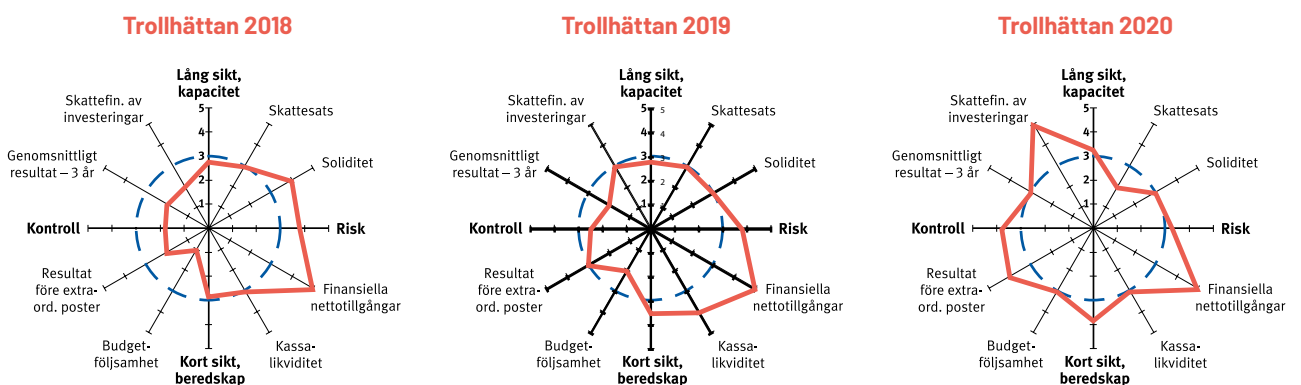
Profilen för 2021 presenteras under hösten 2022 och det är därför Trollhättans profil för 2020 som redovisas här. Värdena är relativa utifrån en normal fördelningskurva där fem är kommungruppen med starkast värden och ett svagast.

Kommuner ska bedriva sin verksamhet enligt god ekonomisk hushållning och en förutsättning för att uppnå det ur ett finansiellt perspektiv är att balansen mellan kommunens löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultatet före extraordinära poster, vilket i förhållande till verksamhetens kostnader bör ligga mellan 2-3 % över en längre tidsperiod. Trollhättan redovisade under 2018 ett resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader på -0,3 %. Det förbättrades till 0,9 % under 2019, för att under 2020 förbättras till 7,0 %. Det innebär en förändring under perioden med +7,3 procentenheter. För kommunerna i länen uppgick motsvarande genomsnittligt resultat till 1,4 % under 2018 och 2019. Under 2020 förbättrades det till 4,1 %. Det

innebar en förbättring under perioden med 2,7 procentenheter om 2018 och 2020 jämförs med varandra. Slutsatsen av ovanstående är att Trollhättan uppvisade en genomsnittlig resultatutveckling som översteg den sammantagna utvecklingen i länen mellan 2018 och 2020, men ett lägre resultat under 2018 och 2019 jämfört med snittet i länen. Trollhättans resultat de enskilda åren 2018 och 2019 kan inte anses som god ekonomisk hushållning ur ett resultatperspektiv men sett över hela perioden 2018-2020 uppgick den genomsnittliga resultatnivån till 2,5 % vilket är en positiv utveckling. Av Västra Götaland och Hallands kommuner redovisade 85 % av kommunerna en positiv utveckling av resultatet före extraordinära poster mellan 2018-2020. En gemensam nämnare är att perioden störs i positiv riktning av jämförelsemässigt stora engångsposter, främst i form av ökade statsbidrag och minskade kostnader på grund av Covid-19.

Trollhättan redovisade under 2020 det 8:e starkaste resultatet i länet. Detta innebär en 4: a i den finansiella profilen, vilket var en förbättring jämfört med 2018 och 2019, då kommunen fick en 2: a respektive 3: a. En klar förbättring under perioden. Nedan jämförs Trollhättan med övriga kommuner i Västra Götaland och Hallands län.

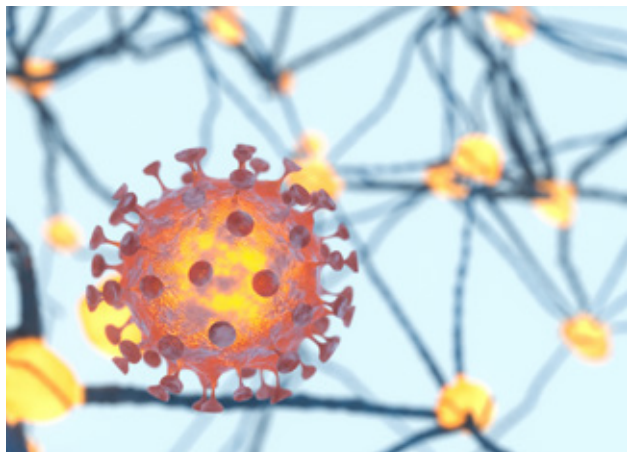
Budgetutfall

Årets resultat uppgick till +261 mkr vilket innebar en budgetavvikelse om +247 mkr.

De större budgetavvikelserna var: skatteintäkter och utjämningsbidrag (+104 mkr), nämnderna (+105 mkr), centrala anslag för särskilda åtgärder/oförutsett (+33 mkr), Finansnetto (-20 mkr), realisationsvinster (+9 mkr), gemensamma poster (+8 mkr), exploateringsresultat (+6 mkr) och avskrivningar (+2 mkr).

Nämndernas totala budgetavvikelse uppgick till +105 mkr. Budgetavvikelsen motsvarar 2,7 % av verksamhetens nettokostnader. De största budgetavvikelserna redovisar omsorgsnämnden (+48 mkr), utbildningsnämnden (+32 mkr), kommunstyrelsen inklusive exploatering (+13 mkr) samt arbetsmarknads- och socialnämnden (+13 mkr).

Analys av nettokostnadsutvecklingen visar en real kostnadsökning på cirka 0,9 %.

De senaste två årens höga resultat kan delvis kopplas till Covid-19.

Prognossäkerhet och budgetföljsamhet

En god prognossäkerhet innebär att det finns goda förutsättningar till att anpassa sig efter förändrade förutsättningar. Budgetföljsamhet är ett annat mått på finansiell kontroll.

I aprilrapporten var nämndernas prognos av budgetutfallet +41 mkr och i augustirapporten +59 mkr. I bokslutet blev det slutliga budgetutfallet +105 mkr. Den stora skillnaden mellan augustirapporten och bokslutet återfinns hos omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, kommunstyrelsen samt arbetsmarknads- och socialnämnden. Analys av nämndernas överskott återfinns under avsnittet "Trollhättans Stads verksamhet".

Prognosen för årets resultat i resultaträkningen var i aprilrapporten +168 mkr och i augustirapporten +200 mkr. I bokslutet blev årets resultat +261 mkr. Förklaringen till resultatförbättringen i bokslutet jämfört med augustirapporten är främst nämnderna (+46 mkr), centrala anslag särskilda åtgärder/ oförutsett (+10 mkr), skatteintäkter och utjämningsbidrag (+18 mkr), exploateringsresultat (+14 mkr) och finansnetto (-28 mkr).

Intern kontroll

Förvaltningarnas internkontrollplaner för 2021 föregicks av en risk- och väsentlighetsanalys. I den prioriterades vilka områden som skulle kontrolleras. Nämnderna har kontrollerat verksamhetsrelaterade och ekonomiska granskningsområden. Därtill fanns gemensamma punkter som kontrollerats av nämnderna.

Sammantaget bedöms att arbetet med intern kontroll håller en godtagbar nivå. Vissa brister i rutiner har identifierats och att åtgärder, som är redovisade i rapporteringen av intern kontroll till nämnderna, behöver vidtas.

Framtida ekonomiska förutsättningar för Trollhättans Stad

Trollhättans Stad har sammantaget under de senaste fem åren redovisat resultatnivåer med ett genomsnitt om 3,6 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag, vilket framför allt är en effekt av de senaste två årens starka resultat. Årets resultat på +261 mkr (+6,6 %) och det underliggande resultatet exklusive engångsposter på +226 mkr, är ett mycket starkt resultat. Det finns flera olika anledningar till årets starka resultat men framför allt märks överskott på nämnderna, skatteintäkter och utjämningsbidrag samt centralt anslag oförutsett/särskilda åtgärder. De senaste två årens höga resultat kan delvis förklaras av höga jämförelsestörande engångsposter, ökade statsbidrag och tillfälligt minskade kostnader till följd av Covid-19.

Nämndernas nettokostnader har totalt ökat med 3,0 % mot föregående år 2,8 %. Pandemin har under 2021 fortsatt att påverkat nämndernas verksamheter med framför allt minskade kostnader till följd. Nämndernas nettokostnadsökning var 2019 och 2020 de lägsta på fem år men har för 2021 återigen ökat. Periodens nettokostnadsökningen ligger dock på en låg nivå och anpassningar som har gjorts under perioden för att få en budget i balans har gett effekt.

För den kommande 10-årsperioden förutses en försämrad resultatutveckling. MRP/Budget för perioden 2022-2024 visar på att det lagstadgade balanskravet uppfylls men att de finansiella målen till fullo inte kommer att uppfyllas. Nettokostnadsutvecklingen bedöms för perioden överstiga utvecklingen av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Investeringsnivån kommer ligga på en fortsatt hög nivå under perioden och med en svag resultatutvecklingen kan investeringarna inte finansieras med egna tillförda medel.

De närmsta åren förväntas bli en ekonomisk utmaning på grund av att Trollhättan, liksom de flesta kommuner, står inför utmaningar som fortsatt ökade investeringar och ökade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. Prognoser visar också att skattunderlagets tillväxt inte kommer att räcka till för att möta dessa ökade kostnader. Framtidens utmaningar kommer därför att handla om att effektivisera verksamheter för att möta ökade volymer med bibehållen kvalitet utan att kostnaderna ökar i samma takt.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen utgår från årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar samt återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper. Efter dessa justeringar redovisas ett resultat efter balanskravsjusteringar. Om resultatet medger och fullmäktige så beslutar görs därefter en reservering till resultatutjämningsreserven alternativt lyfts medel fram från resultatutjämningsreserven för att hantera negativa resultat efter balanskravsjusteringar.

Balanskravet uppfylls

Balanskravet uppfylls för 2021. Kommunen förfogar över en resultatutjämningsreserv (RUR) på 112 mkr. Tabellen visar balanskravsutredningen med jämförelse två år tillbaka.

Balanskravsutredning 2019-2021

Balanskravsutredning, mkr	2021	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	261	296	36
- Samtliga realisationsvinster	-9	-46	-12
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	2	2
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	30	-3	-6
- /+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	282	249	20
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	-89	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
= Balanskravsresultat	282	160	20

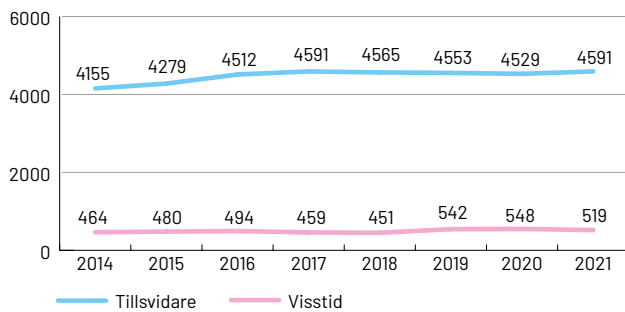
Totalt har Trollhättans Stad drygt 5 000 månadsanställda.
Foto: Sebastian Lamotte

Väsentliga personalförhållanden

Anställda

	2019	2020	2021
Trollhättans Stad	1 035	4 004	5 039
Trollhättans Energi AB	141	54	195
Närf	213	23	236
Kunskapsförbundet Väst	212	421	633
Fyrstadsflyget	10	5	15
Eidar	76	59	135
Arena Älvhögsgborg	21	22	43
Totalt	1 708	4 588	6 296

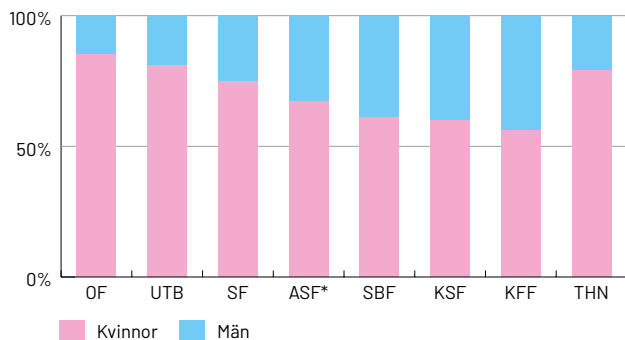
Antal anställda Trollhättans Stad

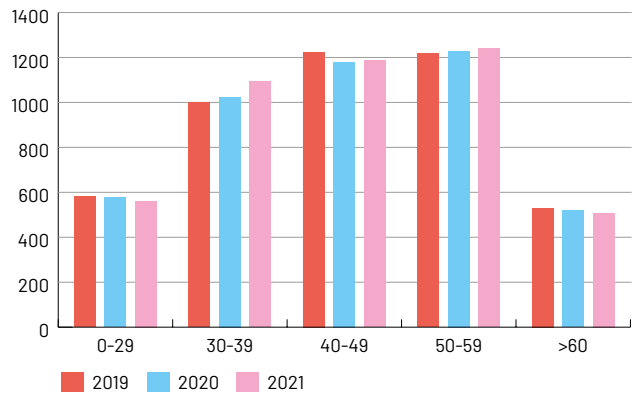
Antalet tillsvidareanställda i Trollhättans Stad ökar något sedan 2020. Ökningen förklaras framför allt av att antalet månadsanställda ökar på omsorgsförvaltningen. Detta är en effekt av förvaltningens arbete med att minska timanställningarna och öka andelen månadsanställd personal. Totalt är drygt 5 000 personer månadsanställda på Trollhättans Stad.

Trollhättans Stad fortsätter att vara en kvinnodominerad arbetsplats. 79 % av alla månadsanställda är kvinnor. Sett över hela koncernen är andelen kvinnor 73 %. Det syns dock stora skillnader mellan förvaltningarna. Framför allt omsorgs-, utbildnings- samt arbetsmarknads- och socialförvaltningen är kvinnodominerade som arbetsplatser.

Könsfördelning

Åldersfördelning tillsvidareanställda

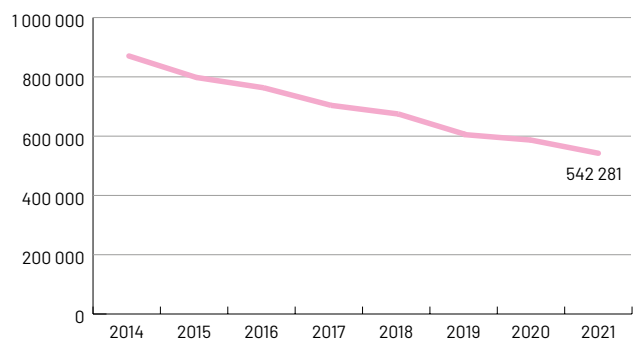

När det gäller åldersstrukturen bland de tillsvidareanställda syns inga dramatiska förändringar under året. Noterbart är dock att antalet medarbetare över 60 år minskar för femte året i rad och att medarbetare i åldrarna 30-39 stadigt ökar.

Sysselsättningsgrad och timmar av timanställda

Sedan 2015 har alla anställda i staden, genom ett politiskt beslut, rätt till heltid. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har sakta men stadigt ökat sedan dess och är nu uppe i 96 %. Staden har även som ambition att minska antalet timmar av timanställda. Även denna siffra har minskat stadigt de senaste åren, totalt motsvarande 193 årsarbetare sedan 2014. Under 2021 står omsorgsförvaltningen för den tydligaste minskningen.

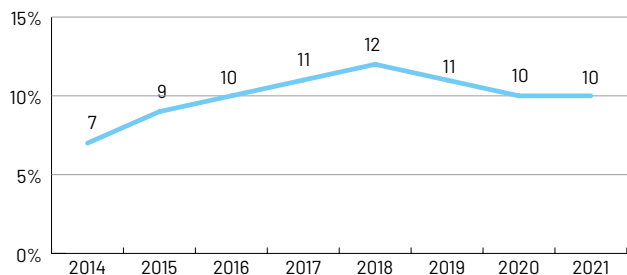
Timmar av timanställda

Personalomsättning

436 personer avslutade under året sin anställning inom Trollhättans Stad. Detta ger en personalomsättning på ca 9,5 %, en siffra som minskat de tre senaste åren. Mellan de senaste två åren är den huvudsakliga förklaringen något färre pensionsavgångar under 2021. Riksgenomsnittet för kommuner ligger på ca 9 %.

Personalomsättning

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för Trollhättans Stad landar totalt sett på en lägre nivå för helåret 2021 jämfört med året innan – 9,6 %. Minskningen förklaras dock framför allt av en lägre korttids-sjukfrånvaro under vårmånaderna mars - maj. Sjukfrånvaron under dessa månader 2020 var extremt hög. Förutom dessa månader har sjukfrånvaron i huvudsak legat på samma höga nivåer under 2021 som under 2020. Detta har varit påfrestande för stora delar verksamheterna och insatser för återhämtning bedöms vara prioriterade under kommande år. Vidare kommer det vara viktigt att fortsätta jobba med kända riskfaktorer och följa det breda kunskapsläget kring pandemins inverkan och långsiktiga effekter.

Långtidssjukfrånvaron har under årets avslutande månader varit något högre än under åren innan. Totalt sett är nivåerna desamma som under 2020, men även här drogs siffrorna från 2020 upp av särskilt höga siffror från pandemins inledande månader.

Sjukfrånvaro i koncernen

Frånvaro som andel (%) av ordinarie arbetstid.	Män	Kvinnor	Totalt
Trollhättans Stad	7,5	10,2	9,6
Trollhättans Energi AB	2,8	2,9	2,8
Närf	3,5	5,0	3,7
Kunskapsförbundet Väst	3,5	4,6	4,3
Fyrstadsflyget	1,0	1,0	1,0
Eidar	3,2	2,3	5,5
Arena Älvhögsgborg	1,5	8,4	4,6

Långtidssjukfrånvaro

Långtidssjukfrånvaro	46,2	38,8	44,6
----------------------	------	------	------

Total sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro (%) per åldersgrupp	2019	2020	2021
29 år och yngre	7,0	9,2	8,6
30-49 år	7,9	10,1	9,3
50 år och äldre	8,3	10,4	10,2

Löneöversyn

Lönerevisionen 2021 genomfördes enligt plan. Ytterligare kompetensutvecklingsinsatser för att stärka arbetet med löneöversynen och begreppet "ny lön" har genomförts. Bytet från "påslag" i lönerevision till att sätta "ny lön" har visat sig vara bra. Utvärderingen ger vid handen att det förs bättre samtal om lön i lönesamtalen med den nya modellen.

Sjukfrånvaron för Trollhättans Stad landar totalt sett på en lägre nivå för helåret 2021 jämfört med 2020.

2021 års lönekartläggning genomfördes och arbetsgivaren har identifierat ett antal grupper där löneskillnaderna inte kunnat förklaras på saklig grund. Dessa löneskillnader framgår i handlingsplanen och ska korrigeras inom tre år från att de upptäcks. För mer information hänvisas till rapporten "Lönekartläggning sammanfattning analys och handlingsplan 2022".

Lärandet inom det digitala arbetssättet har tagit fart. Allt fler möten och introduktioner har kunnat genomföras digitalt.

Arbetsmiljö

Trollhättans Stads arbetsmiljö- och hälsoarbete omfattar att främja en god arbetsmiljö och upplevd hälsa, samt förebygga risker för ohälsa eller skada på grund av arbetet. Ett hälsofrämjande arbete är en viktig förutsättning för en framgångsrik organisation där medarbetarna bidrar till måloppfyllelsen. Trollhättans Stad strävar efter att hela tiden förbättra arbetsmiljön såväl organisatoriskt och socialt som fysiskt. Ambitionen har under 2021 valt att inte ställa in utan ställa om vilket har inneburit att vi har genomfört många av aktiviteterna digitalt och hittat andra former för genomförande av insatser.

Under hösten 2020 togs en digital grundutbildning i arbetsmiljöutbildning fram, riktad till nya chefer och skyddsombud där ett hundratal personer deltog. Grundutbildningen följdes upp med en fördjupning i arbetsmiljö för samverkansgrupper som genomfördes partsgemensamt med runt 100 deltagare.

Den skraddarsydd workshop för samtliga samverkansgrupper med fokus på kränkande särbehandling som påbörjades under hösten 2020 fortsatte under våren.

Samverkan med Försäkringskassan vidareutvecklades och workshops kring arbetsanpassning och rehabilitering genomfördes gemensamt med stort deltagarantal från organisationens chefer och skyddsombud.

Friskus 3.0 återupptogs under våren och hösten under covid-anpassade former. Projektet syftar till att förebygga sjukskrivning genom en kurs med fysisk och mental träning, på arbetstid. Målgruppen är personer i riskzonen för ohälsa, exempelvis med deltids- och/eller korttidssjukskrivning.

Personalgenomgångar och rehabsittningar har genomförts inom förvaltningarna. Dessa är coachande verktyg för chefer i rehabiliteringsarbetet där HR-specialisterna strukturerar och stöttar i processerna.

Arbetsmiljöverket har genomfört en riktad nationell inspektion med fokus på årlig uppföljning 2021. Under 2022 kommer

arbetet med att utveckla strukturerna i det systematiska arbetsmiljöarbetet utifrån inspektionens utlåtande att genomföras.

Kompetensförsörjning

Inom kompetensförsörjningsområdet har 2021 fortsatt bjudit på många utmaningar kopplat till pandemin, exempelvis vad gäller bemanning inom vård, omsorg och skola. Samtidigt har situationen bidragit till utveckling av flera processer, t ex att rekrytering och introduktion numera på flera håll sköts digitalt, liksom kompetensutveckling och utvecklingsamtal. Bedömningen är att kvaliteten i processerna är på samma nivå som tidigare, även om det kräver mer av såväl chef som medarbetare för att få det digitala formatet att fungera optimalt. Lärandet inom det digitala arbetssättet har verkligen tagit fart!

Under 2021 har fyra Chefsforum genomförts, teman har varit hållbarhet, samverkan, tillit och uppföljning. Vid samtliga tillfällen har cheferna fått möjlighet att lära sig mer om mental träning. Utvärderingar visar att Chefsforum fyller en viktig funktion i att erbjuda kompetenspåfyllning och utbyte med andra chefer i staden. Samtliga tillfällen har genomförts digitalt vilket innebär både för- och nackdelar, tillgängligheten ökar men interaktionen försämras. Troligen längtar de allra flesta tills det blir möjligt att träffa chefskollegorna fysiskt igen.

På stadsövergripande nivå har kompetensutskottet kommit i gång med regelbundna möten. Utskottet ska vara ett beredande forum till den centrala samverkansgruppen inom både kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Forumet ska ge möjlighet för arbetstagarorganisationer och arbetsgivare att samverka och gemensamt fördjupa sig i frågorna i samverkan och med dialog. Uppdraget är stadsövergripande och förslag på insatser, verktyg och processer ska utgå från verksamhetens utvecklingsbehov.

Förväntad utveckling

Ekonomiska ramar 2022 och 2023, koncernen

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Trollhättans Stad	16	-9		196		40,0
AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolag ¹⁾	16	12		780		7,2
Trollhättan Energi AB	89	90		410		43,0
Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB	23	37		551		10,2
Trollhättan Exploatering AB	7	7		36		11,5

¹⁾ **Ang Eidars redovisade nyckeltal:** Angivet resultat är exklusive eventuella reavinsten för försäljning av fastigheter på skogshöjden men också exklusive eventuellt nedskrivningsbehov uppkomna pga. "svåra projekt" framgent, såsom b la Innovatum, Vårvik. Det är inte räknat med ev. vrikande efterfrågan på bostäder dvs ökad vakans. Slutligen är ränteläget synnerligen svårbedömt just nu - bolaget är extremt räntekänsligt med tanke på den väldigt låga soliditeten.

* / Resultat efter finansiella poster ** / Inklusive hela pensionsskulden *** / Exklusive va- och avfallsverksamheten

- Trollhättan kommun har ett attraktivt läge i Trestad (Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg) med närhet till regionens största stad Göteborg. En flygplats i kommunen skapar extra attraktion. Kommunen befinner sig i ett expansivt skede och har som målsättning att växa till 70 000 invånare år 2030.
- För att en växande kommun ska fungera behövs även mer kommunal service i form av förskolor, skolor, idrottshallar, lokaler för fritids- och kulturverksamhet med mera. Detta gör att det är fortsatt hög aktivitet på byggnation av nya kommunala verksamhetslokaler kommande år.
- Byggnationen av en ny bro över Göta älv, Stridsbergsbron, fortsätter under år 2022 och planeras vara klar årsskiftet 2022/2023. Bron ansluter till den nya stadsdelen Vårvik väster om älven. Exploatering av Hjulksvarn med anslutningsväg till bron har påbörjats och fortsätter under 2022.
- Ett arbete har pågått, i samverkan med stadens bolag, för att få en gemensam nuläges- och målbild för social hållbarhet som en följd av den sociala oro som förekommit i delar av staden. Målet är att arbeta gemensamt inom koncernen för ökad social hållbarhet och attraktionskraft. Arbetet, som benämns "Gemensam färdplan för social hållbarhet" och övergår under kommande år i ett mer konkret arbete utifrån framtagna nuläges- och målbild.
- En ny näringslivsstrategi har antagits i dialog med näringsliv, utbildningsaktörer, regionala aktörer med kopplingar till näringslivet samt stadens politiker och tjänstepersoner.
- Året har medfört många nyinflyttade företag, inkomna etableringsförfrågningar samt stor efterfrågan på mark vilket har startat fler bolag än tidigare.
- Trollhättans Stad har flera pågående och planerade exploateringsprojekt för bostäder, bland annat i de nya stadsdelarna Lärketorpet, Vårvik, Halltorp samt Hults Höjd.
- Projektering och planering av verksamhetsområden pågår, bland annat på N:a Stallbacka och Alingsåker.
- Trafikverket genomför utredning om hur en ny slussled ska dras vilket kan få stora konsekvenser för invånarna, natur- och kulturmiljöer.
- Trollhättans Stad blev återigen utsedd till bästa kommun i Unizons kvinnofridsbarometer. En framgångsfaktor är stadens strukturerade arbete med våld i nära relationer som en prioriterad folkhälsofråga.
- Ett nytt Kontaktcenter i Stadshuset öppnade i början av september månad som hanterar allmänhetens kontakter med Trollhättans Stad.
- Digitalisering är en avgörande faktor för att möta invånarens behov, såväl nuvarande som framtida, samt för att kunna leverera effektiv service med hög transparens och möjlighet till delaktighet. En koncerngemensam digitaliseringsstrategi har antagits av kommunfullmäktige september 2021.
- Det ekonomiska utrymmet är en grundförutsättning för att bedriva välfärdstjänster inom den kommunala verksamheten. De kommande åren från och med 2023 ser utmanande ut för att skapa ett ekonomiskt utrymme för att bedriva nuvarande verksamhet utifrån de finansiella målen. Det demografiska trycket kommer att öka varje år under lång tid framåt och intäkter i form av skatteintäkter och generella statsbidrag ser inte ut att växa i samma takt som förväntad kostnadsutveckling. Ett sätt att lösa finansieringsgapet är att bedriva verksamheten effektivare och utnyttja potentialen i möjligheten att digitalisera olika processer och arbetsmoment.

Finansiella rapporter

Här redovisas resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys med noter. En sammanställning av kommunens intäkter och kostnader i cirkeldiagram samt en ekonomisk översikt som visar resultat- och balansräkning fördelat på kommunen och koncernens bolag

Resultaträkning och kassaflödesanalys	50
Balansräkning	51
Redovisningsprinciper och noter	52
Intäkter och kostnader	61
Ekonomisk översikt – koncernen.....	62

RESULTATRÄKNING

Mkr	Noter	Budget 2021	Kommun		Koncern	
			Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	2, 5		730	798	2 080	2 053
Verksamhetens kostnader	3, 5, 10	-3 799	-4 368	-4 245	-5 065	-4 898
Avskrivningar	4	-84	-82	-79	-510	-470
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-3 883	-3 720	-3 526	-3 495	-3 315
Skatteintäkter	6	2 847	2 945	2 804	2 945	2 804
Generella statsbidrag o utjämning	7	976	982	946	982	946
VERKSAMHETENS RESULTAT		-60	207	223	432	435
Finansiella intäkter	8, 5	78	87	83	63	60
Finansiella kostnader	9	-4	-33	-11	-112	-90
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		14	261	296	383	405
Extraordinära poster						
Minoritetens andel i årets resultat					1	
ÅRETS RESULTAT		14	261	296	384	405
* Inklusive exploateringsresultat						
varav exploateringsresultat		-18	-24	-8		
varav orealiserade vinster i värdepapper		0	30	-3		
ÅRETS RESULTAT exklusive exploateringsresultat och orealiserade vinster i värdepapper		-4	267	285		

KASSAFLÖDESANALYS

Mkr	Noter	Budget 2021	Kommun		Koncern	
			Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		14	261	296	384	405
Justering ej likviditetspåverkande poster	11	106	137	58	607	510
Minskning övriga avsättningar pga utbetalning		0	-14	-1		0
Förändring av kortfr fordr/skulder/lager		-96	-273	260	-394	222
Kassaflöde från löpande verksamhet		23	111	613	597	1137
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investeringar i materiella anläggningstillg		-534	-388	-212	-1 292	-1 278
Övriga investeringsink/inv bidrag materiella anl.tillg		-2	9	3	9	
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12		9	46	28	105
Gatukostnadsersättning		104	30	29	30	0
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-432	-340	-133	-1 225	-1 173
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		0	0	0	548	466
Amortering skulder		0	0	0	-6	-4
Förändr långfr fordringar	16, 17	45	-15	-585	-8	-579
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		45	-15	-585	534	-117
ÅRETS KASSAFLÖDE		-363	-245	-105	-94	-153
Likvida medel vid årets början		650	650	755	315	468
Likvida medel vid årets slut		287	405	650	221	315

BALANSRÄKNING

Mkr	Noter	Kommun		Koncern		
		Budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	13		11	12	15	13
Materiella anläggningstillgångar		1 743				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	14		1 424	1 119	9 902	9 193
Maskiner och inventarier	15		163	162	1 361	1 315
Finansiella anläggningstillgångar	16,17	1 975	2 006	2 020	1 976	1 998
Summa anläggningstillgångar		3 718	3 604	3 313	13 255	12 519
Omsättningstillgångar						
Förråd, exploateringsprojekt m m	18	20	22	20	46	62
Fordringar	19	369	461	436	799	803
Kortfristiga placeringar	20	138	227	81	227	81
Kassa och bank	21	287	405	650	221	315
Summa omsättningstillgångar		814	1 115	1 187	1 293	1 262
SUMMA TILLGÅNGAR		4 532	4 719	4 500	14 548	13 781
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Ingående eget kapital		2 317	2 317	2 022	3 018	2 614
<i>Därav avsatt till resultatutjämningsreserv</i>		23	112	23		
Årets resultat		14	261	296	384	405
Minoritetsintressen					5	6
Eget kapital	22	2 331	2 578	2 317	3 407	3 025
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	383	397	361	421	381
Andra avsättningar	24	36	21	36	213	205
Summa avsättningar		420	419	398	633	587
Skulder						
Långfristiga skulder	25	533	468	431	7 346	6 741
Kortfristiga skulder	26	1 248	1 254	1 354	3 161	3 429
Summa skulder		1 781	1 722	1 785	10 507	10 170
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 532	4 719	4 500	14 548	13 781
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter					502	521
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	27	935	970	982	970	982
Övriga ansvarsförbindelser	27		8 673	8 617	250	252

Not 1.

Redovisningsprinciper

Kommunens redovisning upprättas i enlighet med kommunallagen, lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR. På några punkter, görs vissa avsteg från rekommendationer från normgivande organ. Dessa avsteg kommenteras nedan under respektive rubrik.

Periodisering

Beloppsgränsen för väsentligt värde vid periodisering uppgår till 1,0 basbelopp. Undantag finns för vissa poster som till exempel återsökningar Migrationsverket som periodiseras oavsett belopp.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande betraktas poster som inte är extraordinära men som är sällan förekommande, uppgår till väsentliga belopp och som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Realisationsvinster vid fastighetsförsäljning samt kostnader och intäkter vid tomtförsäljning i samband med markexploatering redovisas alltid som jämförelsestörande. Posterna särredovisas i not till resultaträkningen.

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättning

Trollhättans Stad har till och med 2019 redovisat samtliga investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar enligt R18:1 som gällde till och med 2019. Detta innebar att de redovisades bland långfristiga skulder och periodiserades över anläggningens nyttjandetid. Från och med 2020 redovisas investeringsbidrag från offentliga organisationer som en förutbetalad intäkt och periodiseras över objektets nyttjandeperiod. Gatukostnadsersättning redovisas som intäkt när tomtköpet genomförs, under förutsättning att Trollhättans Stad har färdigställt de tillgångar som gatukostnadsersättningen ska finansiera. Exploateringsersättningar intäktsförs i takt med att åtaganden fullgörs i enlighet med RKR R2 Intäkter. Bedömning av återstående förpliktelser görs från fall till fall beroende på tecknade avtal.

Anläggningstillgångar

Anskaffningar avsedda för stadigvarande bruk eller nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett basbelopp och gäller som gemensam gräns för anläggningstillgångar och finansiella leasingavtal. Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Till och med 2017 har anskaffningsvärdet reducerats med eventuella investeringsbidrag.

I mycket begränsad utsträckning ingår immateriella anläggningstillgångar bland de materiella. Från och med 2020 särredovisas nya immateriella anläggningstillgångar. Med hänsyn till det begränsade beloppet redovisas av förenklingskäl utgifterna för GC-väg till Sjuntorp som investering trots att vägen kommer att ägas av Trafikverket.

Avskrivningar

Avskrivningar beräknas på objektets anskaffningsvärden och påbörjas månaden efter som anläggningen tas i bruk. Avskrivningstiderna baseras på nyttjandeperioden och sker med linjär avskrivning. För internt uthyrda fastigheter används nominell annuitet. Ingen avskrivning tillämpas på mark, konst och pågående arbeten. Avskrivningstiderna som normalt används är 3, 5, 10, 15, 20, 33 och 50 år.

Komponentavskrivning införs successivt genom tillämpning vid större nyinvesteringar och reinvesteringar där det är motiverat genom skillnader i livslängd mellan stora delar av objektet. Komponentindelning tillämpas på investeringar över en miljon kronor.

Från och med oktober 2020 tillämpas komponentavskrivning även för gator och vägar över en miljon kronor. Trafiksignaler, maskineri i broar etcetera särskiljs.

Finansiella tillgångar

Efter första tillfället värderas finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring till verkligt värde i den mån det är förenligt med 7 kap. 6 och 7 LKBR. Förändringen i tillgångarnas verkliga värden redovisas vid helårsbokslut. Värdering av finansiella värdepapper till verkligt värde har tillämpats från och med 2019. Omräkning av jämförelsetal i flerårsöversikten i förvaltningsberättelsens "Översikt över verksamhetens utveckling" tidigare än 2019 har inte skett.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld) och redovisas enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Under 2006 - 2015 gjordes extra pensionsavsättningar enligt plan. Avsikt är att ändra detta så att RKR R10 Pensioner följs.

Pensionsåtagande för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3 Årsredovisning och koncernredovisning (BFNAR 2012:1).

Kommunen har antagit bestämmelser om omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda (OPF-KL) att gälla from denna mandatperiod. Redovisning sker enligt rekommendation.

Övriga avsättningar

Avsättningar har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera befintliga förpliktelser på balansdagen.

Exploateringsredovisning

Från och med 2019 tillämpas RKR R2 intäkter samt RKR:s vägledning "Redovisning av kommunal markexploatering". Exploateringar som är avsedda för försäljning bokförs som omsättningstillgång. Exploateringsområden som kommunen ska behålla aktiveras som anläggningstillgång.

Leasing

Leasingavtal för lokalhyresavtal redovisas som operationell leasing, även om kriterierna för finansiell leasing är uppfyllda. Detta bedöms inte ha någon väsentlig effekt på resultatet. Från och med juni 2021 redovisas nya leasingavtal gällande fordon om de klassificeras som finansiella som finansiell leasing. Till och med balansdagen har inga nya leasingavtal för fordon tillkommit och därmed redovisas ingen finansiell leasing.

Försäljning av verksamhetsfastigheter

Verksamhetsfastigheterna fördes över till Trollhättans Tomt AB 2008-12-31. Avräkningen av försäljningspris och bokfört värde sammanfördes till ett nettobelopp som redovisades som realisationsvinst under avtalstiden 2009-2020.

Sammanställd redovisning (koncernredovisning)

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Koncernens egna kapital utgörs dels av Trollhättans Stads eget kapital dels av den del av dotterföretagens egna kapital som upparbetats efter förvärvstidpunkten. Koncernens avgränsning har bestämts utifrån proportionell konsolideringsmetod. För delägda dotterföretag innebär detta att endast ägda andelar av intäcks- och kostnadsposter respektive tillgångs- och skuldposter konsolideras. Som dotterföretag räknas de företag där ägandet direkt eller indirekt uppgår till minst 20 procent. I dessa företag finns det ett stort kommunalt inflytande.

Ekonomiska begrepp och nyckeltal

Ekonomiska begrepp

Resultaträkning Sammanfattar årets kostnader och intäkter och visar årets resultat.

Kassaflödesanalys Visar hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet påverkar rörelsekapitalet.

Balansräkning Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut fördelat på tillgångar och skulder.

Anläggningstillgångar Fast och lös egendom som kommunen stadigvarande innehar, exempelvis värdepapper, fastigheter och anläggningar.

Omsättningstillgångar Tillgångar som man oftast räknar med att inneha kortare tid än ett år. Lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Eget kapital Skillnaden mellan tillgångar och skulder, det vill säga den del som finansierats av det egna resultatet.

Avsättningar En ekonomisk förpliktelse vars belopp eller förfallotidpunkt inte är helt bestämd.

Långfristiga skulder Skulder med löptider längre än ett år.

Kortfristiga skulder Lån och övriga skulder med en löptid av ett år eller kortare.

Nyckeltal

Soliditet Eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt.

Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser Eget kapital inklusive pensionsskuld före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelse, i relation till de totala tillgångarna.

Självfinansieringsgrad Anger hur stor del av årets investeringar som finansieras av egna medel. Årets resultat exklusive avskrivningar och realisationsvinster med tillägg för ersättning för sålda anläggningstillgångar/nettoinvesteringar med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.

Skatteintäktsutveckling Anger periodens skatteintäkter och statsbidrag i relation till föregående års skatteintäkter och statsbidrag.

Nettokostnadsutveckling Anger verksamhetens nettokostnader för perioden i relation till verksamhetens nettokostnader föregående år.

Det tillfälliga statsbidraget "skolmiljarden" gav 7,5 miljoner kronor.

Resultaträkning

Not 2. Verksamhetens intäkter

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Taxor och avgifter	103	101	514	460
Statsbidrag, EU-bidrag, bidrag	354	397	540	579
Hyror och arrenden	71	71	628	627
Försäljningsmedel	56	58	225	182
Exploateringsintäkter	33	10	*	*
Realisationsvinster	9	47	*	*
Övriga intäkter	103	115	173	205
Summa	730	798	2 080	2 053

Not 3. Verksamhetens kostnader

	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Material		136		330
Lämnade bidrag		269		239
Köp av huvudverksamhet		670		
Personalkostnader		2 369		2 796
Pensionskostnader		223		238
Lokal- och fastighetskostnader		363		351
Exploatering		0		0
Realisationsförluster		0		16
Bolagsskatt		0		15
Övriga kostnader		215		913
Summa		4 245		4 898

I verksamhetens kostnader ingår kostnader för räkenskapsrevision med 0,3 mkr

Leasing - Kommunen

	Betalning
Årets leasingkostnader	27
Varav fordon	10
Summa	27

Avser leasingavtal med löptid över två år exklusive hyresavtal för lokaler. Inga avtal löper efter fem år. I ovanstående leaseavtal ingår även leaseavtal för fordon. Nya leasingavtal för fordon redovisas från och med 2021 som finansiella leaseavtal under förutsättning att kriterier enligt RKR R5 Leasing uppfylls.

Not 4. Avskrivningar

	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Inventarier		28		170
Nominell annuitet (internt uthyrda fastigheter)		9		*
Fastigheter och anläggningar		38		300
Immateriella anläggningar		1		*
Nedskrivningar		3		*
Summa		79		470

Not 5. Jämförelsestörande poster

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Intäkter				
Realisationsvinster	9	46	*	*
Exploateringsintäkter	24	9	*	*
Kompensation sjuklönekostnader	28	51	*	*
Kostnader				
Exploateringskostnad	0	0	*	*
Realisationsförluster	0	0	*	*
Finansiella intäkter				
Orealiserade vinster värdepapper	-30	3	*	*
Förtida vinst vid inlösen av värdepapper	12	0	*	*
Pensioner, ändrade livsl antagande	-9	0	*	*
Förändring avsättning	1	-4	*	*
Summa jämförelsestörande poster	35	105	*	*

Not 6. Skatteintäkter

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Egna preliminära skatteintäkter	2 868	2 860	2 868	2 860
Slutavräkning föregående år	10	-14	10	-14
Prel. slutavräkning innevarande år	68	-42	68	-42
Summa	2 945	2 804	2 945	2 804

* Uppdelning per kategori saknas.

Not 7. Kommunalekonomisk utjämning

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Inkomstutjämningsbidrag	602	580	602	580
Kostnadsutjämning	27	29	27	29
LSS-utjämning	34	24	34	24
Regleringsbidrag/avgift	176	60	176	60
Kommunal fastighetsavgift	113	109	113	109
Införandebidrag	0	20	0	20
Tillskott fördelning flyktingvariabel	0	13	0	13
Tillfälliga statsbidrag generella	29	111	29	111
Summa	982	946	982	946

Tillfälliga statsbidrag avser 2021 skolmiljarden 7,5 mkr samt statsbidraget inom äldreomsorgen för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer 21,6 mkr. Under 2020 erhöles extra statsbidrag. Fördelas med 1/12 per månad över räkenskapsåret.

Not 8. Finansiella intäkter

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Räntor placeringar	60	50	60	50
Orealiserad värereglering placeringar	0	3	0	3
Utdelning	2	6	2	6
Borgensavgifter	25	23	0	0
Övriga ränteintäkter	0	1	1	1
Summa	87	83	63	60

Den genomsnittliga avkastningen på placerat kapital (1944 mkr) har varit 3,1 % (2,6 % 2020).

Värereglering placeringar avser marknadsvärdet - bokfört värde 31/12.

Not 9. Finansiella kostnader

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Ränta pensionsskuld	4	5	4	5
Ränta övriga avsättningar	-1	6	-1	6
Orealiserad värereglering finansiella anläggningstillgångar	30	0	30	0
Räntor på lån	0	0	79	81
Summa	33	11	112	92

Not 10. Skattekostnad

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Inkomstskatt	-	-	2	4
Uppskjuten skatt	-	-	21	11
Summa	0	0	23	15

Kassaflödesanalys**Not 11. Justering av ej likviditetspåverkande poster**

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Av- och nedskrivningar	82	79	510	470
Pensioner	36	23	*	*
Reavinst/förluster	-9	-46	*	*
Nettoförändring av avsättningar	0	4	*	*
Värereglering oraliserade vinster	30	-3	*	*
Övrigt	-2	1	97	40
Summa	137	58	607	510

Not 12. Försäljning av anläggningstillgångar

Mkr	Förs. belopp	Bokfört värde	Reavinst / förlust
Fors 1:1	-1	0	-1
Övrigt	-8	0	-8
Summa	-9	0	-9

Balansräkning**Not 13. Immateriella anläggningstillgångar, förvärvade**

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	40	0	43	3
Inköp	1	0	1	0
Försäljningar	0	0	3	0
Utrangeringar	-10	0	-10	0
Överföringar	0	40	0	40
Utgående anskaffningsvärde	31	40	37	43
Ingående ack. av- och nedskrivningar	-28	0	-29	-1
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	10	0	10	0
Överföringar	0	-27	0	0
Årets avskrivningar	-2	-1	-3	-28
Utgående ack. av- och nedskrivningar	-20	-28	-22	-30
Utgående redovisat värde	11	12	15	13
Avskrivningstider (genomsnittliga)	7	6	*	*

* Uppdelning per kategori saknas.

Not 14. Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	1 833	1 679	*	*
Inköp	369	164	*	*
Försäljningar	-15	-2	*	*
Utrangeringar	-1	-8	*	*
Överföringar	0	0	*	*
Utgående anskaffningsvärde	2 186	1 833	*	*
Ingående ack. av- och nedskrivningar	-714	-672	*	*
Årets avskrivningar	-48	0	*	*
Årets nedskrivningar/ återföringar	0	-42	*	*
Utgående ack. av- och nedskrivningar	-762	-714	*	*
Utgående redovisat värde	1 424	1 119	9 902	9 193
Avskrivningstider (genomsnittliga)	26	26	*	*

Not 15. Maskiner och inventarier

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Maskiner	7	7	*	*
Inventarier	123	119	*	*
Transportmedel	12	13	*	*
Förbättringsåtg. i annans fastighet	0	1	*	*
Konstverk och samlingar	22	21	*	*
Övriga inventarier	0	0	*	*
Summa	163	162	1 361	1 315

Maskiner och inventarier

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	783	786	3 155	3 001
Inköp	29	25	50	47
Försäljningar	0	0	-31	-20
Utrangeringar	-25	-15	*	*
Överföringar	0	-13	157	128
Utgående anskaffningsvärde	787	783	3 331	3 155
Ingående ack. av- och nedskrivningar	-621	-635	-1 841	-1 713
Försäljningar	0	0	27	8
Utrangeringar	-25	-15	*	*
Överföringar	0	0	0	-14
Årets avskrivningar	23	29	-156	-121
Utgående ack av- och nedskrivningar	-624	-621	-1 970	-1 840
<i>-varav ack. nedskrivningar</i>	0	0	0	0
Utgående redovisat värde	163	162	1 361	1 315
Avskrivningstider (genomsnittliga)	9	10	*	*

* Uppdelning per kategori saknas.

Not 16. Finansiella anläggningstillgångar - aktier och andelar

	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Trollhättan Stadshus AB		1		0
Fyrstads Flygplats AB		4		2
Andelskapital KB Älvhögsborg		4		2
Trollhättan Energi AB		0		3
Kommuninvest Ek förening		57		57
Bostadsrätter mm		0		0
Svenska Kommunförsäkring AB		1		1
Innovatum AB		3		3
Inera AB		0		0
Summa		70		68

Not 17. Finansiella anläggningstillgångar - långfristiga fordringar

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Övriga villkorade aktieägartillskott	28	20	0	0
Placering värdepapper	1 896	1 929	1 896	1 929
Övrigt	2	1	2	1
Summa	1 926	1 950	1 898	1 930

Not 18. Förråd och exploatering

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Exploatering	16	18	16	18
Grusupplag	4	0	4	0
Förråd mm	1	2	26	44
Summa	22	20	46	62

Not 19. Fordringar

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Kundfordringar	88	102	*	*
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	257	224	*	*
Statsbidrag fordringar	81	76	*	*
Övriga kortfristiga fordringar	34	35	799	803
Summa	461	436	799	803

Not 20. Kortfristiga placeringar

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Placering värdepapper	109	81	108	81
Räntefond	118	0	118	0
Summa	227	81	227	81

Not 21. Kassa och bank

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Likvidkassor	0	0	0	0
Bank	405	650	221	315
Summa	405	650	221	315
Medelbehållning	424	301	*	*

Kommunen har en checkräkningskredit om 200 mkr.

Not 22. Eget kapital

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Ingående eget kapital	2 317	2 022	3 019	2 614
Utdelning	0	0	0	0
Övrig förändring av eget kapital ej resultatpåverkande	0	0	0	0
Årets resultat	261	296	384	405
Summa	2 578	2 317	3 402	3 019
Minoritetsintressen			5	6
Summa	2 578	2 317	3 407	3 025
varav Resultatutjämningsreserv	112	23	112	23

Genom beslut 2012-11-05, bekräftat 2013-05-27, har kommunfullmäktige avsatt 50,0 mkr av resultat över 1 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsreserv till utjämningsreserven. Reserven har utnyttjats med 27 mkr. Resultatutjämningsreserven har därefter genom beslut i KF § 56, 2021-03-29, ökat med 88,5 mkr.

Not 23. Avsättningar för pensioner

Mkr	Kommun		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Särskild avtalspension	0	0	*	*
Förmånsbestämd/kompl pension	169	149	*	*
Ålderspension	33	23	*	*
Pension till efterlevande	4	5	*	*
Löneskatt	49	43	*	*
Summa exkl NÄRF o ökade avsättningar pension	256	220	*	*
Ökad avsättning pensionsskuld	127	127	*	*
Kommunalförbund NÄRF	15	14	*	*
Summa avsättning	397	361	421	381
Ingående avsättning	220	195	*	*
Nyintjänad pension			*	*
-förmånsbestämd ålderspension	23	20	*	*
-särskild avtalspension	0	2	*	*
Årets utbetalning	-6	-6	*	*
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3	4	*	*
Ändring av försäkringstekniska grunder	10	-1	*	*
Förändring av löneskatt	6	5	*	*
Övrigt	0	1	*	*
Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt	256	220	*	*
Betald försäkringslösning FÅP	11	2	*	*
Utredningsgrad	97 %	99 %	*	*

Pensioner har i sin helhet återlånats i verksamheten och inte placerats. I posten pensionsavsättningar ingår sex förtorendevalda inklusive aktiva och ett avtal enligt OPF-KL. Beräkningsgrunder för pensioner framgår i avsnittet redovisningsprinciper.

Not 24. Andra avsättningar

	Kommun		Koncern	
Inbetald parkeringsavlösen		16		16
Avsättningar skatter		0		166
Övriga avsättningar		20		23
Summa		36		205

Avsättningar avser mottagen ersättning för parkeringslösen, återställning asfaltsberg och jordupplag, gamla deponier (Torpa deponi), produktionskoncerninerna garantiarbeten. Under 2021 har avsättningen för bygglovstvist reglerats.

Övriga avsättningar

	Kommun		Koncern	
Avsatt för upplag och deponier, parkeringslösen, ingående värde		22		*
Nya avsättningar		0		*
lanspråktaga avsättningar		-1		*
Outnyttjade belopp som återförts		0		*
Utgående avsättning		21		*
Avsatt tvist bygglov		11		*
Nya avsättningar		4		*
lanspråktaga avsättningar		0		*
Outnyttjade belopp som återförts		0		*
Utgående avsättning		15		*
Summa övriga avsättningar		36		*

Not 25. Långfristiga skulder

	Kommun		Koncern	
Trollhättans Stad		300		356
AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolag		0		2 878
Trollhättan Stadshus AB		75		312
Trollhättan Energi AB		0		1 262
Kraftstaden Fastighet Thn AB		0		1 617
Trollhättan Exploatering AB		0		200
KB Älvhögsborg		0		116
Fyrstads Flygplats AB		0		0
Förutbetalda investeringsbidrag		56		0
Realisationsvinster		0		0
Summa		431		6 741
Förutb investeringsbidrag IB		24		*
Nya investeringsbidrag		33		*
Resultatförda investeringsbidrag		-1		*
Summa förutb. investeringsbidrag		56		*
Återstående antal år		1)		*
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %		*		*
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år		*		*

Skuld till TSAB avser aktieägartillskott som är beviljats till Trollhättans Stadshus AB. TSAB lämnar motsvarande aktieägartillskott till Kraftstaden Fastighet Thn AB som förstärkt kapitalbas i samband med förvärv av verksamhetsfastigheter. Realisationsvinster vid försäljningen av dessa redovisades över hyresperioden 2009-2020. Genomsnittlig upplåningsränta var -0,08% och genomsnittlig räntebindningstid 1,21 år.

1) Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras och intäktsförs linjärt under den period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget skrivs av. Av ovanstående 93 mkr utgör förutbetalda gatukostnadsersättning från Texab 64 mkr. Gatukostnadsersättningen intäktsförs tidigast vid genomförande av tomtköp och då tillgångarna som gatukostnadsersättningen ska finansiera färdigställts.

Not 26. Kortfristiga skulder

	Kommun		Koncern	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Leverantörsskulder	306	219	458	343
Skuld koncernkonto	529	627	*	*
Upplupna sociala avgifter och prel.skatt	85	93	*	*
Förutbetalda skatteintäkter	0	82	*	*
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	102	98	*	*
Upplupna löner och semesterlön	161	165	*	*
Förutbet intäkter och upplupna kostnader	62	65	*	*
Övrigt	10	7	2 703	3 086
Summa	1 254	1 354	3 161	3 429

* Uppdelning per kategori saknas.

Not 27. Ansvars- och borgensförbindelser

	Kommun	Koncern
Borgen för bostadsförsörjning	3 341	7
Varav egna hem (netto)	7	7
Varav Eidar bottenlån	3 334	0
Borgen övriga kommunala bolag	4 852	98
Borgen ränteswap kommunala bolag	272	0
Borgen för föreningar	147	147
Garanterade kostnader lokalplanering verksamhets fastigheter	6	6
Pensioner intjänade tom 1997	981	981
Summa	9 599	1 239

Pensioner intjänade tom 1997

Ingående avsättning för pensioner inkl löneskatt	1 026	1 026
Ränte- och basbeloppsuppräknig	27	27
Ändring av försäkringstekniska grunder	-4	-4
Årets utbetalningar	-59	-59
Nyintjänad pension	1	1
Förändring av löneskatt	-9	-9
Övrigt	-1	-1
Summa	981	981

Kommunstyrelsen har vid ett antal tillfällen beslutat att garantera kostnaderna för lokalplanering och projektering om inte objekten skulle komma att genomföras. Eftersom det är mindre troligt att beloppen tas i anspråk redovisas de som en ansvarsförbindelse.

Ansvarsförbindelse för pensioner har upptagits enligt uppgift från Skandia samt KPA med avdrag för extra avsättning och tillägg för omställningsstöd enligt OPF-KL (0,2 mkr). Pensionernas utredningsgrad uppgår till 97 %.

Trollhättans kommun har 1993, KF § 10 samt en bekräftelse på detta 2009, KF § 126 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Trollhättans kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 510 966 mkr och totala tillgångar till 518 680 mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 8 464 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 8 623 mkr. Trollhättans kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening 2021-12-31 uppgick till 56,9 mkr.

* Uppdelning saknas per kategori.

Not 28. Övriga upplysningar**Upplysningar om upprättade särredovisningar i koncernen**

Särredovisningar har upprättats gällande VA och Avfall & återvinning vilka särredovisas i Trollhättans Energi AB:s årsredovisning. Trollhättans Energi AB upprättar också Värmerapport och Elnätsrapport som redovisas till Energimarknadsinspektionen.

Upplysningar om kostnader för räkenskapsrevision

Den totala kostnaden för revision uppgår till 1,8 mkr för år 2021, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgår till 1,5 mkr. Kostnaderna för räkenskapsrevision uppgår till 304 tkr och avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsåret 2021, varav kostnad för sakkunnigas granskning av räkenskaperna uppgår till 252 tkr.

Not 29. Drift- och investeringsredovisning**Allmänt**

Enligt kommunallagen ska varje år upprättas en budget för nästa kalenderår och en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för stadens ekonomiska planering och uppföljning och fastställer riktlinjer för den ekonomiska styrningen.

Driftbudget

Kommunfullmäktige fattar beslut om årliga ramar för styrelse och nämnder i mål- och resursplanen. Kommunfullmäktiges tilldelning av ekonomiska ramar sker på nämndsnivå för driftbudgeten. Kommunfullmäktige kan ange särskilda ändamål som budgeten ska användas till. Omdisponering av anslag mellan nämnder samt tilläggsanslag kan beslutas av fullmäktige under året.

Nämndernas och styrelsens verksamhet ska planeras och bedrivs inom de beslutade ramarna. Vid konflikt mellan verksamhetens mål och de ekonomiska resurserna är ekonomin överordnad verksamheten.

Kommunstyrelsen kan utifrån den ekonomiska utvecklingen under året, besluta om tillfälliga, större, generella restriktioner för samtliga nämnder i syfte att hålla den antagna budgeten.

Nämnder och styrelser beslutar själva, utifrån tilldelad ram i budgeten, fördelningen av resurser inom nämndens verksamhet. Resurserna kan fördelas på olika sätt, exempelvis årsanslag, efter volym eller särskilda anslag.

Alla större förändringar av verksamheten ska vara kostnadsberäknade och resursavstämda och rymmas inom tilldelad budgetram före genomförande. Det gäller även övergripande policies, planer och projekt som kommer att inverka på verksamheterna.

Överföring av resultat mellan åren är en viktig del för en god ekonomiskushållning. Principen är att nämnderna får behålla det överskott eller underskott som de genererat genom resultatfonder. Om en nämnd har en negativ fond ska detta återbetalas, under maximalt tre år. I enstaka fall och när särskilda skäl finns kan kommunfullmäktige medge undantag från överföring.

En förutsättning för överföring är att verksamheten bedrivits i överensstämmelse med fullmäktiges mål och riktlinjer såväl till kvalitet som kvantitet. Vidare måste det finnas finansiellt utrymme för stadens ekonomi.

Resultatfonden är en reserv och buffert för oförutsedda och tillfälliga kostnader. Den får inte användas för verksamhet som bidrar till att nämndens rambehov ökar kommande år. Den får heller inte användas till investeringar. Planerad minskning av fonden skall anmälas i samband med uppföljningsrapporterna.

Kommunstyrelsen kan med hänsyn till den samlade ekonomiska situationen besluta att inga uttag ur fonder får ske.

Vid tidsförskjutning i särskilda projekt eller tillfälliga anslag kan överföring ske genom ombudgetering, d v s ändring av följande årsbudget.

Investeringsbudget

Investeringsanslag tilldelas nämnd och är bundet till ett givet projekt och ändamål och får inte användas till annat ändamål utan särskilt beslut om omdisponering. Anslagsnivån framgår i investeringsplanen.

Den beslutade totalutgiften för investeringsprojekt, vars planerade genomförandetid omfattar flera år, fördelas på anslag för budgetåret och respektive planeringsår.

För vissa projekt i investeringsplanen ska ett beslut tas i kommunstyrelsen innan medlen får användas för investeringen.

Kommunstyrelsen kan medge omdisponeringar gällande investeringsanslag upp till 5 mkr. Nämnd får själv besluta om mindre omdisponeringar mellan investeringsprojekt. Större investeringsanslag ska slutredovisas till kommunfullmäktige.

Investeringsanslag kan föras över mellan åren genom ombudgetering. Detta gäller inte överskott för årligt återkommande anslag.

* Uppdelning per kategori saknas.

Intäkter och kostnader

Skatten kommunens invånare betalar är den i särklass största finansieringskällan för Trollhättans Stads verksamhet.

Trollhättans Stad bedriver en mycket personalintensiv verksamhet. Särskilt personalintensiva är vård och omsorg samt pedagogisk verksamhet.

Av intäkterna utgör skatteintäkter och generella statsbidrag 83 %. Endast 15 % av intäkterna är knutna till särskilda verksamheter, då främst riktade statsbidrag. De flesta verksamheter har ingen eller liten avgiftsfinansiering. Räntor och borgensavgifter, vilka redovisas på resultaträkningen som finansiella intäkter, utgör återstående 2 %.

Trollhättans Stad bedriver en mycket personalintensiv verksamhet - av kostnaderna är 59 % personalkostnader. Särskilt personalintensiva är vård och omsorg samt pedagogisk verksamhet. Överföring av frivilliga skolformer till Kunskapsförbundet Väst och framväxten av friskolor har medfört en successiv förskjutning mot ökad andel köp av verksamhet och har jämfört med föregående år ökat med 1 %.

Diagrammen och tabellerna visar intäkter och kostnader - det vill säga omfattar driftredovisning och resultaträkning. Utgifter och inkomster i investeringsredovisningen ingår således inte.

Sammansättning av intäkter

Generella statsbidrag 21%

Skatteintäkter 62%

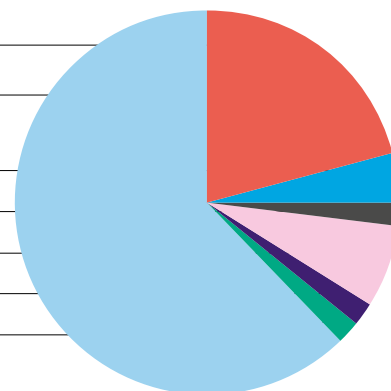
Avgifter hyror 4%

Försäljning 2%

Bidrag 7%

Finansiella intäkter 2%

Övrigt 2%

Sammansättning av kostnader

Finansiella kostnader 1%

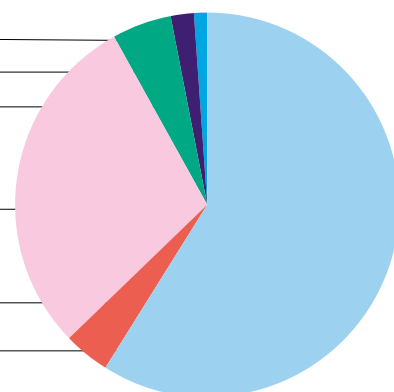
Avskrivningar 2%

Bidrag 5%

Tjänster och köp av verksamhet 29%

Material 4%

Personal 59%

Ekonomisk översikt

– koncernen Trollhättans Stad

En betydande del av den kommunala verksamheten bedrivs inte i den kommunala förvaltningen utan i kommunala bolag eller tillsammans med andra parter. Enligt den kommunala redovisningslagen ska kommunens hela ekonomiska engagemang redovisas i en sammanställd redovisning (=koncernredovisning), som ska ge en helhetsbild av kommunens

totala verksamhet, ekonomiska ställning och åtagande. Den sammanställda redovisningen, eller "Koncernredovisningen" skall omfatta alla företag där Trollhättans Stad har ett varaktigt bestämmande eller betydande inflytande som ger möjlighet att påverka utformningen av koncernföretagens verksamhet, mål och strategier etcetera.

Resultaträkningen 2021 uppdelad på kommun, kommunalförbund och bolag

Mkr	Verksamhetens intäkter	Verksamhetens kostn. inkl. avskrivn.	Verksamhetens netto-kostnader	Finansnetto inkl. skatteintäkter	Resultat efter finansnetto	Skatter och extraordinära poster	Årets resultat
Kommun	730	-4 450	-3 720	3 981	261	0	261
Kommunalförbund	475	-471	4	0	4	0	4
Bolag							
varav							
Trollhättan Energi AB	757	-647	110	-10	100	-17	82
Kraftstaden	364	-280	84	-43	41	4	44
AB Eidar	544	-488	56	-38	18	-5	14
Trollhättan Exploatering AB	2	-9	-6	0	-7	1	-5
Övriga bolag	40	-42	-2	-11	-12	-2	-14
Elimineringar bolag	-108	109	1	0	1	-3	-2
Elimineringar koncern	-726	726	0	0	0	0	0
Summa koncern	2 080	-5 552	-3 472	3 878	406	-22	384

Balansräkningen 2021 uppdelad på kommun, kommunalförbund och bolag

Mkr	Anläggningstillgångar	Omsättningstillgångar	Summa tillgångar	Eget kapital	Minoritetsintressen	Obeskattade reserver	Avsättningar	Långfristiga skulder	Kortfristiga skulder	Summa EK och skulder
Kommun	3 604	1 115	4 719	2 578	0	0	419	468	1 254	4 719
Kommunalförbund	31	177	207	26	0	0	41	0	141	207
Bolag										
varav										
Trollhättan Stadshus AB	467	21	488	97	0	2	0	387	1	488
Trollhättan Energi AB	2 167	269	2 436	472	5	0	121	1 313	525	2 436
Kraftstaden	3 028	174	3 201	211	0	172	0	1 951	867	3 201
AB Eidar	4 413	221	4 634	367	0	26	38	3 066	1 137	4 634
Trollhättan Exploatering AB	128	88	216	15	0	0	0	200	1	216
Övriga bolag	142	4	146	17	0	3	0	112	13	146
Elimineringar bolag	-483	-31	-514	-235	0	-200	28	-75	-31	-514
Elimineringar koncern	-242	-743	-985	-146	0	-3	-14	-75	-747	-985
Summa koncern	13 255	1 294	14 548	3 402	5	0	633	7 346	3 161	14 548

Drift- och investeringsredovisning

I detta avsnitt sammanställs driftredovisningen för-
elat per nämnd. Intäkter och kostnader specificeras och
utfallet jämförs med budget. Investeringsredovisning
specificeras på färdigställda och pågående projekt med
en redogörelse för exploateringsverksamheten.

Driftredovisning	64
Investeringsredovisning	65
Större investeringar i de helägda bolagen	66
Exploateringsverksamhet	67

Driftredovisning

Bokslut 2021 per nämnd Mkr	Intäkter 01-12		Kostnader 01-12		Netto 01-12	Helårs- budget	-varav tillägg	Budget	Bokfört	Avvik
	Fg.år	Inv.år	Fg.år	Inv.år	Fg.år	Inv.år	Inv.år	Netto: 202101-202112		
Kommunfullmäktige	0	0	3	2	3	2	0	2	2	0
Kommunstyrelsen	263	283	1 004	1 055	741	785	21	785	772	13
Utbildningsnämnden	181	191	1 273	1 318	1 092	1 159	11	1 159	1 127	32
Kultur- och fritidsnämnden	25	27	190	192	165	167	2	167	165	1
Omsorgsnämnden	188	200	1 314	1 331	1 126	1 178	31	1 178	1 130	48
Arbetsmarknads- och socialnämnden	131	108	469	469	338	374	3	374	361	13
Samhällsbyggnadsnämnden	33	38	155	163	122	127	1	127	124	3
Valnämnd, överförmyndarnämnd kom- munens revisorer	0	0	4	4	4	4	0	4	4	0
Summa nämnder	821	848	4 412	4 534	3 591	3 796	69	3 796	3 686	110
Särskilda åtgärder/oförutsett	0	0	0	0	0	33	-34	33	0	33
Övrigt finansförvaltningen	97	37	-46	-11	-144	-31	0	-31	-48	17
Summa verksamhet	918	885	4 366	4 524	3 448	3 799	35	3 799	3 639	160
Justering återstående interna poster	-121	-155	-121	-155			0			
Avskrivningar	0	0	79	82	79	84	0	84	82	2
Verksamhet total	798	730	4 324	4 450	3 526	3 883	35	3 883	3 720	162

Bokslut 2021 per verksamhet Mkr	Intäkter 01-12		Kostnader 01-12		Netto 01-12	Helårs- budget	-varav tillägg	Budget	Bokfört	Avvik
	Fg.år	Inv.år	Fg.år	Inv.år	Fg.år	Inv.år	Inv.år	Netto: 202101-202112		
Politisk verksamhet	2	1	37	36	35	41	0	41	34	7
Infrastruktur, skydd mm	95	59	291	261	195	210	7	210	201	8
Fritid och kultur	33	35	251	258	218	225	5	225	223	1
Pedagogiks verksamhet	205	211	1 731	1 806	1 526	1 638	14	1 638	1 595	43
Vård och omsorg	247	244	1 699	1 722	1 452	1 542	31	1 542	1 479	64
Särskilt riktade insatser	106	84	132	119	27	43	3	43	35	8
Affärsverksamhet	25	49	19	28	-6	-17	1	-17	-21	5
Gemensamma verksamheter	206	203	206	294	0	116	-26	116	92	24
Summa verksamhet	918	885	4 366	4 524	3 448	3 799	35	3 799	3 639	160
Justering återstående interna poster	-121	-155	-121	-155						
Avskrivningar	0	0	79	82	79	84	0	84	82	2
Verksamhet total	798	730	4 324	4 450	3 526	3 883	35	3 883	3 720	162

Anm: Omslutningen är minskad med interna intäkter inom respektive nämnd, vilket innebär att kostnaderna redovisas hos slutanvändarna. Elimineringen av interna poster påverkar inte nettokostnaden.

Investeringsredovisning

Här redovisas årets investeringar fördelat per nämnd och specificerat på större projekt samt större investeringsprojekt i Trollhättan kommunkoncerns helägda bolag som är beslutade av styrelsen i Trollhättans Stadshus AB.

Investeringsredovisning per nämnd	Utgifter sedan projektets start1)			Årets investeringar		
Kommunstyrelsen	2	3		3	0	4
Kultur- och fritidsnämnden	38	39		24	4	24
-varav: Slättbergshallen ombyggnation	31	32		16	2	18
Arbetsmarknads- och socialnämnden	1	0		1	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	61	61		6	0	3
-varav: Drottningtorget	46	50		0	0	0
Exploateringsprojekt	5	5		2	0	2
Delsumma	107	108		35	4	33
Summa	107	108		35	4	33

	Utgifter sedan projektets start1)			Årets investeringar		
Kommunstyrelsen	271	139		219	1	74
-varav: Värvik huvudgata generalkostnad	14	4		13	0	3
-varav: Reinv Centr IT infrastruktur	18	19		7	7	7
-varav: Renovering Folkets Park	13	12		12	3	11
-varav: Triss	12	11		3	0	2
-varav: Kontaktcenter	22	20		19	0	17
-varav: Stridsberg gatutbyggnad	159	54		132	0	27
Utbildningsnämnden	47	32		13	0	4
-varav: Div invent ej IT, grundskola	40	25		2	0	1
Kultur- och fritidsnämnden	12	6		10	0	6
Omsorgsnämnden	27	20		17	0	9
Arbetsmarknads- och socialnämnden	0	1		0	0	1
Samhällsbyggnadsnämnden	340	307		256	53	236
-varav: Hjul kvarn 2020	21	33		7	0	18
-varav: Stadsparken	18	16		18	7	16
-varav: Lilla Spiköbron	19	2		5	0	0
-varav: Stridsbergsbron	252	238		197	40	182
Exploateringsprojekt	81	47		49	0	16
-varav: Lärketorpet Norra	21	15		20	0	14
-varav: Alingsåker Verksamhet E45	13	1		7	0	0
-varav: Propellern	11	1		10	0	1
Delsumma	777	553		565	55	347
Ombudg/tidsförskjutning	0	0		-66	-19	0
Summa	777	553		498	36	347
Summa total	884	661		534	41	380

1) från och med 2018, ej årliga investeringsanslag. Projekt överstigande 10 mkr är specificerade på varav rader.

Större investeringar i de helägda bolagen 2020 – 2021 beslutade av styrelsen i Trollhättan Stadshus AB

(Mkr)

Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB (Beslut TSAB)	Projekt- budget (netto)	Utfall 2020 Inkomst	Utfall 2020 Utgift	Utfall 2021 Inkomst	Utfall 2021 Utgift	Budget- avvikelse netto	Pågående (P) Avslutat (A)	Beräknas avslutats, år
Torgbyggnad Drottningtorget (2020)	46	0	42		0	3	A	2021
Förskola Toppluvan (2020)	53	0	0		32	20	P	2022
Renovering av kulturmiljön för fil- och hyveljärnsfabriken i Värvik (2021)	65	0	0		18	46	P	2023

AB Eidar, Trollhättans Bostadsbolag (Beslut TSAB)	Projekt- budget (netto)	Utfall 2020 Inkomst	Utfall 2020 Utgift	Utfall 2021 Inkomst	Utfall 2021 Utgift	Budget- avvikelse netto	Pågående (P) Avslutat (A)	Beräknas avslutats, år
Renovering Guldvingen 2, etapp 2 (2020)	212		1		67	143	P	2023
Renovering Lantmannavägen 12 – 14, Kv Båset (2020)	53		28		22	2	A	2021
Nybyggnation 40 lägenheter Sjuntorp (2020)	68		1		47	19	P	2022
Ombyggnad byggnad S1 Kv Hackan (2021)	136		5		2	128	P	2023
Renovering av låghuset Guldvingen 2 (2021)	112		0		1	111	P	2024

Exploateringsverksamhet

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads och industriändamål.

För varje exploateringsprojekt görs en kalkyl avseende inkomster och utgifter. I de fall avsikten är att sälja en färdig exploateringsfastighet ska den klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Gator, parkmark med mera som kommer att finnas kvar i kommunens ägo betjänar exploateringsområde redovisas som anläggningstillgångar och ska ingå i kommunens investeringsredovisning.

Vid försäljningstillfället redovisas exploateringsresultatet i kommunens resultaträkning som skillnad mellan försäljningspris och det bokförda värdet på omsättningstillgången (råmark och andra eventuella kostnader) i resultatbudgeten. Exploateringsresultatet används för att finansiera de anläggningstillgångar (investeringar) som exploateringen medför.

Uppbyggnaden av den nya stadsdelen Vårvik sker i ett helägt dotterbolag till Trollhättans Stadshus AB, Trollhättans Exploaterings AB. Bolaget förvärvar all kvartersmark, genomför exploateringen och säljer byggrätter. Staden investerar i utbyggnad av gator, vägar och parker och ersätts av bolaget via gatukostnadsersättningar.

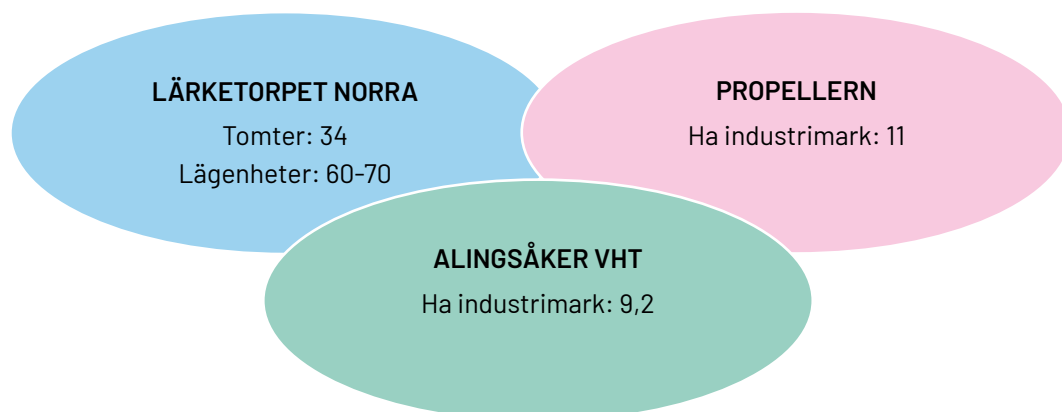
Intäkterna från tomtförsäljningarna uppgår till 33 mkr. Kostnaderna för de sålda tomterna uppgår till 9 mkr. Det medför ett positivt exploateringsresultat på +24 mkr, vilket är +6 mkr högre än budget. De största försäljningarna har varit försäljning av industritomter för 19 mkr och tomtförsäljning i Hälltorp norra för 5 mkr.

Under 2021 har ca 16 projekt pågått. Nedan redovisas enskilda större projekt. I posten övrigt ingår mindre projekt:

Investeringar (mkr)

Exploateringsprojekt	Budget	Utfall	Avvikelse
Lärketorpet norra	20	13,8	6,2
Propellern	10,3	0,9	9,4
Alingsåker vht	7,1	0,5	6,6
Lärketorpet trafikåtgärder	1,8	1,8	0
Hälltorp norra	1,2	0,3	0,9
Övrigt	10,5	0,2	10,3
Övrigt	50,9	17,5	33,4

Investeringarna blev 33 mkr lägre än budgeterat beroende på tidsförskjutningar. Detaljplanen för verksamhetsområde Alingsåker överklagades var-för planerad utbyggnad av VA och gator försenats. Tidplanen för utbyggnad inom Lärketorpet norra är sedan tidigare förskjuten vilket har medfört att alla medel för 2021 inte kunnat nyttjas. Utbyggnaden av gator och VA inom kvarteret Propellern på Norra Stallbacka har försenats då projekteringen tagit längre tid än beräknat. Avvikelsen inom kategorin "Övrigt" beror främst på toppbeläggningar som startats upp men inte slutförts under 2021. Detta kommer att ske under 2022.

Den 1 september slog kontaktcenter upp portarna i stadshuset, vilket bland annat innebar en ombyggnad av entrén.

Foto: Per Ivarsson

Nämnderna

Nämndernas verksamhetsredogörelser finns samlade i en särskild handling. I den redogör nämnderna inför kommunfullmäktige för fullgörandet av det uppdrag som nämnden genom budgeten fått, det vill säga utnyttjandet av anslagna medel och verksamhetens omfattning och måluppfyllelse i förhållande till givna uppdrag.

Trollhättans Stads verksamhet

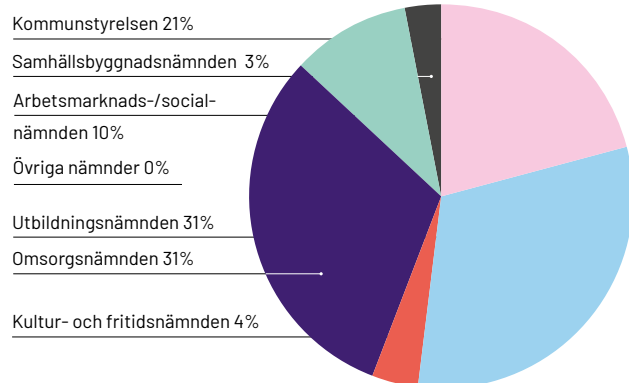
Verksamhetsredovisningen omfattar nämndernas måluppfyllelse, ekonomi, viktiga händelser under året samt framtiden.

Utbildningsnämnden	70
Kultur- och fritidsnämnden.....	72
Omsorgsnämnden	74
Arbetsmarknads- och socialnämnden.....	76
Samhällsbyggnadsnämnden	78
Kommunstyrelsen	80

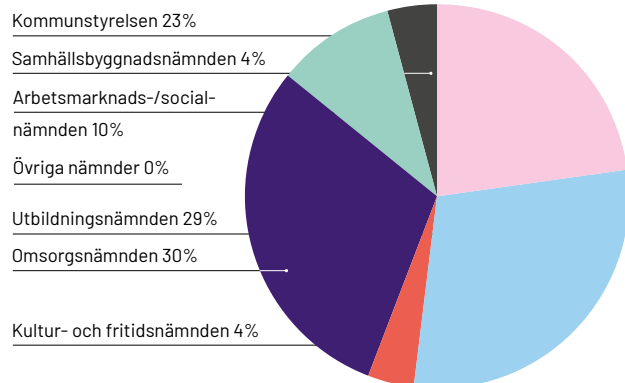
I diagrammen nedan redovisas kostnader och intäkter per nämnd. Här framgår att utbildningsnämnden, omsorgsnämnden, kommunstyrelsen och arbetsmarknads- och socialnämnden svarar för 92 % av verksamheten.

Kommunstyrelsen finns bland de "största" nämnderna genom att den ansvarar för budgeten för de frivilliga skolformerna – ersättningen till Kunskapsförbundet Väst. Två tredjedelar av styrelsens verksamhet finns – genom ersättning till andra utförare – inom områdena utbildning, kultur, fritid, kommunikationer och räddningstjänst.

Nettokostnader fördelade per nämnds verksamhetsområde

Bruttokostnader fördelade per nämnds verksamhetsområde

Inflyttningen startade på det nya vård och omsorgsboendet Hagtornsstigen 51.

Foto: Jonathan Hjort

Utbildningsnämnden

Ordförande: Sofia Andersson Dharsani (S)

Fortsatt arbete för en likvärdig skola.

Utbildningsnämndens ansvarsområde är förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem och skolformsövergripande verksamhet.

Ekonomi

Utbildningsnämndens resultat var 31,6 mkr lägre kostnader än budget.

Resultat 2019-2021

Intäkter	181,0	190,0
Kostnader	1273,4	1245,2
Budgeterade skattemedel	1105,8	1042,6
Budgetutfall	+13,4	-12,6
Bruttoinvesteringar	26,8	4,5
Nettoinvesteringar	26,8	4,5

Avvikelsen mot budget är betydligt högre än föregående år, då resultatet var 14 mkr. Anledningen till ökningen beror bland annat på att enheterna inom förskolan och grundskolan har arbetat med organisatoriska anpassningar utifrån tilldelad barn- och elevpeng men också på extra resurstillskott under höstterminen. Personalkostnaderna inom Utbildningsförvaltningen har minskat med 5,7 mkr mot föregående år vilket motsvarar 0,7 %. Antalet anställda sjönk med 72 personer varav 71 var visstidsanställda, samtidigt som antalet elever i kommunal grundskola minskade med 163 och med 68 barn inom förskolan. Kostnaden för timanställda har ökat med 1,8 mkr vilket motsvarar en ökning med 11,6 %. Sammantaget avviker barn- och elevantalet med den målgruppsersättning som nämnden erhållit. Antalet avviker med 308 färre barn och elever, vilket innebär att nämnden har erhållit kompensation med 13,0 mkr mer än gällande resursfördelningsmodell. Kommunfullmäktige har fattat beslut om att inte återta medlen.

Förskolan redovisar ett överskott på 14,1 mkr. Huvudorsaken till överskottet är färre barn samt minskad vistelsetid.

Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott 17,1 mkr. Antalet barn och elever inom grundskoleverksamheten är 234 färre än budget. Den stora minskningen har skett inom kommunens fritidshem som avviker med 194 barn färre i snitt på helåret, dock har inskrivningsgraden ökat under senare delen av höstterminen. Efter beslut av Utbildningsnämnden har överskottet för målgruppsersättningen omfördelats till de fem mottagande grundskoleenheterna inom ramen för likvärdig skola.

Förvaltningen mottog under 2021 107 mkr i olika statsbidrag. De riktade statsbidragen är en osäkerhet då det ibland är kort varsel både för tillkommande och avgående bidrag som kräver omställning i verksamheterna.

Året som gått

Åtgärder har genomförts för att öka likvärdigheten i utbildningen. I förskolan erbjuds utökad vistelsetid till de barn som kan gynnas av det för sin språkutveckling i svenska. Åtgärden att avveckla två av stadens mest segregerade skolor och anvisa elever till fem andra skolor skapar bättre förutsättningar för att långsiktigt öka likvärdigheten.

En kartläggning av enheternas ledningsorganisation har genomförts och utifrån detta har teamledarskap införts inom både förskola och skola i syfte att skapa bättre förutsättningar för ett stärkt pedagogiskt ledarskap. Verksamheterna har under året organiserats i så kallade resultatenheter, bestående av flera förskole- och skolenheter, för att skapa bättre förutsättningar för ekonomisk och pedagogisk hållbarhet.

En kvalitativ kartläggning av förvaltningens arbete med barn och elever i behov av särskilt stöd har genomförts. Syftet var att säkerställa en god kvalitet i arbetet för barn och elever med behov av extra stöd, stödja behovet av en flexibel organisation för att hålla budget i balans, samt efterleva stadens politiska riktlinje om rätten till heltid och på så vis bedriva en god personalpolitik och vara en attraktiv arbetsgivare för sin personal. Utifrån kartläggningen har förvaltningen justerat organisationen för att säkerställa att rätt kompetens finns för att fullgöra verksamheternas uppdrag i enlighet med läroplanerna.

Måluppfyllelse

Förskolan har en positiv trend när det gäller kunskapsuppdrag och likvärdighet med en stärkt kvalitet i verksamheterna. Samtliga förskoleavdelningar som ingått i Samverkan för bästa skola har 2021 bedömts uppnå minst god kvalitet, vilket är en tydlig förbättring sedan utgångsläget 2017 där 40 % av dessa förskoleavdelningar bedömdes ha låg kvalitet.

De senaste åren har resultaten ökat inom grundskolan, men behörigheten till gymnasiet 2021 minskade med 2,6 % för både pojkar och flickor och blev 81,7 %. Andelen elever i åk 6 som fått betyg A-E i alla ämnen var 69,7 % (-1,4 %). Utmaningar kvarstår när det gäller att öka resultaten för elever vars föräldrar saknar eftergymnasial utbildning och elever med utländsk bakgrund.

Utvecklingen kring problematiska frånvaro är försiktigt positiv. I förskolan görs framgångsrika insatser för barn med låg närvaro med särskilt fokus på barn med annat modersmål.

Nationella utredningar pekar på att pandemin utgör en risk för utbildningstapp till följd av distansundervisning samt ökad frånvaro hos barn, elever och personal. Även om betygen är relativt stabila har det varit svårare för lärare att sätta betyg med anledning av distansundervisning vilket kan ha haft en negativ inverkan på verksamhetens förmåga att ta hänsyn till barns och elevers olika behov. Pandemin kan därmed ha försämrat likvärdigheten.

Arbetet med att säkerställa en tydlig arbetsorganisation och en fungerande utvecklingsorganisation med stöd av ett distribuerat ledarskap fortlöper. Åtgärder så som den förändrade skolorganisationen, teamledarskap samt stärkt professionsutveckling har stärkt organisationen under året.

Förvaltningens fokus i kvalitets- och arbetsmiljöarbete överensstämmer väl med de områden som prioriteras i nya läraravtalet, HÖK21; arbetsmiljö, arbetstid, arbetsorganisation och lönebildning. Arbetet kommer fortlöpa 2022 med stärkta kopplingar mellan dessa områden och det kulturarbete som är nödvändigt för att få till stånd ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete inom givna ekonomiska ramar.

I arbetet för ett klimatsmart Trollhättan samverkar Utbildnings- och Serviceförvaltningen för att ta fram strategier för att minska matsvinnet och matsvinnet har också minskat. Under året har förvaltningen i samarbete med fastighetsägarna genomfört ett pilotprojekt kring biologisk mångfald vid två förskolor.

Målen bedöms kunna nås på sikt.

Investeringar

Nettoinvesteringarna uppgick till 4,5 mkr, varav 2,3 mkr är hänförligt till utrustning av nya skollokaler då främst Sylteskolan.

Framtid

Utbildningen i Trollhättans skolor och förskolor är fortsatt inte likvärdig för alla barn och elever. Att trots socioekonomiska skillnader skapa likvärdiga förutsättningar är därför nämndens högst prioriterade arbete. Nämndens beslut 2020 om att genomföra åtgärder i syfte att skapa bättre förutsättningar för att långsiktigt öka likvärdigheten, ger nya förutsättningar att stärka likvärdigheten, samt skapa ekonomiskt och pedagogiskt hållbara enheter. Fler åtgärder kommer dock sannolikt behöva genomföras.

Förändringen hösten 2021 av reglerna för barnomsorg gör det möjligt att erbjuda fler barn mer tid i förskolan om deras språkliga utveckling kan gynnas av det. Det krävs stärkta och samordnade insatser för att fler barn ska nås via denna åtgärd. Möjligheten att genomföra en motsvarande åtgärd inom fritidshemmet utreds 2022.

Skolorganisationen förändrades hösten 2021 vilket innebar att elever från avvecklade skolor anvisades till fem andra skolor. Åtgärderna skapar en mer heterogen elevsammansättning på ett flertal skolor, men forskning visar att åtgärderna kan förväntas få effekt först på längre sikt.

Arbetet med att stärka skolorganisationen och undervisningskvaliteten, stärka det barn- och elevhälsosfrämjande arbetet samt minska den problematiska frånvaron i förskola och skola behöver fortsatt prioriteras. De långsiktiga effekterna av pandemin innebär sannolikt också ökade utmaningar kring barns och elevers mående, lärande och utveckling.

Löneläget för legitimerad personal har ökat de senaste åren. Det innebär att barn- och elevpeng räcker till allt färre behöriga lärare, vilket får konsekvenser för personaltätheten. Forskning visar entydigt att undervisningens resultat i hög grad påverkas av de lärare som bedriver undervisning och endast legitimerade lärare får ansvara för undervisning. Det är därför av högsta prioritet att säkerställa en så hög behörighetsgrad som möjligt inom verksamheterna.

De senaste åren har nya förskolor och skolor byggts och gamla renoverats, vilket ger allt bättre lokalmässiga förutsättningar. Större enheter skapar bättre förutsättningar för ekonomisk och pedagogisk hållbarhet. Arbetet med att göra en statusinventering av fastigheter fortlöper och planer finns för fem nya förskolor och två grundskolor. Det innebär högre hyreskostnader och i förlängningen en urholkning av den kommunala barn- och elevpengen.

Prognosen visar på sjunkande barn- och elevtal. Fler fristående aktörer kan ta emot fler barn och elever. Detta påverkar nämndens ekonomiska förutsättningar.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Peter Johnsson (S)

Satsningarna på kultur- och fritidsaktiveter är ett viktigt medel för långsiktig social hållbarhet och bidrar till ökad attraktivitet.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att se till att invånarna erbjuds en positiv kultur- och fritidsverksamhet av god kvalitet.

Ekonomi

Kultur- och fritidsnämndens kostnader har varit 1,4 mkr lägre än budget. Nettokostnadsökningen jämfört med 2020 är 0,2 %.

Resultat 2019–2021

Intäkter	24,8	28,5
Kostnader	189,7	191,2
Budgeterade skattemedel	166,0	163,3
Budgetutfall	+1,1	+0,6
Bruttoinvesteringar	15,5	16,0
Nettoinvesteringar	15,3	16,0

Sammantaget kan årets överskott till största del förklaras genom inställda evenemang och programverksamhet inom förvaltningens samtliga verksamhetsområden. Det har även betalats ut mindre föreningsbidrag till föreningar då det inte har varit möjligt att genomföra planerade aktiviteter. Då verksamheter under året har varit helt- eller delvis ned-stängda så visas även lägre personalkostnader då man inte har ansett det nödvändigt att ersätta personal direkt vid tex sjukdom och vakans.

Inom Idrott- och friluftsliv kunde det på grund av pandemin tidigt under året visas på kraftigt minskade intäkter kopplade till bokningar av lokaler. Under våren uppstod även en skada vid Slättbergshallen. Skadan är reglerad via försäkringsbolag men försäkringsersättningen täckte inte kostnaderna fullt ut.

Året som gått

Att bedriva kultur- och fritidsverksamhet under pandemin har varit en utmaning som krävt omställning exempel på detta är livestreamade evenemang då publik inte kunnat samlas. En rad beslut har tagits för att föreningslivet ska överleva och kunna återuppta sin verksamhet efter pandemin.

Med hjälp av statsbidrag har omfattande gratis sommarlovsaktivitet genomförts av bland annat fritidsgårdar, N3 och föreningar. Gården Åker har hållits öppen av Innovatum.

Totalt har 10 518 besök skett i verksamheterna.

Satsningar har gjorts inom sektorn friluftsliv med upprustning av badplatser, konstsnöspår och arbete kring motions-spår och vandringsleder med bland annat skyltning och belysning. Den höga ambitionen har inneburit att Trollhättan har klättrat från plats 41 till plats 5 på Naturvårdsverket lista över landets bästa friluftskommuner.

Sylte har fått ett nytt bibliotek som är ett "meröppet" bibliotek vilket innebär att invånarna har tillgång till biblioteket även utanför ordinarie öppettider.

Måluppfyllelse

De tre prioriterade målen bedöms att komma uppfyllas på sikt.

Såväl 2020 som 2021 har präglats av en hög grad av flexibilitet och kreativitet där mottot varit att inte ställa in utan att ställa om verksamheten. Detta för att värna om behovet och betydelsen av kultur- och fritidsverksamhet i en tid av oro och osäkerhet.

Digitaliseringen har skapat såväl möjligheter som utveckling men också synliggjort den digitala klyftan med avsaknad av digitala resurser, kunskap och wifi. Digitala event, undervisning online och virtuella möten har erbjudits och biblioteken har stärkt sin roll med ökade möjligheter till bokning av datorer, IT-handledning och viktiga utskrifter. Det läsrämjande arbetet fortgår liksom arbete med kognitiv tillgänglighet och barn- och ungas delaktighet.

Två mötesplatser har öppnats i nya lokaler på Sylte med nytt bibliotek och fritidsgård, ny fritidsgård på Lextorp, Folkets Park som renoverats liksom Sjölandabadet som står redo inför sommaren. Under året har Kronan Kulturhus och Kulturavdelningen HBTQ-certifierats och en kulturplan för barn och unga har antagits.

Tillsammans med idrotten och RF SISU prioriteras jämställdhets- och inkluderingsfrågan och med statligt stöd har en omfattande och välbesökt avgiftsfri lovverksamhet genomförts.

Som ett led i utvecklingen av Vårvik och Hjulksvarvelund har ett konstprogram för fall- och slussområdet antagits. För minskad energiförbrukning har ny kylanläggning på Slättbergshallen installerats och byte till LED-belysning på spår och leder pågår. Pilgrimsleden Göta Älv har märkts och naturstigen i friluftsområdet Öresjö-Munkebo har fått nya

skyltar. Friluftslivets år med aktiviteter i samverkan med föreningslivet, bl.a. friluftsansaktivitet och träning efter för- måga för seniorer har genomförts i flera kommundelar.

Investeringar

Nettoinvesteringarna uppgick till 30,7 mkr. Några färdig- ställda projektet är Slättbergshallens ombyggnad 17,5 mkr upprustning av Sjölanda badplats 5,2 mkr. Arbetet med att färdigställa evenemangsplatsen Folkets park fortgår.

Framtid

Trollhättan har en position som en aktiv kultur- och eventstad. Utbudet inom sektorn är en av de viktigaste när människor ska välja bostadsort. I arbetet med besöksnä- ringsstrategin har kultur och fritid en viktig roll.

De senaste åren har det visat sig en tydlig tendens att människor har behov av att komma ut och röra sig i omgi- vande natur. Bedömningen är att detta kommer hålla i sig och därför läggs kraft på att höja kvaliteten inom området.

Trollhättan bedriver en högkvalitativ fritidsgårdsverksam- het och är ur ett nationellt perspektiv välförsett. På läng-

re sikt behöver dock ställning tas till den ökande mängden barn och ungdomar i västra Trollhättan. Här planeras och byggs nya bostadsområden (Vårvik, Lärketorpet och Hults Höjd) vilket kommer att leda till än högre koncentration av barn och unga inom dessa delar av staden. Här kan fritids- gårdsverksamhet fånga upp intressen på ett bra och tryggt sätt och vara en brygga in till annan fritids- eller kulturverk- samhet. Även i Sjuntorp föreligger behov av att höja kvalite- ten på verksamhet som bedrivs i form av bättre anpassade lokaler och mer stadigvarande personal.

Behoven av nya anläggningar är stort inom flera idrottsom- råden. Bland annat för att kunna bedriva friidrott året runt. De elitlag som finns inom bandy och fotboll ställer krav på utökad säsongstid för anläggningarna.

IT-guider är ett framgångsrikt projekt som genomförts i samarbete med den Ideella föreningen Enter Sweden via projektfinansiering sedan 2018. Projektet går ut på att kun- niga nyanlända ungdomar lär seniorer att använda digital teknik. Som ett led i digitaliseringsarbetet vore det önsk- värt att kunna permanenta denna verksamhet för att stärka bibliotekens demokrati- och inkluderingsarbete.

Upprustning av konstsnöspåret vid skidstugan i Strömslund är en av flera satsningar som gjorts inom friluftslivet.

Omsorgsnämnden

Ordförande: Lena Hult (S)

Den rådande pandemin har haft fortsatt stor inverkan på verksamheten.

Nämnden ansvarar för stöd till äldre och handikappade, hälso- och sjukvård, samt omsorger till funktionsnedsatta.

Ekonomi

Nämnden redovisar 47,7 mkr lägre kostnader än budget. Netto ökade kostnaderna med 0,3 %, vilket innebär reellt sänkta kostnader.

Resultat 2019-2021

Intäkter	187,8	189,0
Kostnader	1 314,2	1 276,6
Budgeterade skattemedel	1 125,2	1 052,9
Budgetutfall	-1,2	-34,7
Bruttoinvesteringar	9,8	12,5
Nettoinvesteringar	9,8	12,5

Statsbidragsintäkter som riktats till äldreomsorgen med 21,8 mkr, vidtagna åtgärder, svårighet att rekrytera personal, lägre kostnader för personlig assistans, samt reducerade verksamheter på grund av pandemin har bidragit till överskottet.

Enligt förvaltningens beräkningar beror cirka 31,8 mkr av överskottet på engångseffekter, varvid merparten kan hänföras till pandemin

Året som gått

Verksamheten har i olika grad präglats av den pågående pandemin. Anpassningar har gjorts för att brukarna ska kunna ta del av insatserna på ett säkert sätt. Genomförandet av vaccinationsplanen för Covid 19 har inneburit stora arbetsinsatser.

Inflyttningen startade på det nya vård och omsorgsboendet, Hagtornsstigen 51. Samtidigt avvecklades boendeplatserna på Stavregården, Kastanjebacken och Tallbacken. Ombyggnation av Källstorpsgården startade under hösten.

En genomlysning av hemtjänsten har resulterat i att åtgärder identifieras för att förbättra arbetsmetoder, biståndsbedömning och resursfördelningssystem.

Antalet korttidsplatser/växelvårdsplatser minskades från 49 till 36 som en del av nämndens handlingsplan för ekonomi i balans. Omsättningen av boendeplatser har varit låg vilket i kombination med ökad efterfrågan lett till köer till vård och omsorgsboenden och till korttidsverksamheten. Ett mer flexibelt användande av korttidsplatser har blivit nödvändigt.

För att öka kvalitén i arbetet med trygg och effektiv hemtagning från sjukhus har ett samverkansteam skapats där arbetsterapeut, fysioterapeut, sjuksköterska och gruppledare inom hemtjänsten ingår.

Kvalitetsstödare inom vård och omsorgsboenden och hemtjänst har utbildats, i syfte att stärka kvalitén inom verksamheterna.

MCSS, digital signering av delegerade sjukvårdsinsatser är införd i alla verksamheter. Digital signering förväntas bidra till färre avvikelser och förbättrad dokumentation.

Matdistributionen till brukare i ordinärt boende har övergått från att leverera varmhållen mat till kyld mat. Responsen från brukarna har mestadels varit positiv.

Vårdprocessen kring personer med demenssjukdom har förbättrats. En multiprofessionell arbetsgrupp träffas regelbundet och arbetssätt har utvecklats för att ta emot remisser från primärvård och minnesmottagning på nydiagnostiserade personer.

De tre fokusområdena, -samsjuklighet, -suicidprevention och -samordnad Individuell plan kommer prioriteras i arbetet med handlingsplanen för psykisk hälsa. I arbetsgruppen finns representanter från omsorgsförvaltningen och arbets- och socialförvaltningen och regionens psykiatriska öppenvård och vårdcentral. Antal brukare som vill använda samordnad individuell plan inom socialpsykiatri fortsätter att öka.

Inom socialpsykiatri och LSS-boenden har en kartläggning gjorts av vilka behov som kan ersättas med digitalt stöd för att öka självständigheten. Satsningen har resulterat i att betydligt fler brukare har digitalt stöd dokumenterat i sin genomförandeplan.

Ernst & Young genomförde en revision kring personer med komplex problematik. Revisionen visar att omsorgsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden delvis uppfyller ställda krav på samverkan men att pågående förbättringsarbete går i rätt riktning för att uppnå högre samverkan kring målgruppen.

En fördjupad utredning avseende behov av framtida LSS och -vård och omsorgsboende har legat till grund för årets lokal-förslagsplan.

Statsbidrag som riktas till äldreomsorgen har använts till äldreomsorgslyftet, utveckling av den nära vården och omsorgen kring personer med demenssjukdom.

Foto: Sebastian Lamotte

Effektiviseringen av anställnings- och introduktionsprocessen har bidragit till tydlighet i ansvar och roller, samt säkerställande av kompetenskrav.

Förändringar och förbättringsåtgärder kommer genomföras inom ramen för bemanningsprocessen. Målsättningen är ett klokt användande av personalresursen över dygnets alla timmar för att gagna såväl hög kvalitet för brukarna som en god arbetsmiljö för medarbetarna.

Måluppfyllelse

Av nämndens sex mål går samtliga i rätt riktning.

Pandemin har haft en inverkan på målarbetet även under 2021. Mycket resurser har använts till smittskyddande åtgärder, vilket inneburit att andra aktiviteter har fått stå tillbaka.

Målet att egenmakten ska öka för personer i behov av stöd går i rätt riktning.

Målet att tryggheten ska öka för personer i behov av stöd går delvis i rätt riktning. Det sker en förflyttning mot bättre resultat, men bedömningen är att endast delar av målet kommer nås.

Måluppfyllelsen när det gäller att öka klimatsmartheten i fordonsflottan är mycket god. Alla bilar drivs av icke fossila bränslen och elfordon och cyklar används i allt högre grad.

Målen att bidra till minskade matsvinn och läkemedelsutsläpp går i rätt riktning.

Arbetet med att minska smittspridningen har haft en negativ inverkan på målet att stärka lokala samarbeten och utveckla samverkansformer med frivilligorganisationer. En återgång till normalläge kommer dock öka förutsättningarna att uppfylla målet på sikt.

Framtiden

Genom att samla socialpsykiatri, boende enligt LSS och biståndsenheten inom samma område, förväntas synergieffekter både gällande resursanvändande, personalkompetens och kvalitet.

En nulägesanalys av personalens vana att använda digital teknik kommer genomföras i samverkan med andra Fyrbodals kommuner. Målet är ökad digitalisering och införandet av välfärdsteknik inom alla verksamhetsområden.

Arbete med de prioriterade fokusområdena i handlingsplanen för psykisk Hälsa kommer intensifieras i takt med att pandemin klingar av. För att fortsatt utveckla metodiken enligt SIP (samordnad Individuell plan) kommer arbetssätt behöva säkerställas i kontakten med brukare som har insatser från båda huvudmännen.

En gemensam verksamhetsidé kring boende för personer med samsjuklighet kommer behöva tas fram i samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Satsning på hälsa för personal kommer fortsätta. Målet är att öka arbetsglädjen och främja hälsan.

Satsningarna kommer fortsätta på att öka brukarnas inflytande och delaktighet genom ett systematiskt arbete med främjande aktiviteter till exempel brukarråd.

Arbetet kommer fortsätta med att utveckla och bidra till arbetet runt Bemanning 2020/2021 implementeras fullt ut i verksamheten.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Ordförande: Nina Ljungqvist (S)

Det förebyggande arbetet i fokus och fortsatt minskade kostnader för försörjningsstöd.

Nämnden ansvarar för individ och familjeomsorg, arbetsmarknad/sysselsättning samt mottagande av nyanlända flyktingar och konsumentvägledning.

Ekonomi

Nämnden redovisar 13,4 mkr lägre kostnader än budget, vilket är närmast oförändrat resultat jämfört med 2020. Reserverade medel inom nämnd svarar för 5,8 mkr av överskottet.

Resultat 2019–2021

Resultat, mkr	2021	2020	2019
Intäkter	107,9	131,5	151,4
Kostnader	468,8	469,0	493,5
Budgeterade skattemedel	374,3	350,9	328,3
Budgetutfall	+13,4	+13,3	-13,9
Bruttoinvesteringar	1,0	0,3	0,1
Nettoinvesteringar	1,0	0,3	0,1

Kostnaderna för försörjningsstöd fortsatte minska även under 2021 och för helåret redovisas ett överskott +7,5 mkr. För verksamheterna inom arbetsmarknad redovisas överskott +5,1 mkr. Vakanta tjänster i samband med nystartad verksamhet, samt mer statsbidrag än beräknat relaterat till de övriga insatser som bedrivits är största orsakerna till överskottet.

Kostnaderna för HVB-vård för barn och unga ökade med 36 % jämfört med 2020 och inräknat familjehemmen ligger placeringskostnaderna för barn och unga 7,3 mkr över budget. Underskott redovisas även inom skyddat boende.

Året som gått

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck fortsatte och Trollhättan har återigen rankats som Sveriges bästa kommun i arbetet mot mäns våld mot kvinnor.

För att bidra till en mer jämlik relation mellan sökande och medsökande har delade utbetalningar av försörjningsstöd införts.

Trollhättan har återigen rankats som Sveriges bästa kommun i arbetet mot mäns våld mot kvinnor.

Samverkan mellan förvaltningarna har möjliggjort för jobbcentrum att vara en del av omsorgsförvaltningens kompetensförsörjning.

Skapandet av den nya ungdomsenheten framtidscentrum har inneburit en utveckling av ungdomsarbetet och möjliggjort ett ökat fokus på ungdomarna.

Som ett led i att öka miljökompetensen startade returbruket inom returnens verksamhet.

Medel har fördelats från Socialstyrelsen för satsning på barn och unga i utsatta områden.

Utifrån risk för ökad social oro under sommaren, skapades fler aktiviteter än vanligt inom resursforum.

För att mäta effekten av de insatser som ges, öka delaktigheten och öka måluppfyllelsen har metoden FIT (Feedback Informed Treatment), införts inom vuxen och beroendestöd. Utvecklingsområden har även identifierats för hemmaplanslösningar inom vuxen och beroendestöd.

Personer med samsjuklighet är den grupp som även fortsättningsvis kommer konsumera merparten av köpt vård vilket berör både omsorgsnämnden och arbetsmarknads och socialnämnden. Utifrån det tillsattes en utredning. Den visar att det behöver göras en översyn av reglementet för att tydliggöra respektive nämnds ansvarsområde och att en samverkansstruktur implementeras. Det kommer även behövas en verksamhetsidé för lågtröskel boende, samt en rutin och för handläggning av samsjukliga.

Parallellt med utredningen, genomfördes en granskning av Ernst & Young. Den visade på en bristande samsyn och bekräftade de områden som förvaltningarna identifierat som utvecklingsområden.

Flera framgångsrika tillsynsbesök har skett inom ramen för samverkansformen "Krogar Mot Knark". Vidare har närvaro av narkotikahund varit ett nytt inslag, som prövats vid två tillfällen.

Måluppfyllelse

Av nämndens sex mål går samtliga i rätt riktning.

Av nämndens mål är fyra kopplade till det prioriterade målet om ökad jämlikhet och trygghet med fokus på barn, unga och gamla.

Nämnden har varit framgångsrik i arbetet med att få klienter att hitta en egen försörjning. Antalet ärenden med långvarigt bistånd sjunker och kostnaderna för försörjningsstöd fortsätter att minska.

Målet att våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra, bedöms på sikt gå i rätt riktning, även om våld i nära relationer just nu ökar. Området har hög prioritet och stort fokus har lagts på kunskapsutveckling.

Målet att insatser för barn, unga och vuxna i första hand skall ges med utgångspunkt från befintliga nätverk och resurser

på hemmaplan bedöms gå i rätt riktning. Insatser utifrån resurser på hemmaplan prövas alltid i första hand. Positivt är att kostnaderna för köpt vård för vuxna minskade med 30 % jämfört med 2020. En oroande trend är dock ökningen av tungt kriminellt belastade ungdomar som är i behov av statlig institutionsvård.

Arbete bedrivs utifrån ett ekologiskt hållbart perspektiv, där det är möjligt utifrån verksamhetens förutsättningar.

Ett sätt att bidra till målet är att utveckla och stärka den lokala kraften är att starta fler arbetsintegrerade företag. Målet bedöms att gå i rätt riktning, men ett regelförtydligande från Arbetsförmedlingen gällande styrelseuppdrag och anställning har stoppat flera anställningar. Förvaltningen har en tät kontakt med SKR för att lösa problemet.

Framtid

Arbetet med att fler ska gå vidare till egen försörjning, kommer fortsätta.

Behoven av förebyggande arbete och tidiga insatser bedöms öka ytterligare både under och efter pandemin, även skuld och konsumentrådgivningen kommer att spela en viktig roll. Ett effektivt förebyggande arbete kommer på sikt generera tryggare uppväxtvillkor för barn, mindre våld i nära relation, minskat droganvändande och ett minskat behov av socialtjänstens insatser, och därigenom även minskade kostnader.

Den nya socialtjänstlagen, som förslås träda i kraft 1 januari 2023 kommer att innebära en stor omställning av socialtjänstens organisering och arbetssätt.

Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende väntas bli lag 2023. Utredningsförslaget handlar bland annat om att alla barn som är på skyddat boende skall få ett eget placementsbeslut med krav på såväl vårdplan som uppföljning från socialtjänsten, samt säkerställd undervisning, stöd och vård.

En annan lagändring som trätt i kraft innebär att socialtjänsten ska verka för den som utövar våld eller andra övergrepp i nära relationer ska ändra sitt beteende. Det kommer innebära mer fokus på att arbeta våldspreventivt och att motivera våldsutövare att söka hjälp för att sluta använda våld.

Allvarlig ungdomskriminalitet är ett stort bekymmer i Trollhättan. Ungdomsövervakning som är en del av regeringens 34-punktsprogram kan vara en verksam påföljd för ungdomar som begått mycket allvarliga brott.

Precis som tidigare är samsjuklighet en fortsatt utmaning och kommer prioriteras kommande år.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Mikael Sundström (S)

Stridsbergsbron, som kommer binda ihop den nya stadsdelen Vårvik med resten av staden, väntas bli klar under 2023.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för det offentliga rummet genom stadsplaneringen – inklusive bygglov och lantmäteri, väghållning och parkverksamhet, samt miljö och hälsoskydd.

Ekonomi

Samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett positivt utfall mot budget med 2,8 mkr.

Resultat 2019-2021

Resultat, mkr	2021	2020	2019
Intäkter	38,4	32,7	35,0
Kostnader	162,8	154,8	148,5
Budgeterade skattemedel	127,2	122,9	113,7
Budgetutfall	+2,8	+0,9	+0,1
Bruttoinvesteringar	247,2	92,4	82,5
Nettoinvesteringar	239,2	89,6	79,1

Parkeringsverksamhet redovisar ett underskott -1,8 mkr på grund av pandemin. Resterande verksamheter inom väghållning redovisar ett överskott +3,8 mkr. Underhållsasfalteringen har inte kunnat utföras som planerats på grund av försenad asfaltsupphandling.

Året som gått

Byggnationen av Stridsbergsbron fortskrider enligt plan. Arbete pågår även med vägar, parker i anslutning till Vårvikprojektet. Den nya stadsparken är färdigställd, kommande fas i arbetet är Lunnen och stråket till centrum. Det omfattande arbetet i Hjulkvarn med nya vägar och rondeller går enligt plan. Cykelvägnätet har utökats med byggnationer vid Ryrvägen, Idrottsvägen och Lextorpsvägen. Trafiksäkerhetsåtgärder har genomförts med bland annat fartgupp och förbättrade hållplatser för kollektivtrafik.

Lekplatser har rustats upp och förnyats enligt det antagna lekplatsprogrammet.

Det har vart en hög nivå på ärendeflödet på såväl bygglov som inom kart och mättningsverksamheten.

Projektet gestaltad Livsmiljö har startats som komplement till översiktsplanen. Förberedelser pågår för en fördjupad översiktsplan för södra stadsdelarna/Kronogården. Efterfrågan på nya detaljplaner är fortsatt hög. Under året antogs åtta detaljplaner varav sex möjliggör för ca 630 nya bostäder.

Plankontoret har varit testpilot och är med och vidareutvecklar ny programvara för att möta utökade krav på digitala planhandlingar.

En ny strategi för förorenade områden har tagits fram, vilket gör Trollhättan till en av föregångarna i Sverige på området.

Andra händelser är att arbete inletts med utvecklingen av stadsdelen Kronogården, uppstarten av en cykelpool och deltagandet i en "testbädd" för självkörande fordon.

Måluppfyllelse

Åtta av tio mål går i rätt riktning, och två mål går delvis i rätt riktning.

För att öka trivseln och tryggheten kommer fler farthinder byggas, och ytterligare papperskorgar är beställda, även föreringsstad är inplanerat. Genom deltagande på trygghetsronder har önskemål samlats in från innevånarna.

Asfalteringsmålet har inte uppnåtts på grund av förseningar i det nya asfaltsavtalet.

Barnperspektivet genomsyrar all planering. Barnens perspektiv har beaktats vid byggnation av fyra lekplatser. Konsekvenser för barn och ungdomar prövas i de detaljplaner som tas fram.

Utbyggnaden av bostäder i trä och andra bygg-material med lägre miljöpåverkan går delvis i rätt riktning. En dialog förs med exploitörerna. Majoriteten av exploitörerna har visat ett intresse för att bygga med trästomme.

Utifrån målet att öka andelen grönska och vatten och bidra till en hållbar stadsmiljö har flera lokala naturvårdsprojekt genomförts. Naturvårdsåtgärder har även utförts utmed Kärlekens stig och personalen har utbildats i ekosystemtjänster.

Arbete pågår med att minska klimat- och miljöbelastningen i både projekt och i driften av verksamheten. Klimatsmarta lösningar har beaktats i de detaljplaner där det har bedömts relevant.

Utvecklingen av ett flertal digitala tjänster fortsätter, exempelvis kvalitetsförbättringar av fastighetsgränser gör nu att alla planer kan skapas digitalt.

En mängd olika projekt har genomförts för att utveckla Trollhättans centrums attraktionskraft. Arbete har även bedrivits med utveckling av fall- och slussområdet, framtidens stad, stadsdelarna Kronogården och Vårvik. Det har också

Stridsbergsbron – Sveriges längsta dubbelklaffbro – börjar ta form.

Foto: PEAB

genomförts bo dialoger, byggsamverkan och mäklarträffar. Trollhättan är fortsatt väldigt attraktivt och ligger högt i mätningar som gjorts

Kvaliteten i myndighetsutövningen är fortsatt hög. Strävan är att ha en god dialog med företag och allmänheten i Trollhättan. I den senaste nöjt kundindex undersökningen, där lokala företag sätter betyg på hur de upplever förvaltningens arbete blev det ett rekordhøgt resultat.

Investeringar

Årets största investering var Stridsbergsbron

Nettoinvesteringar

Stridsbergsbron	181,6	15,5
Stadsparken	16,2	1,6
Hjulkvarn	18,4	-11,7
Klaffbron reparation	1,9	3,1
Olof Palmes gata	2,2	2,4
Lilla Spiköbron	0,0	4,5
Övrigt	18,9	7,2
Summa	239,2	22,5

Nettoinvesteringarna uppgick till 239,2 mkr vilket är 22,5 mkr under budget. Stridsbergsbron väntas bli färdigställd i slutet av 2022. Den totala investeringsramen för Stridsbergsbron uppgår till 383 mkr. Ombyggnationen av Statsparken är klar. Slutkostnaden för Hjulkvarn är bibehållen, men arbete som initialt planerades 2022 utfördes i stället 2021.

Framtid

Att vara med och forma framtidens hållbara städer kommer kräva mod, nytänkande, handlingskraft, delaktighet och styrning.

Pandemin har inneburit ökad digitalisering, fler hemarbetande, ökat näthandlare, mindre resande och mera ensamhet. En fortsatt klok stadsplanering behövs för att hantera de förändringar som skett.

Verksamheterna kommer behöva bli än mer effektiva i omställningen av samhället utifrån nya krav och förväntningar från omvärlden. Pandemin har gjort det här ännu viktigare att förstå och också bevisat att det går att driva utveckling snabbt.

Framtidens transporter och resande är en fortsatt viktig del för att ställa om till ett hållbart samhälle. Trollhättan har flera företag som är involverade i utvecklingen. Kommunens roll är att skapa förutsättningar till att exempelvis självkörande fordon kan bli verklighet. Det handlar inte bara om elbilar utan även om "kampen om ytan" och stadens attraktivitet, att värna publika platser och gestalta dem med människan i centrum.

Att involvera barn och unga genom kommunikation och dialog kommer vara en viktig del i samhällsutvecklingen.

Agenda 2030 med de 17 globala målen ger en riktning och gemensamma verktyg.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Paul Åkerlund (S)

Kontaktcenter invigdes. En väg in för medborgarnas kontakter med Trollhättans Stads verksamheter.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen utgör nämnd för kommunstyrelsens förvaltning samt serviceförvaltningen.

Ekonomi

Utfall för exploateringsverksamheten redovisas utförligare under eget avsnitt.

Kommunstyrelsen redovisade 13,4 mkr lägre kostnader än budget. I överskottet ingår resultat från exploateringsverksamheten med 5,5 mkr.

Resultat 2019-2021

Intäkter	263,0	296,1
Kostnader	1 004,5	1 014,4
Budgeterade skattemedel	771,0	726,0
Budgetutfall	+29,5	+7,7
Bruttoinvesteringar	70,5	39,9
Nettoinvesteringar	70,5	32,9

Det positiva resultatet + 5,6 mkr, inom den politiska verksamheten beror på överskott inom anslagen för utredningar och utvecklingsprojekt.

Kommunstyrelsens förvaltningens överskott +2,4 mkr beror främst på lägre kostnader än budget för personal, konsulter och kompetensutveckling. Överskott i de verksamheterna har täckt underskott för skogsbruket där avkastningskravet inte uppnåtts.

Serviceförvaltningen redovisar ett överskott med +2,4 mkr. Måltid och lokalvård redovisar överskott +2,0 mkr där +1,7 mkr avser färre barn och elever i målgruppen 1-15 år. Stängda restauranger i omsorgen påverkar även resultatet. Arbetet med strukturering och förändrade arbetssätt har gett positiva resultat och antalet timvikarier har minskat jämfört med tidigare år.

Fastighetskontorets underskott på -1,5 mkr har flera orsaker men flytten av servicebyggnaden på Campingen har genererat kostnader under längre tid än man tidigare trott. Oplanerat underhåll har påverkat och även ökade kostnader pga. den kalla vintern.

Produktion och service gör ett överskott på +1,9 mkr en orsak till detta är god sysselsättning gällande vinterväghållning men även vakanta tjänster inom arbetsledning och administration har bidragit till det positiva resultatet.

Året som gått

I dialog med näringsliv, utbildningsaktörer, politiker och tjänstepersoner har en ny näringslivsstrategi tagits fram. Samverkan och dialog med näringslivet är prioriterat för att skapa ett gott näringslivsklimat och attraktivitet för Trollhättan.

Trollhättan utsågs till bästa kommun i Unizons kvinnofridsbarometer, en framgångsfaktor är ett strukturerat arbete med våld i nära relationer som en prioriterad folkhälsofråga. Sociala konsekvensanalyser (SKA) har genomförts i samverkan med övriga förvaltningar, kommunpolis och exploatörer. SKA är ett verktyg för att öka den sociala hållbarheten i fysisk planering genom att se hur förutsättningar för bostäder, för personer med olika bakgrund och ekonomiska förutsättningar, kan öka för att gynna integration och minska segregation.

En digitaliseringsstrategi har antagits för koncernen Trollhättans stad. Ett omfattande arbete har bedrivits för att förbättra struktur, strategi och stöd till stadens förvaltningar i arbetet med att använda digitaliseringens möjligheter i all verksamhetsutveckling. Arbetet har identifierat ett 30-tal förbättrings- och utvecklingsområden.

Riktlinjer för flexibelt arbetssätt har antagits. De ger en möjlighet för medarbetare att arbeta på annan plats än sin huvudarbetsplats. Syftet med riktlinjerna är att kunna vara en attraktiv arbetsgivare och kunna möta ett kompetensförsörjningsbehov genom att erbjuda ett flexibelt arbetssätt.

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges tre prioriterade mål har av nämnden bedömts helt eller delvis att kunna uppfyllas på sikt.

Ökad jämlikhet och trygghet med fokus på barn, unga och gamla mäts bland annat i vilken mån det har verkats för att öka tillgången på bostäder. Tillgången på lägenheter går enligt plan medan försäljningen av villatomter inte nått önskad nivå. För att stärka barns rättigheter pågår bland annat kommunikationsinsatser externt och trygghetsskapande åtgärder har vidtagits för att stärka barn och ungas trygghet.

Inom målet att öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan pågår arbete med att minska matsvinn och att öka andelen ekologiska inköp i kronor. Medarbetarnas resande är på en låg nivå till följd av den pågående pandemin där både resor till och från arbete och tjänsteresor minskat. Kommunikationsinsatser genomförs även inom klimatområdet, bl. a. en veckolång utåtriktad kampanj för att uppmärksamma hur invånarna kan bidra till minskad klimatpåverkan.

Att arbeta för ett bättre näringslivsklimat ingår i att utveckla och stärka den lokala kraften. Ökat nyföretagande och ökad sysselsättning bedöms vara på väg i rätt riktning i förhållande till både mål och de förutsättningar som funnits under 2021. Antal inflyttade företag och antal nya företag når årets önskade nivå med marginal.

Investeringar

Nettoinvesteringarna uppgick till 106,1 mkr inklusive exploateringsprojekt. Några stora projekt under året har varit gatuutbyggnad i Vårvik 30 mkr, kontaktcenter 17,1 mkr och renovering av Folkets park 11,4 mkr för att nämna några.

Framtid

Trollhättan är i en stark exploateringsfas både avseende bostadsområden och verksamhetsmark såsom Vårvik, Lärketorpet, Alingsåker och Halltorp samt utökning och förtätning av redan befintliga områden. I samband med att bostadsbyggande ökar också behovet av kommunal service och lokaler för detta.

Trollhättan har stor potential att utveckla besöksnäring och privatturism. Evenemang som Trollhättans Action week samt de insatser som Trollhättans Stad gjort med fokus på friluftsliv, vandringsleder, hälsa och motion för såväl invånare som besökare stödjer en sådan utveckling.

Civilsamhället är en viktig samarbetspartner för staden i integrationsarbetet och det är angeläget att skapa en strukturerad och formaliserad samverkan. Stadens integrationsarbete ska utgå ifrån ett interkulturellt förhållningssätt, dvs. att personerna som finns i ett mångkulturellt sammanhang agerar tillsammans, för att öka och förbättra integrationen.

Bred samverkan för biologisk mångfald, inventering av jordbruksmark, handlingsplan för minskad klimatpåverkan är några av de viktiga insatser som kommer göras inom ekologisk hållbarhet.

Digitaliseringen erbjuder stora möjligheter att hantera välfärden på nya och effektivare sätt. Med digitalisering avses den förändring av samhället och de förväntningar på offentlig service som uppkommer genom de möjligheter som den digitala tekniken ger. Digitaliseringen handlar således om ny teknik och innovation, men framför allt om kommuninvånarnas förändrade beteenden, krav och förväntningar på koncernen Trollhättans Stad.

Chefers arbetsmiljö och förutsättningar för att utöva ett tydligt och nära ledarskap är stora och viktiga frågor under kommande år. Indikatorn om att minska andelen chefer som har fler än 35 medarbetare är viktig att följa som en del i att öka förutsättningarna för ett tydligt och nära ledarskap.

Kontaktcenter invigdes under hösten, vilket innebär en väg in för Trollhättebor, besökare och företag.

Agenda 2030 och hållbar utveckling

”Trollhättans Stad arbetar för en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling med utgångspunkt i de globala målen i Agenda 2030. Vår samhällsgemenskap präglas av tillit och närhet, där människors lika värde står i centrum. Trollhättan strävar efter att vara en interkulturell stad där vår mångfald blir en styrka. Vi främjar en god miljö och jämlik hälsa för oss som bor och verkar i Trollhättan, där var och en lever ett gott liv utan orättfärdiga skillnader. Vi utgår från ett främjande och förebyggande förhållningssätt. Kretsloppstänkande och god hushållning med resurser är ledstjärnor i allt vi gör.”

... Så lyder hållbarhetspolicyen i Trollhättans Stads Mål- och resursplan. Under 2021 har ett processarbete pågått med syfte att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrsystem samt intensifiera samarbetet mellan de olika hållbarhetsdimensionerna. Inledningsvis innebär det att de båda befintliga strategierna för social- och ekologisk hållbarhet reviderats och förlängts.

Social hållbarhet

För ett jämlikt Trollhättan – Strategi för social hållbarhet

För att ge en struktur i arbetet med social hållbarhet har Trollhättans Stad tagit fram den sociala hållbarhetsstrategin ”För ett jämlikt Trollhättan!” i samarbete med samtliga förvaltningar. I strategin identifieras områden och inriktningar för stadens sociala hållbarhetsarbete i syfte att leva upp till Trollhättans Stads hållbarhetspolicy. Strategin reviderades under 2021 för att fortsätta gälla som grund för utvecklingsarbete inom social hållbarhet. Även den rapport som tagits fram innehållande kunskap, nuläge och förslag på evidensbaserade aktiviteter har uppdaterats för att fortsatt vara aktuell.

Den sociala hållbarhetsgruppen, med representanter från stadens förvaltningar och de kommunala bolagen arbetar för att förverkliga strategins olika delar genom att tillsammans identifiera gemensamma prioriteringsområden.

Gemensam färdplan för social hållbarhet

Under 2021 har Trollhättans Stad tillsammans med de kommunala bolagen tagit ett samlat grepp kring gemensamma prioriteringar kring social hållbarhet. Detta koncernövergripande samarbete går under namnet ”Gemensam färdplan för social hållbarhet”. Syftet med arbetet har varit att skapa gemensam överblick över nuläget inom social hållbarhet, diskutera prioriteringar och delmål och utifrån denna analys ta fram en plan. Prioriteringarna, som blev klara i december 2021, har sin utgångspunkt i Strategi för social hållbarhet.

De prioriterade områdena är; föräldraskapsstödföräldrar som resurs, främja jämställdhet och förändra normer som stödjer våld, tidiga insatser för att förebygga användning av alkohol, narkotika och dopning samt samverka för att fler hittar vägen till jobb – särskilt fokus på unga.

Samverkan kring folkhälsa

Trollhättans Stad har avtal med norra Hälso- och sjukvårdsnämnden om samverkan och samfinansiering av utvecklingsåtgärder. Det har underlättat samarbetet för bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft. Samverkansgrupper har också arbetat med våld i nära relation, drogförebyggande arbete samt sex- och samlevnad. Folkhälsorådet, organisatoriskt knutet till kommunstyrelsen, fördelar årligen utvecklingsmedel till ett antal pågående projekt.

Barnrätt

Sedan barnkonventionen blev lag, den 1 januari 2020, har förvaltningarna i Trollhättans stad på olika sätt arbetat för att kvalitetssäkra sitt barnrättsarbete. Flera förvaltningar har vidareutbildat sig, tagit fram rutiner för prövning av barnets bästa och utvecklar kontinuerligt sitt arbete för att öka barns delaktighet. 2021 gjordes en mindre kartläggning av pågående arbete. Trollhättans Stad är också fortsatt representerade i Sveriges kommuner och regioners (SKR) nätverk för barns rättigheter.

Integration och inkludering

Sociala konsekvensanalyser (SKA)

Under 2021 genomfördes fem SKA-workshops av bland annat planprogram och detaljplaner. Samtliga förvaltningar, kommunala bolag och kommunpolis har deltagit. Under workshoparna var inkludering, trygghet, trafik och medborgardialog stora frågor. Flera dialoger har med stöd utifrån resultatet från SKA-workshops genomförts i samverkan mellan förvaltningar.

Interkulturella städer

Nätverket Interkulturella städer har bland annat haft seminarium om interkulturalitet och pandemin. På seminariet deltog flera kommuner och andra aktörer för att gemensamt diskutera utmaningar under och efter pandemin och olika sätt att hantera dessa.

Delmos

Under 2021 har Kontoret för hållbart samhälle deltagit i Delmos kommunnätverk där bland annat medborgardialog och samverkan med civilsamhället varit ett tema. Delmos bjöd även in Kontoret för hållbart samhälle att delta i deras seminarium på Mänskliga rättighetsdagarna i Göteborg.

Kontoret för hållbart samhälle har deltagit i Samhällsbyggnadsförvaltningens Delmosprojekt om stadsdelsutveckling och sociala stadsrumsanalyser.

IOP-avtal

Under 2021 har Kontoret för hållbart samhälle tillsammans med Support Group Network arbetat vidare med samverkan genom IOP-avtalet som skrevs 2020. Samverkan har främst utgått från gemensamt deltagande i projekt och planering om fortsatt gemensamt deltagande i projekt. Stygruppen för IOP-avtalet har också arbetat med att hitta gemensamma behov, möjligheter och utmaningar.

Trygghets- och brottsförebyggande arbete

Stadens trygghetsgrupp med representation från samtliga förvaltningar, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund NÄRF, kommunala fastighetsbolag samt polismyndigheten arbetar systematiskt och kunskapsbaserat gällande trygghets- och brottsförebyggande frågor. Ett digitalt verktyg har upp-handlats för att ytterligare förstärka arbetet med den lokala lägesbilden.

Trygghetsronder har genomförts under flera år och är en viktig del i det trygghetsskapande arbetet där människor får berätta vilka platser de upplever som trygga respektive otrygga och vilka önskemål om förändringar de har. Under 2021 har fem trygghetsronder genomförts i Trollhättan. Enkäter med frågor om upplevd trygghet besvarades i samband med trygghetsronderna av 348 personer, varav 187 barn och ungdomar. 138 önskemål om förändringar noterades och kommer att följas upp.

Trygghetsvandringarna är ideella vuxna medmänniskor som har utbildats i att bemöta, skapa kontakt och finnas där för att hjälpa samt öka tryggheten på gator och torg. Under 2021 har 145 vandringar av trygghetsvandringarna genomförts. Det är en ökning med 22% jämfört med året innan.

I Trollhättan finns 192 grannsamverkansområden. Grannsamverkan bygger på att grannar håller en naturlig kontakt med varandra och skärper vaksamheten i och kring sitt boende.

Under 2021 har en struktur för Trygghets- och det brottsförebyggande arbetet antagits. I samverkan med Lokalpolisområde Östra Fyrbodalen genomfördes 2021 en trygghetsundersökning. Efter kartläggningen har ett gemensamt Medborgarlöfte upprättats mellan staden och Lokalpolisområde Östra Fyrbodalen. Syftet med medborgarlöftet är att öka lokalsamhällets inflytande i trygghetsarbetet. Utöver medborgarlöftet har Trygghetsgruppen 2021 arbetat fram en probleminventering och åtgärdsplan utifrån en samverkansöverenskommelse mellan Trollhättans Stad och Polisområde östra Fyrbodalen.

Inom ramen för det brottsförebyggande arbetet drivs arbetet mot våldsbejakande extremism (VBE). Kunskapsutbyte och omvärldsbevakning har skett bl.a. via Center mot våldsbejakande extremism (CVE), Länsstyrelsen i Västra Götaland samt Lokalpolisområde Östra Fyrbodalen. Under 2020 antogs en revidering av handlingsplanen som bland annat hade utgångspunkt från CVE:s rekommendationer. VBE har implicerats i lägesbilden både på vecko- och årsbasis under 2021.

Ett Trollhättan fritt från våld

Trollhättans Stad arbetar för ett Trollhättan fritt från våld, där människor värnar om varandra och är trygga, såväl i hemmet som i det offentliga rummet. (MRP)

I Trollhättan finns en kvinnofridsgrupp som är en samverkansgrupp som arbetar främjande och förebyggande för att minska våld i nära relationer. Kvinnofridsgruppen har under 2021 lagt extra fokus på att förebygga våld i ungas nära relationer. Ett exempel är att stötta arbetet med projektet Schyssta relationer som bland annat syftar till att utbilda skolpersonal kring våld i ungas relationer.

Under vecka 47 deltog Trollhättans Stad i den nationella satsningen "En vecka fri från våld" med olika aktiviteter såsom informationskampanj, föreläsningar, digital ljusmanifestation med mera.

Nationella minoriteterna /Finskt förvaltningsområde

De fem nationella minoriteterna består av Sverigefinnar, Samer, Tornedalingar, Judar och Romer, och garanteras genom minoritetslagen särskilda rättigheter. Trollhättans Stad är sedan 2012 del av det finska förvaltningsområdet.

Det betyder att den finsktalande minoriteten har fått rättigheter utöver de som regleras i minoritetslagen, bland annat inom Förskoleverksamhet och äldreomsorg. Samråd med minoriteten sker kontinuerligt. Under Pandemiåret 2021 har mycket av de öppna arrangemangen tyvärr fått ställas in.

Världkommun Healthy Cities

Trollhättans Stad är sedan 2020 världkommun för det nationella WHO- anknutna nätverket Healthy Cities. Nätverket samlar kommuner och regioner i Sverige som medlemmar och har ambitionen att gemensamt arbeta för god och jämlik hälsa samt skapa strukturer för en hållbar utveckling.

Ekologisk hållbarhet/miljöredovisning 2021

Under 2021 antogs en uppdaterad version av Strategin för ekologisk hållbarhet av kommunfullmäktige. Strategin består av elva ställningstaganden samlade under fyra rubriker. Under respektive rubrik nedan kommenteras arbetet med ställningstagandena.

1 Minskad klimatpåverkan och ren luft

Fossilbränslefri Stad

Trollhättans Stad har som mål att vara en fossilbränslefri organisation. Av koncernens inköpta energi under 2021 var 99 procent fossilfri. Den del som har fossilt ursprung är i huvudsak bensin då biogasbilarna kräver bensin för att starta motorn. Det har uppmärksammats att det tankas mer bensin än vad som är nödvändigt i biogasbilarna. Några rutiner har ändrats för att komma till rätta med problemet.

Utbudet av fordon och maskiner som drivs med el ökar stadigt. Under hösten anordnades en välbesökt mäsas med fossilfria maskiner i Trollhättan.

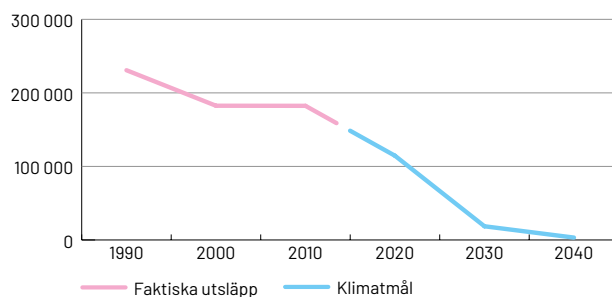
Fossilfria fordon visades upp på mässan på Centralförrådet.

Trollhättan Energi har gått över till eldrivna maskiner för röjning kring nätstationer. Trollhättans Stad har testat elektriska robotgräsklippare för fotbollsplaner.

Koldioxidbudget

Kommunfullmäktige antog under 2020 ett klimatmål för den geografiska kommunen, i linje med Parisavtalet. Målet innebär att vi inte ska släppa ut mer än 625 000 ton koldioxid, någonsin, då det är den ackumulerade mängden koldioxid som skapar växthuseffekten. Utsläppen i Sverige minskade märkbart under pandemins inledning, men under slutet av 2021 började utsläppen öka igen, vilket framför allt berodde på ökade utsläpp från transportsektorn.

Koldioxidutsläpp, geografiskt i Trollhättans kommun, ton CO₂

Klimatsmarta bostäder och lokaler

Trollhättans Stad samt bolagen Kraftstaden och Eidar jobbar aktivt med energieffektivisering i kommunala lokaler och bostäder. När det gäller nybyggnation tillämpas minst "Miljöbyggnad Silver", vilket innebär lägre energiförbrukning än lagstiftningen anger. Många ägare av oljepannor i Trollhättan har blivit kontaktade och erbjudits rådgivning för byte till klimatsmartare alternativ. Eidar har medverkat i Boverkets fokusgrupp för att underlätta införandet av klimatdeklarationer för byggnader.

En ny dagvattenstrategi antogs av kommunfullmäktige i juni.

Klimatsmart och hälsosam mat

Klimatpåverkan från de livsmedel som Staden köper in mäts. Resultatet framgår av tabell.

Kg CO ₂ e/inköpt kg livsmedel				
	2,04	2,09	1,94	1,90

Under 2021 har köttmängden minskat med 30 % genom nya recept på Centralköket och Sylte produktionskök. För 2021 är matsvinnet 14 %, en minskning med 4 %. Flera insatser har gjorts.

2 Hållbar användning av vattenmiljöer

Välmående sjöar och vattendrag

En ny Dagvattenstrategi antogs av kommunfullmäktige i juni. I det nya bostadsområdet Vårvik har dagvattensystemet byggts baserat på så kallade "raingardens" och vidare till dammar för fördröjning.

Kultur och Fritid har tagit fram en rapport om konstgräs och miljöpåverkan. Den ligger till grund för framtida förbättringsåtgärder. Omsorgsnämnden har jobbat för minskad läkemedelsanvändning.

Hållbara och kretsloppsanpassade avloppslösningar

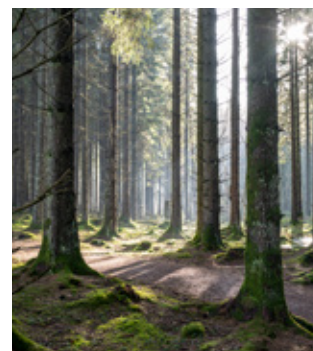
Trollhättan Energi jobbar med "Vattenpaket 2026". Det innefattar ett nytt vattenverk, förbättrad avloppsrening samt uppdaterat ledningsnät för vatten och avlopp. Under året har en ny slamhantering byggts vid Arvidstorps reningverk.

3 Hållbart brukande av skog och odlingslandskap

En rik biologisk mångfald och en väl fungerande grön infrastruktur

Naturvårdsplanen (KF 2016) beskriver de områden vi känner till i kommunen med höga naturvärden. Planen används som underlag i fysisk planering.

I kommunens Agenda 2030-strategi lyfts "Bred samverkan för biologisk mångfald" som ett koncernövergripande fokusområde. Arbetet har under året resulterat i fem ansökningar om naturvårdsmedel (LONA) för att öka den biologiska mångfalden på kommunal mark. I december togs beslutet att ta bort avkastningskravet för stadens skogsbruk. Det möjliggör mer hyggesfritt skogsbruk, vilket är en fördel för den biologiska mångfalden.

Under 2021 genomförde Eidar och Samhällsbyggnad LONA-projektet "Mersurr i rabatten". Nektarrestauranger har byggts och informationsmaterial utarbetats.

I LONA-projektet "Ängar i Staden" har slåtter av ängarna som anlades 2019 genomförts.

I LONA-projektet "Invasiva arter" har en handlingsplan tagits fram. Bekämpning av den invasiva arten gul skunkkalla vid Hultsjön har genomförts.

I Älvrummets naturreservat har det genomförts naturvårdsåtgärder utmed Kärlekens stig. Arbetslagen har även gjort åtgärder i Slättbergens naturreservat vid Sandhem samt i beteshage vid Jonstorp.

4 God boendemiljö och hållbar konsumtion

Hållbara och gröna tätorter

I Parkprogrammet (KF 2016) beskrivs tätortens gröna miljöer. 125 områden klassas som av stor vikt för staden. Under 2021 erhöles LONA-bidrag för utarbetande av en Grönstrukturplan för Trollhättans tätorter. Planen ska beskriva Trollhättans hantering och utveckling av tätortens gröna områden.

Goda förutsättningar för friluftsliv och rekreation

I Friluftsplänen (KF 2020) beskrivs 37 särskilt värdefulla områden. Under 2021 har Pilgrimsleden Göta Älv märkts upp och naturstigen i friluftsområdet Öresjö-Munkebo har fått ny skyltning. Grillplatser och bänkar har placerats ut i flera friluftsområden. Badplatsvärdar har arbetat vid Öresjö badplats och Sjölandabadet färdigställts. Friluftslivets år 2021 har inneburit olika aktiviteter i samverkan med föreningslivet. Trollhättan rankades som nr 5 i Sverige i undersökningen Sveriges friluftskommun.

En hållbar konsumtion

I den kommunala upphandlingen ställs hållbarhetskrav. Under 2021 har arbetet med att minska engångsplast lett till att plastmuggar och kaffekoppar i plast tagits bort från kommunens upphandling. Dessutom förbjuds plastbestick och plastsugrör från årsskiftet i hela EU. Engångsplast (13 produkter) i organisationen mäts med ett inköpsindex.

Engångsplastindex	100	108,4	138,7	104,4
-------------------	-----	-------	-------	-------

Omsorgsförvaltningen återbrukade 30 sängar till sjukhus i Afrika. Eidar inför successivt fastighetsnära sopsortering med målet att minska osorterat avfall. Trollhättan Energi har anlagt ett nytt passersystem på återvinningscentralen och förbättrat mottagandet av farligt avfall. Förbättrad sopsortering har införts vid fritidsanläggningar.

I årets skräpplockardagar deltog 4 366 trollhättebor, de flesta från skolor och förskolor. Gata-Park startade samarbete med föreningslivet. Två föreningar städade utemiljön varje helg under 20 veckor.

Hög andel ekologiska livsmedel

Andelen inköpta ekologiska livsmedel var som högst 2018. Av kostnadsskäl har trenden sedan vänt.

Ekologiskt, % av kostnad	40,4	35,8	31,0	29,1
--------------------------	------	------	------	------

För 2021 finns även beräkning av ekologisk andel/kg livsmedel. Den ligger på 37,1 %.

Utbilda och lära för en hållbar utveckling

Nyhetsbrevet "Agenda 2030 - för ett hållbart Trollhättan" har nu ca 1200 prenumeranter.

Skolorna arbetar med hållbar utveckling enligt läroplanen. TEAB stöttar sedan många år skolorna genom att anordna studiebesök och besök i klasserna via konceptet Vardags-hjälte. Ca 1600 elever deltog.

Omsorgsförvaltningen återbrukade 30 sängar till sjukhus i Afrika.

Foto: Per Ivarsson

2022-03-23

Revisorerna i Trollhättans Stad

Till

Fullmäktige i Trollhättans Stad

Revisionsberättelse för år 2021

Vi, av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder samt genom utsedda lekmanrevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till kommunfullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt kommunfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet samt kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Kommunrevisionen konstaterar att under 2021 har pandemin fortsatt att skapa utmaningar för kommunen. Kommunsektorn har aldrig tidigare ställts inför situationen att hantera en global pandemi och en händelse som varit så utsträckt i tid. Vi har under året på en övergripande nivå följt hur pandemin påverkat verksamheten i kommunstyrelsen och nämnderna. Kommunrevisionen avser att fortsatt följa hur kommunstyrelsen och nämnderna arbetar med att hantera konsekvenserna av Covid-19.

Vi noterar att kommunen redovisar ett positivt resultat om 261 mnkr. Överskottet kan till största del härledas till externa faktorer. Skatteintäkterna var under året högre än förutsett. Nämnderna redovisar också överskott, dels till följd av ökade statsbidrag, dels till följd av minskade kostnader då delar av verksamheten inte kunnat bedrivas under pandemin.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelsen och övriga nämnder har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Kommunen följer dock inte lag om kommunal bokföring och redovisning avseende pensioner där man gör avsteg från blandmodellen. Kommunen har under åren 2006–2015 gjort extra pensionsavsättningar om 102 mnkr exklusive löneskatt redovisade som avsättning i balansräkningen i stället för som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2021.

Vi återoppar bifogad redogörelse.

Trollhättan den 23 mars 2022

Bö Swanér
Ordförande

Mats Häggner

Jörgen Jörgensen
Vice ordförande

Per-Olof Blixt

Börje Gustavsson

Peter Broqvist

Anders Karlzon

Lennart Arveklev

Kokab Faris

Bilaga:

Redogörelse för revision år 2021

Trollhättans Stad